Păiajenul urias

TRADUCERE DIN OLANDEZĂ DE NORBERT

ORAŞELUL *Horizonte* din fundul Braziliei fusese întemeiat de spanioli în primii ani ai cuceririi Americei de Sud. Şi motivul acestei întemeieri fusese că se găsiseră în această regiune, vine extrem de bogate în aur. Mii de kilograme de aur s'au trimis în acele timpuri din Horizonte spre vasele ancorate în portul Rio de Janeiro. Dar gloria lui Horizonte a dispărut de mult; azi nu mai este decât un târguşor decăzut, în care ruinele câtorva case spaniole amintesc de înflorirea din trecut. Pe vremea când s'au petrecut cele ce vom povesti mai jos, — înainte cu 10 ani, — se găsia acolo un singur hotel, ţinut de brazilianul Fernando Lopez, în ale cărui vine curgea pe trei sferturi sânge de Piei Roşii.

Intr'o după amiază erau adunaţi în jurul mesei din restaurantul hotelului Lopez, un englez de vreo 60 de ani, d. Evans, inginer de mine, fiica acestuia, domnişoara Molly, în vârstă de 21 de ani şi tânărul conte rus Vladimir, unul din puţinii refugiaţi ruşi cari au isbutit să-şi salveze averea în timpul revoluţiei. Contele Vladimir întrebuinţa această avere pentru a întreprinde călătorii de plăcere prin regiunile cele mai izolate ale globului. Era un causeur plăcut, cel puţin pentru Molly Evans, care părea că nu regretă deloc de a-i fi făcut cunoştinţa, deşi această cunoştinţă nu data decât din dimineaţa zilei. Amândoi ascultau o convorbire între inginerul Evans şi Lopez. Isprăviseră masa, se serviseră ţigări şi d. Evans expunea hotelierului, scopul vizitei sale în Horizonte.

Bătrânul inginer auzise că'n împrejurimi trebuie să se mai găsească vine de aur. El venise să facă cercetări la faţa locului. Dacă rezultatele acestor cercetări vor fi favorabile, va căuta să adune banii necesari pentru a cumpăra concesiuni şi a exploata mina.

Contele Vladimir îl asculta pe Evans, oarecum amuzat. Bătrânul inginer îi părea un optimist, pe care nici o nereuşită nu l-ar putea transforma în pesimist. Era un om plăcut şi vioiu, care fusese pretutindeni: în Canada nordvestică, în Australia, în Oceania, în Africa de Sud, unde căutase petrol, aur sau diamante. De vreo douăsprezece ori fusese cât p'aci să facă avere, dar de fiece dată o întâmplare nenorocită îl împiedicase să-şi atingă scopul: un cutremur, înşelătoria unui tovarăş şi înfine războiul cel mare. Şi acum, ei bine! mai avea ceva bani; energie şi optimism avea berechet; în loc să se odihnească, o să mai încerce norocul. Fiica lui insista să-l întovărăşească.

„Trebue neapărat să se mai găsească aur în această regiune" declară evane, răspunzând unei întrebări a contelui Vladimir. „Călugării, cari au avut aci o mină, mai trimiteau în veacul al 18-lea mii de kilograme de aur, în patria lor. Am studiat hrisoavele. Când a isbucnit persecuţia religioasă, ei au părăsit mina în plină activitate, au astupat eşirile şi s'au înapoiat în Europa. Aveau de gând să revină mai târziu, dar n'au făcut-o niciodată.

— „Mina poate să fie însă epuizată", observă Lopez.

— „Imposibil", răspunse entuziastul inginer. „Mina e la locul ei şi aşteaptă pe cel ce o va descoperi din nou. Documentele în care locul este indicat cu preciziune, sunt sau distruse sau pierdute.

— „Şi speri să regăseşti locul?" întrebă contele Vladimir.

— „Nădăjduesc", răspunse inginerul. „Se crede în Europa că undeva, în vechea mânăstire, trebue să fie ascunsă o hartă, pe care e însemnat locul minei. Vreau s'o caut mâine. Dacă nu voiu avea succes, am să examinez solul din împrejurimi. Numai dacă tu, Molly, ai să poţi rezista aci", zise el întorcându-se către fiică-sa.

— „Pe tăticu tot nu poţi să-l ţii acasă; deci trebue să-l urmez", zise fata râzând, pe jumătate întoarsă către conte, „cu toate că regiunea nu-mi prea pare plăcută".

— „Aveţi ceva contra, dacă vă voiu întovărăşi mâine?" întrebă tânărul rus. „Sunt curios să văd cum se va sfârşi această cercetare".

— „Nici decum", zise bătrânul Evans. Şi, cu toate că fiica nu zise nimic, ea părea să fie de aceeaş părere.

— „Vechea mânăstire spaniolă e la celălalt capăt al lui Horizonte, Senor", zise hotelierul. Cunosc bine pe gardian. Săl rog să vă conducă mâine prin mânăstire? Aţi putea cu aceeaş ocazie să începeţi cercetările. Un bacşiş bun vă va fi chezăşia că puteţi cerceta fără a fi deranjat".

— „Bine. De acord".

In dimineaţa următoare, inginerul şi fiica sa, întovărăşiţi de contele Vladimir şi Lopez, vizitară vechea mânăstire. Lopez ştiuse să obţină printr'un bacşiş gras, ca gardianul să-i lase să se plimbe singuri şi nestingheriţi. Deoarece biblioteca oferia cele mai mari şanse de izbândă, ei se duseră aproape imediat într'acolo. Dar fură dezamăgiţi, căci biblioteca nu mai conţinea decât puţine cărţi. Acele puţine câte erau, le cercetară toţi patru foaie cu foaie. Scotociră prin toate dulapurile, ciocăniră toate zidurile, fără a găsi un dulap ascuns. Desamăgiţi, obosiţi şi asudaţi, ei erau pe cale să părăsească sala, pentru a cerceta celelalte camere, când Lopez scoase o exclamaţie care-i făcu pe toţi să se întoarcă. El stătea înaintea unei mari statui a Sfântului Pavel. Sfântul ţinea o mână întinsă şi'n această mână un sul. Lopez atinse, în trecere, acest sul cu bastonul: de acolo eclamaţia lui. Căci sulul căzuse pe pământ şi se constată că era un sul de pergament, uns pe din afară cu o pătură subţire de ghips. Era un mijloc iscusit de a ascunde un document. In atenţia încordată a celorlalţi, contele Vladimir desfăcu sulul. Era o hartă grosolan desenată, cu câteva indicaţii în limba spaniolă. Contele traduse:

„Indicaţii pentru reexploatarea minei mânăstirii. Urmează cursul râului spre răsărit, până la piatra cea mare. Apucă apoi la dreapta până la cactus-ul izolat. Cincizeci de metri mai departe vei da de o vale. Acolo trebue începută exploatarea. Fereşte-te de păiajenii de lângă cactus. Decembrie 1817".

— „In acel an călugării trebuiră să fugă din pricina marei persecuţii religioase", zise Lopez Incântat. bătrânul inginer se uită la ceilalţi.

Contele Vladimir începu să examineze cu atenţiune pergamentul..

„Evrika!!", exclamă el, aceasta e fără îndoială harta ce o căutăm. Admirabil, minunat! Imi voiu pregăti uneltele şi mâine vom începe numai-decât cercetările noastre. Aceste indicaţii nu lasă nimic de dorit în privinţa clarităţii."

— „Nu există decât o singură apă care curge spre răsărit", întrerupse Lopez. Mâine vă voiu arăta cu plăcere drumul într'acolo".

— „Dar ce înseamnă acest avertisment contra păiajenilor?" întrebă Molly.

— „Avem aci în Brazilia câteva specii de păiajeni extrem de mari şi de primejdioşi, declară Lopez. Corpul unora din ei atinge mărimea unui corp de copil.

Molly se înfioră, ceiace dădu contelui Vladimir prilejul de a-i surâde, pentru a o încuraja.

— „Muşcătura-i înveninată e mai primejdioasă decât cea a şarpelui cu clopoţei", continuă hotelierul, „victima e ameţită într'o minută şi moare până 'n cinci minute. Unii din aceşti păianjeni trăesc de preferinţă în vecinătatea cactuşilor, ceeace explică avertismentul din document".

Expediţia se arătă uşoară, mai presus de orice aşteptare. Sub conducerea lui Lopez — îi părea rău d-lui Evans că acesta şi rusul erau în curent cu afacerea, dar nu mai era nimic de făcut — ei urmară cursul apei. După câtva timp ajunseră la cactuşi. Cel din mijlocul grupului era de dimensiuni extraordinare. Contele se îndreptă spre el cu paşi mari. Deodată auzi un ţipăt de spaimă îndărătul lui. Se întoarse şi o văzu pe Molly Evans venind în fuga mare spre tatăl ei şi agăţându-se de el.

— „Ah, tată, zise ea gâfâind, tare mi-i frică. Am văzut alergând după mine o dihanie de mărimea unui epure, dar având o altă formă: era un păiajen gigantic, desigur."

— „Linişteşte-te, copila mea", îi zise d. Evans mângâind-o pe obraz. „Rămâi lângă noi şi vom fi cu băgare de seamă."

Contele Vladimir o lăsă să treacă între amândoi bărbaţii şi-i dete braţul. Acest sprijin o mai linişti puţin, cu toate că mai tremura de spaimă.

După ce ajunseră la un prundiş, d. Evans desfăcu sita şi celelalte unelte şi începu să alerge enervat de colo până colo.

— „Cum vi se pare acest loc?" zise Lopez, care, ca orice brazilian, se pricepea la căutatul aurului. Evans se îndreptă spre acel loc, umplu sita cu pământ desgropat, turnă apă peste el şi începu a cerne. Deodată scoase un strigăt de uimire care-i făcu pe toţi să se uite la el. Nici o îndoială: pe fundul sitei se afla o pătură subţire de metal preţios. Inginerul umplu din nou sita şi cernu: acelaş rezultat.

— „Găsit! jubilă d. Evans, am găsit mina de aur. Acum vom face avere, Molly".

Dar pe când el îşi continua cercetările, contele se uită cu băgare de seamă la pietroaele împrăştiate de jur împrejurul lor. Deodată se aplecă, ridică un obiect de pe jos, se uită la el şi-l vârî în buzunar.

Noaptea apropiindu-se cu paşi repezi şi Horizonte fiind la o depărtare destul de mare, o luară cu toţi [illegible]. Molly se ţinea între tatăl ei şi Vladimir, iar hotelierul mergea înaintea lor. Prezenţa invizibilă a păiajenilor uriaşi dădea aerului ceva sinistru şi până şi cei doi bărbaţi se simţiră uşuraţi când trecuseră de cactuşi.

In seara zilei de care am vorbit mai sus, o consfătuire fu ţinută în odaia d-lui Evans. Cu toţii erau enervaţi, dar mai ales inginerul era extrem de agitat. Pentru a zecea oară el cântări aurul spălat şi-şi făcu socotelile.

— „Ei bine, zise el, dacă restul terenului e numai pe jumătate atât de bogat în aur, vom fi nababi până într'un an".

Fata inginerului ascultă în tăcere pe tatăl ei. Spaima i se mai putea ceti în ochi, ceeace dădu ocazie contelui s'o ţină de vorbă, pentru a o calma.

Când spiritele se potoliră, cei patru examinară partea practică.

— „Mai rămâne de rezolvat o chestie", zise Lopez, şi tânărul rus observă că în vocea-i era un suflu de ipocrizie, „vreau să spun... proprietatea terenului. Acum câţiva ani am cumpărat acest loc... din întâmplare. Actul meu de proprietate e la bancă".

Bătrânul Evans se uită mirat la Lopez.

— „Prin urmare terenul e al d-tale? Atunci şi mina?"

— „Tocmai", răspunse Lopez. „Conform legii mina e a mea. Dar fiindcă d-ta ai descoperit aurul, mă simt îndatoratul d-tale şi vreau să ţi-o dovedesc prin fapt. De aceea îţi propun următoarele".

Pe când vorbia, contele se uita fix la el. Dacă Lopez ar fi fost mai puţin preocupat de planurile sale şi s'ar fi uitat la faţa lui Vladimir, ar fi văzut pe aceasta o expresie ciudată. S'ar fi zis că rusul ştia mai mult decât voia să spună.

— „Vă propun deci, domnii mei", continuă Lopez, „cele ce urmează. Exploatarea minei trebue să coste mulţi bani. Vor trebui cumpărate maşini moderne şi aduse dela Rio de Janiero. Atâţia bani nu am. Să formăm deci noi trei o societate, care să exploateze terenul. In schimbul capitalului ce veţi investi, vă voiu ceda fiecăruia o treime din drepturile mele de proprietate asupra minei".

Bătrânul Evans, care ascultase întâiu cam abătut, se însufleţi deodată: „Desigur, desigur, eu sunt de acord".

— „Ne rămâne deci să facem o socoteală provizorie", continuă brazilianul. El scoase un carnet din buzunar şi începu să socotească.

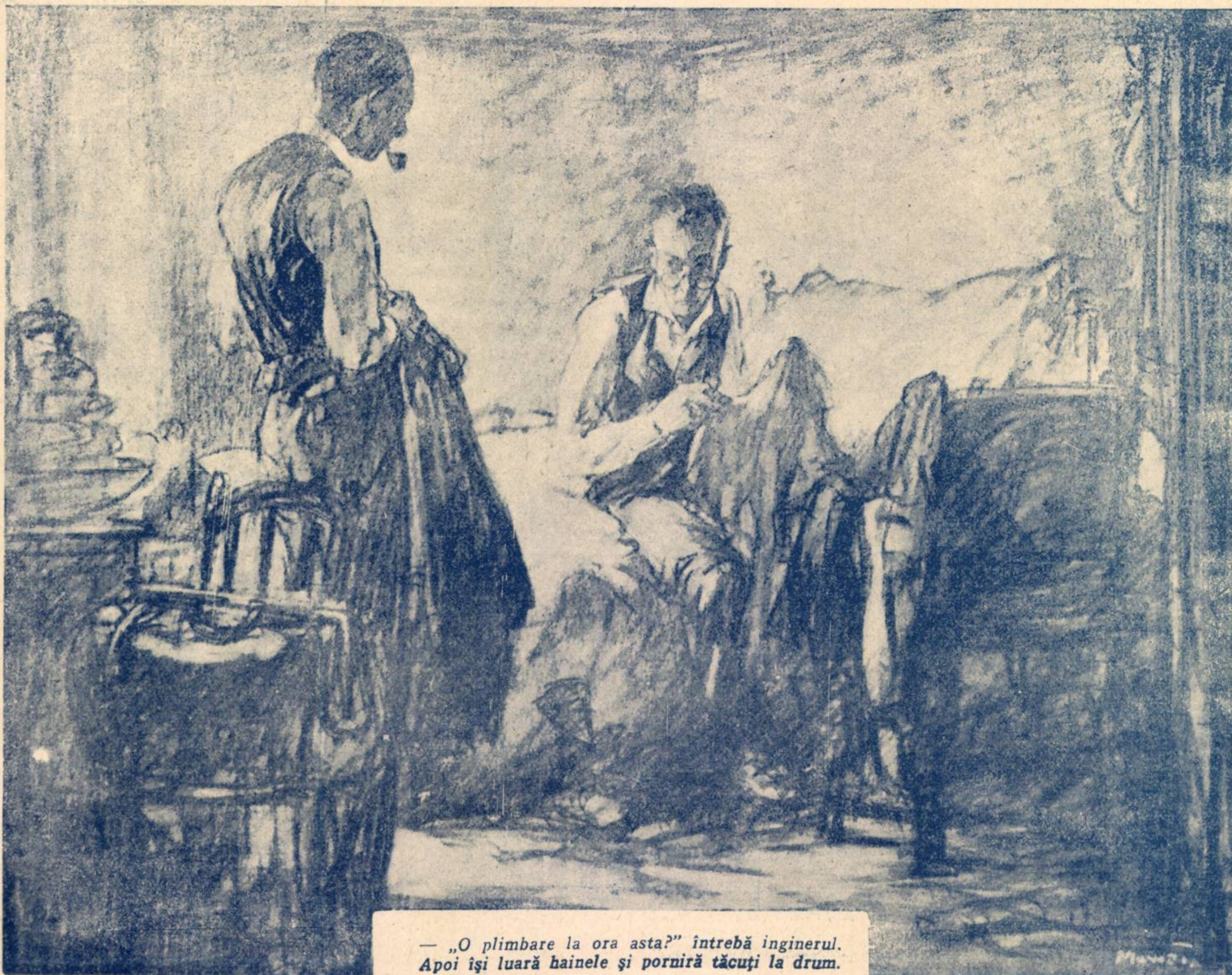
— „Eu nu mă ascoiez", întrerupse deodată contele.

— „Vă asigur", îi răspunse d. Evans, „că mi-aţi face mare plăcere dacă..."

— „Vă rămân foarte îndatorat, dar afacerea nu mă interesează.

Ceva în tonul cu care spusese aceste cuvinte îi făcu pe ceilalţi să înţeleagă, că hotărîrea lui era irevocabilă. Lopez se uită fix la el şi-şi reluă socotelile.

— „Atunci, d-le Evans, încheem între noi doi. Am făcut socoteala că ne va trebui fiecăruia cel puţin 25.000 de dolari".

— „O plimbare la ora asta?" întrebă inginerul.
Apoi îşi luară hainele şi porniră tăcuţi la drum.

Chipul bătrânului inginer se întunecă.

— „Asta... asta-i cam mult pentru mine. Atâta capital nu am".

— „Ah, d-le conte", şopti Molly tânărului rus, „mi-e tare frică pentru tata. Incearcă să-l convingi să nu facă nici el afacerea. Tata e bătrân şi dacă mai pierde şi ultimul ban; eu... eu... nu am încredere în acest Lopez. Ea se uită înfricoşată la conte, care îi strânse mâna spre a a încuraja.

—„ Nici eu", îi răspunse el în şoaptă. „Iţi făgăduesc, d-ra Evans că voiu veghia. Dar mai cu seamă nu te nelinişti".

— „Trebue să mă gândesc şi la viitorul fiicei mele, zise inginerul.

— „Imi daţi voie să spun şi eu un cuvânt?" întrerupse rusul. „Propun să faceţi mâine o nouă cercetare. Avem într'adevăr dovada că solul conţine aur. Dar pentru o întreprindere atât de mare mi se pare nimerit să mai faceţi o probă. De pildă partea stângă a văii, d. Evans n'a cercetat-o."

O scăpărare abia perceptibilă de mânie apăru în ochii negri ai lui Lopez, dar dispăru îndată.

— „Contele are dreptate, zise inginerul. Mâine dimineaţă voiu inspecta cealaltă parte a terenului. Va să zică ne-am înţeles, d-le Lopez, şi întretimp mă voiu mai gândi la propunerea dumitale".

Hotelierul avea aerul că vrea să mai spună ceva, dar se răsgândi şi se sculă. „Mi-se pare de prisos" zise el, „dar fie cum doriţi. La revedere pe mâine, deci. Noapte bună".

Molly se retrase în camera ei şi cei doi bărbaţi rămaseră singuri.

— „Ei bine, d-le Evans, zise contele, cum îţi pare mina?"

— „Mina? Cred că e extraordinar de bogată".

— „Se găseşte desigur aur acolo. Dar îmi pare destul de curios că nimeni înaintea noastră n'a trecut pe aci".

— „Doar călugării, acum o sută de ani şi mai bine".

— „Da, şi ei. Dar ei nu întrebuinţară ceiace am găsit acolo azi". El scoase din buzunar obiectul ce-l ridicase de pe teren şi-l puse pe masă. Era un cartuş gol No. 5, pentru o puşcă de vânătoare.

— „Ce... ce înseamnă asta?" întrebă Evans foarte surprins.

— „Aceasta sper să ţi-o explic astănoapte. Eu mă duc în odaia mea. D-ta stinge lumina, dar nu te culca. Dacă totul merge după aşteptările mele, voiu reveni peste puţin".

Contele Vladimir ciocăni la uşa Missei Molly. După câteva cuvinte schimbate în şoaptă, tânăra fată îşi conduse nobilul prieten în camera tatălui ei.

Aci Vladimir căută pergamentul, pe care-l găsi împăturat pe masă. Aşezându-se pe un scaun, începu să-l examineze cu atenţiune. Molly stătea în spatele lui, îngrozită de procedarea lui ciudată.

Peste puţin chipul rusului se ilumină:

— „N'aveţi nici o grijă, miss Molly. Tatăl dv. nu va întreprinde nimic periculos, pentru viaţa sau avutul dv.

După un sfert de oră, contele reveni în camera inginerului.

— „Ce părere ai avea de o plimbare?" întrebă el.

— „Cum? O plimbare la ora asta?"

— „Tocmai! Lopez a plecat chiar acum cu o puşcă de vânătoare şi aş vrea să ştiu ce are de gând să împuşte în toiul nopţii.

Işi luară hainele şi inginerul îl urmă fără a mai insista. Luna palidă lumina oraşelul adormit. Ceasul din turnul bisericei bătu unu. Lopez nu era de văzut nicăeri.

— „Incotro mergem?" zise înfine Evans după ce parcurseră vreo zece kilometri dealungul apei.

— „La mină".

Inginerul nu se simţi la largul lui. Nu era fricos. Dar gândul la păiajenii monstruoşi îl înspăimânta totuş şi de-aceia pusese mâna în buzunar, spre a vedea dacă poate să scoată cu uşurinţă revolverul.

Deodată se auzi în depărtare o împuşcătură şi apoi o a doua. Contele se opri şi-l apucă pe Evans de braţ.

— „Lucrurile se petrec exact aşa cum mi le-am închipuit", zise el.

Dar, abia pierise ecoul ultimei împuşcături, că tăcerea nopţii fu din nou tulburată de un strigăt omenesc aşa de gutural şi de înspăimântător, că amândorura le îngheţă sângele în vine. Contele îşi reveni cel dintâiu în fire şi zise:

— „Fuga! acolo moare cineva!"

Ei alergară cât putură de iute în direcţia de unde venise ţipătul, adică spre vale şi ajunşi la marginea acesteia rămaseră încremeniţi locului.

Inaintea lor era întins pe pământ un om culcat pe spate şi cu faţa grozav de schimonosită. Lângă el era trântită o puşcă. Contele îl trase pe tovarăşul său de drum brusc înapoi, scoase revolverul şi trase asupra unei monstruoase gângănii, care se îndepărta târându-se de corpul mortului. Păiajenul gigantic rămase nemişcat locului.

— „Lopez", băigui d. Evans, „Lopez. Dece... dar de ce n'a ucis el monstrul? Doară avea o puşcă!"

— „Dece?" zise contele. „Am să-ţi arăt eu dece". El se aplecă spre mort, îi scotoci prin buzunare şi scoase un cartuş de vânătoare No. 5, pe care îl goli în palmă. „Cu această pulbere nu se împuşcă nici o jiganie", zise el.

Şi Evans văzu strălucind în palma deschisă, praf fin de aur.

Contele nu se putu opri de a râde de uimirea care se zugrăvi pe obrazul inginerului. Dar această uimire se prefăcu în furie, când îşi dădu bine seama de ceiace vedea în mâna celuilalt.

— „Aha! văd că şi d-ta cunoşti trucul", zise tânărul. „Eu l-am învăţat în Rusia, în munţii Urali. Asta se cheamă, dacă nu mă înşel, a *săra* o mină. Mi-am adus aminte de acest truc azi după prânz, când am găsit cartuşul gol. Impuşti pur şi simplu praf de aur în pământ, pentruca el să fie găsit acolo în împrejurări normale. Şi sulul de pergament din mănăstire e bine-înţeles şi el o falşificare îndemânatecă. Soarta a vrut ca tocmai unul din păiajenii gigantici, contra cărora ne prevenise, să-l ucidă".

— „Iţi mulţumesc, conte", îngână bătrânul, „mi-ai salvat averea, îţi mulţumesc".

Inginerul Evans renunţă să mai facă alte cercetări. Spiritul său de întreprindere fusese sdrobit şi 'n urma insistenţei fiicei sale, se hotărî să se înapoieze în patrie, spre a-şi petrece în linişte anii ce-i mai avea de trăit. Cu o săptămână mai târziu se îmbarcară la Rio de Janiero, însoţiţi de contele Vladimir. Căsătoria acestuia cu domnişoara Molly urma să se celebreze în Anglia.

Tradus din olandeză de NORBERT

JULES CLARETIE

Omul cu mânile de ceară

Trad. de Tag. Baldovin

Se gândi că d. de Bermont privise spre domnişoara de Rigny, cum o privise odinioară pe Ileana. Gândul acesta făcu să-i îngheţe sângele în vine şi d. de Rouvre se năpusti în sufragerie.

De data aceasta — printr'un contrast ciudat — i se păru că figura d-lui de Bermont e cât se poate de nepăsătoare, ba chiar plăcută. In clipa aceea, tânărul acela palid era adâncit în degustarea unei aripi de potarniche fără să-şi ridice privirile spre vrăjmaşul său... Dar domnişoara de Rigny nu-şi mai desprindea ochii dela d. de Bermont. Marchizul îl băgă de seamă şi necazul îi renăscu.

De altfel, Gontran observă că d. de Bermont afecta să refuze unele feluri, excelente după părerea celorlalţi. D. de Bermont, în schimb, devora felurile în sânge şi mânca... de-ar fi înfundat chiar un negustor englez chiabur, sau o tânără nemţoaică cu cosiţe bălăi şi cu Vergiss mein nicht în plete... Pofta aceasta de mâncare, foarte naturală, îi păru lui Gontran de-o voracitate sălbatecă...

Fără îndoială, omul care avea mânile atât de albe, care o privea pe Louise cu nişte ochi atât de grăitori,... un om care mânca atât de mult, nu putea fi decât un strigoiu... Astfel judecă oamenii care îşi schimbă prea repede bănuielile şi nădejdile.

D. de Rouvre se întoarse acasă la dânsul cu totul încredinţat că Providenţa îi scosese în faţă chiar pe strigoiul din Presteg, încredinţându-i un rol important: acela de a scăpa familia de Rigny din ghiarele monstrului. Aceasta era mai mult de cât... un rol, pe care-l avea de îndepliint,—era o datorie.

Dar, în ce fel, putea să izbutească? Aici era greutatea... Avea să se mai gândească,—dar, neîndoios, va avea în curând de lucru, şi... se va arăta fără de cruţare!

Gontran îşi trecu noaptea foarte agitat. Toate superstiţiile tinereţii. Toate poveştile năbădăioase, cu care-l înspăimântase doica, toate citaniile îngrozitoare ale celor dintâi ani, toate studiile nesănătoase de alchimie, de necromancie, de magnetism, din ultimele vremi, se învălmăşiră făcând să i se năzărească viziunile cele mai înspăimântătoare şi visurile cele mai încâlcite.

Zorii zilei îl prinseră zdrobit de oboseală, livid, zăpăcit. Se sculă cu greutate şi aproape fugi la contesă, desvăluindu-i pe de-antregul cele ce gândia despre d. de Bermont.

— Vezi-ţi de treabă! — făcu doamna de Rigny — şi nu încerca să-ţi baţi joc de mine, domnule marchiz... Parcă eu nu ghicesc... ce-i la mijloc?... Eşti gelos!!

— Eu, gelos?

— De d. de Bermont,... vezi bine! Ai aflat că mi-a cerut mâna Louisei şi ai găsit că-i mai uşor să te scapi de el, făcându-l să treacă drept... strigoiu!

Şi începu să râdă. Gontran se îngălbeni şi începu să tremure:

— Doamnă, vă conjur,... îndepărtaţi pe d. Bermont din casa dumneavoastră. Superstiţie sau nebunie, nu ştiu, dar simt că omul acesta aduce nenorocirea cu el. Nu e strigoiul din Presteg, fie! — dar e „jettatorele" din Paris... Nu-i el acel ce-a ucis-o pe Ileana,... — dar el o va răpune pe Louise!

— Zău, marchize — făcu contesa, îngălbenindu-se — Iar... gândeşte-te la cele ce vorbeşti!... O bănuială ca asta e-o nebunie curată, e-o calomnie, domnule de Rouvre...

— Numeşte-o chiar... laşitate!— izbucni marchizul. Dar, mie mi-e dragă Louise. Nu-i oare, logodnica mea? Oh! — poate-o voi salva, contesă, — o voi salva cu toată împotrivirea voastră! Pe legea mea, de va fi nevoie, îl voi ucide — chiar — pe acest d. de Bermont!

— In adevăr că eşti nebun, domnule de Rouvre! — tresări doamna de Rigny... Ce porniri bătăioa-
[illegible]
ceiace Dante numeşte **luxura sângelui**!... Dar — şi începu să râdă— se vede că nu ştii că strigoii nu pot muri?

— Ba da — răspunse rece d. de Rouvre — mor, când li se smulge inima din piept, se arde şi se împrăştie cenuşa în vânt.

De data aceasta, contesa se cutremură de spaimă, se trase îndărăt, fără de voia ei şi privi îngrozită bărbatul acela, îmbrăcat într'o redingotă croită după ultima modă şi care ţinea — în mânile înmănuşate — o pălărie de formă englezească... Purta pantaloni croiţi de Renard, ghete de lac, guler englezesc şi se juca cu un stick de Verdier, în vreme ce vorbia să ucidă pe cineva, pe care — nici mai mult, nici mai puţin — îl bănuia a fi strigoiu...

In adevăr, fanaticul acesta în mac-ferlane era teribil. Aşa cum sta, cu privirea de fiară, cu dinţii încleştaţi, cu buzele vinete, ar fi înspăimântat pe orice femee mai puţin curajoasă ca doamna de Rigny.

Venindu-şi puţin în fire, contesa povesti în puţine cuvinte viaţa lui Victor de Bermont... Era omul cel mai „de treabă" de pe faţa pământului, cel mai puţin feroce, cel mai plăcut,.. puţin camrece — ce-i drept, foarte meticulos, ţinând la higienă ca la evanghelie, destul de entuziast ca să poată iubi, destul de egoist ca să poată fi iubit, spiritual... fără să vrea să pară om de duh, cu o stre potrivită.... dar considerabilă prin economia pe care-o făcea, — trăind retras, nu se înbuiba,... urând lumea", nu însă oamenii,— capabil de orice devotament, poate, — dar incapabil de cel mai nevinovat capriciu, — pe scurt,. o partidă de râvnit şi — poate — râvnită.

Gontran plecă neclintit în părerile lui. Din toate acestea, el nu înţelese decât un lucru şi anume că visul contesei era să-şi dea fata după d. de Bermont. Inverşunarea îi crescu necuprinsă, — de data aceasta rătăcirea-i fu sporită prin amorul-propriu şi îşi spuse, cu cea mai adâncă încredinţare, că trebuia să scape — cu orice preţ — viaţa Louisei.

In aceeaşi seară, Gontran ştia că d. de Bermont locuia în strada Rodier, într'un apartament ciudat mobilat — după spusa portarului, —că se întorcea acasă, regulat, la miezul nopţii şi niciodată nu ieşia din casă înainte de amiază,— în sfârşit, că avea un servitor neamţ, pe care-l chema Gerder... Toate faptele acestea îi părură, cu deosebire, de romantice, d-lui de Rouvre.

Mai întâi, ce ideie... să locueşti

în strada Rodier! Cartierul era aproape pustiu, strada îngustă. Grozav de tare trebuie să-ţi placă singurătatea, ca să poţi locui acolo.

Apoi, regularitatea acestui fel de viaţă, deprinderile aceste reglementate, traiul ăsta disciplinat, — ce însemnau toate aceste, dacă nu chiar dovada că d. de Bermont ascundea o taină grozavă? Mai mult d. de Rouvre nu-l mai adăoga la socoteală pe neamţul Gerber, care tocmai corobora toate supoziţiile făcute...

Din clipele acestea, spiritul lui Gontran, deveni asemuitor unei căldări în clocote. Intruchipă mii de planuri, fără nici o legătură între ele, —întocmai ca unui publicist celebru, îi venia cel puţin câte o idee, pe fiecare zi, de chipul cum s'ar putea descotorosi de omul acela, care-i sta în cale. La început îi veni în minte că ar putea să-l provoace la duel şi să-l ucidă... Dar, ce mijloc vulgar ca să scape de un strigoiu!

Căută altceva.

Vizitele lui, la locuinţa familiei Rigny, se răriau pe fiecare zi. Băgase de seamă că era primit cu răceală, de contesă.

Intr'o zi, când luă vorba despre căsătorie, doamna de Rigny îi răspunse cam în doi peri. El stărui, ceru să se hotărască data cununiei, — dar doamna de Rigny îi răspunse că Louise era cam suferindă.

— Să fie al dracului! — răcni marchizul, cu privirile scânteietoare. Mizerabilul acela,... el e de vină!

— De cine vorbiţi? — îl întrebă contesa.

— Am să-l ucid! — urmă d. de Rouvre, fără să-i răspundă.

Când plecă, doamna de Rigny era cu totul încredinţată de nebunia lui.

— Bietul băiat! — făcu — în seara aceia — domnişoara Louise, căreia contesa îi vestia nenorocirea pe care-o bănuia. Cel puţin de n'ar ajunge aici şi d. de Bermont!! — adăugă ea, suspinând.

Contesa o sărută pe frunte, încredinţând-o că nu avea de ce să se teamă de aşa ceva.

Gontran se întoarse acasă la el, cu totul buimac. Fără să ştie ce face, privirile i se opriră pe o panoplie, care-i împodobea odaia de lucru.

Ochii d-lui de Rouvre semănau a fi două smaralde, ce scânteiau lumini verzui, oprindu-se pe iataganele încovăiate, pe krikurile malaieze, pe revolverele cu mânerele strălucitoare.

De-odată se năpusti spre-un mic pumnal spaniol, îl desprinse din cuiu şi-l privi îndelung.

Jungherul provenia din Toledo şi data de prin veacul al XVI-lea. Pe mânerul, în formă de cruce, se împletiau literele **„Santa Maria Virgen"** şi pe lamă un artist necunoscut gravase o inscripţie pioasă:

Por rey, por patria
Por Jesus, por Maria

— Arma-i sfinţită! — îşi zise Gontran. Cu asta am să-l răpun!

A doua zi suna la uşa lui Victor. Gerber îi deschise. Servitorul era singur acasă.

— Cât vrei să-ţi dau, ca să mă laşi să pătrund aici, mâne, după miezul nopţii? — îl întrebă Gontran.

Neamţul îl privi, cu totul uimit. Gontran îşi repetă întrebarea.

— Dar, **vrei se sti,** cine sunteţi **dumnefoastre?** făcu Gerber.

— Eu sunt marchizul de Rouvre,.. nu-s nici tâlhar, nici un răufăcător... Vreau să ajung până la stăpânul tău, ca să-i taiu un moţ din păr, pe când va dormi. Am pus un rămăşag, înţelegi ce-ţi spun?

— Din clipa ce-i un rămăşag!— răspune Gerber.

Intinse mâna, pe care Gontran i-o umplu cu bani de aur.

D. de Rouvre se reîntoarse în aceiaşi seară, târziu. Gerber îi deschise încetişor, fără să-i lumineze calea.

— Este **tumnefostră,** mein herr? — şopti el.

Simţi cum îi cad în palmă încă vre-o câte-va piese de aur.

— O, da!... **tumnefostra** este!.. **Vine!** adăugă el.

Il trecu pe Gontran printr'o odaie foarte largă, spre un alcov luminat de o candelă de noapte.

— Uite-l! — făcu, arătându-şi stăpânul adormit.

D. de Bermont era palid şi dormia cu ochii întredeschişi. Mânile albe îi erau atârnate de coviltirul patului, legate cu nişte legături de catifea, iar păru-i era acoperit de un fel de tichie roşie. Lumina cădea sinistră pe profilul acela slab, care se contracta uneori de visurile nopţii.

— Ei — şi? făcu Gerber, văzându-l pe Gontran că priveşte ţintă spre cel ce dormia — nu-i tai moţul din păr?

Gontran simţi năpădindu-l o sudoare rece, pe de-antregul. Părul i se ridică măciucă, şi un fior dureros îi străbătu trupul. Dădu îndărăt... Păşi înainte... dar se trase înapoi...

— Dă mai repede! — făcu Gerber. Se poate trezi!

— N'are să se mai trezească!— răspunse Gontran.

— Gerber îl văzu aplecându-se spre d. de Bermont. Auzi un ţipăt sfâşietor şi-i zări pe m... [illegible] îngălbenind, cu gura contractată, îndreptându-se spre uşe... de-a'ndăratelea.

D. de Bermont nu se mişca de pe pat, palid, neînsufleţit. Doar privirile fixe se întredeschiseră, iar candela lumina mânerul pumnalului, care-i străbătuse inima.

Gerber crezu că-i mai cuminte să vestească poliţia. Comisarul veni în goană.

— Stăpânul meu, lămuri neamţul, era un om cu rânduială, care trăia cu foarte mare luare aminte la toate, înfrânându-se de la lăcomie, de la băuturi, şi care se culca cu braţele atârnate în aier... ca să-i fie mânile albe... N'avea nici un vrăjmaş şi... nu înţeleg de ce l-a ucis omul acesta. Arestaţi-mă, dar să nu mă omorîţi. Nu sunt complicele lui, — sunt nevinovat!

Pe marchizul de Rouvre îl arestară chiar în clipa când se pregătia să se împuşte. Nu fu nici, măcar judecat. După rapoartele medicilor, fu internat la doctorul B..., unde se află şi astăzi...

Nebunul acesta e cel mai blând, cel mai liniştit din casa aceia de nebuni. I-au trecut furiile... Acum se crede bărbatul zânei Mgell şi-şi trece vremea alcătuind balade în cinstea frumoasei lui fără de trup.

Domnişoara Louise de Rigny — care s'a mângâiat de nebunia d-lui de Rouvre şi de moartea d-lui de Bermont ale căsătoriei cu d. de Langeferre, unul rintre cei doi tineri pleşuvi care ascultaseră cu zâmbete îngăduitoare, dar neîncrezători, povestirea lui Contran de Rouvre.

In seara nunţii, membrul Institutului—despre care am pomenit mai sus—declara că, uneori scepticismul e bun la ceva.

Nu mai rămâne nici o îndoială că aşa e, cu singurul adaos; în zilele în care trăim.

— SFÂRŞIT —

JOCURILE REALITĂȚII

MARELE NOSTRU CONCURS

(Continuare)

Premii: I 2000 lei în numerar; II. Două aparate de radio cu galenă; III Cinci volume literare din Ed. Adeverul.

Vom publica deasemeni și numele tuturor participanților

Problema III-a (Firul Ariadnei)

Pleeând dintr'un punct, situat la una din intersecții, veți afla cele două versuri din strofa precedentă, plus încă unul, din strofa următoare.

Problema IV-a (Aritmogrif)

1 ' 2 3 4 5 6 5 4 7 8 9 3 1 6 10 2 1 11 ...

5 = ă; 1 = c; 8 = ș; 4 = s; 11 = u; 6 = g.

Se va mai afla încă un vers, al cărui ultim cuvânt se află în

Problema V

A — D

= Simț

= Savoarea alimentelor

= Caracter propriu zis.

= Eleganța.

C — B

Diagonala A—B: Inclinațiune particurară.
Diagonala C—D: Sfârșitul lunei August.
Se va afla ultimul cuvânt, din versul incomplet.
(Continuare în nr. viitor).

N. R. — *In problemele din nr. viitor vom da întreaga enigmă în versuri, rămânând ca participanții să ne înainteze soluția, ce va consta numai dintr'un singur cuvânt!* R.

Deslegătorii n-relor 237-238

Rațiu Ioan (Turda), Jeanna și Leon Leff (Loco), Mihail Minculescu (Brașov), Gh. Nițulescu (Cărbunești-Gorj), Aura Căprescu (Patărlagele - Buzău), Stella Jalluris (Loco), Costel Dumitrescu (Câmpu-Lung-Muscel), Leon Rosenștein-student (Buzău), V. Lupan (Cluj), Ionel Clement Schachman (Loco), Edgar Geisler (Loco), Dr. Ossias I. Schachman (Loco), Michaella Juster (Loco), Gh. Mihalache (Loco), Mișu Theodorescu (Loco), Bică Pisoschi-student (Craiova), Loloca și Mugurel Aragon (Drăgășani), Perica Landau (Burdujeni), Arethi Papacostea (Turnu-Severin), Laucăr Dorel (Loco), Rosentweig Frederich (Loco), Mimy Grădinaru (Caracal), Ilie Grecu (Loco), Traian Știblea (Loco), Vasile Ionescu (Brașov), Victoria Șerbănescu (Alexandria), Robert Gross (Loco), Petrică Șerbănescu (Loco), Aurel Gross (Loco), Herman Gross (Loco), Valerica Iordan (Medgidia). Russu D. Nicolae (Loco), Elena V. Tomescu (Ploești), Elena Anghelescu (Loco), Zaheu Buligă (Secureni-Hotin), Dimitrie Iugu (Seleuș-Arad), Sublocotenent Cezar Constantinescu (Loco), Pomuț Constantin (Loco), Elena Ștefănescu (Giurgiu), Coca Ionescu (Constanța), Jean Gherman (Loco), Mihail R. Mircea (Bârlad), Sublocotenent Gheorghe I. Nicolescu (Cernăuți), Panciu H. Perovici (Ploești), Leon Horo (Loco), Renée Mălăeru (Loco), Sofică Feldman (Loco), R. H. Simion (Loco), Constantin Zaharia (Brașov), Ionescu Vasile (Brașov), Stelian Romașcan (Militari-Ilfov), Doia Ionescu (Filaret-Loco), Ioan Constantinescu (Cerna - Vodă - Constanța), Gizella Haskel (Loco), E. M. Fallon (Loco), Gh. Gh. Nichiforescu (Todireni-Botoșani), Herman Eschenazi (Loco), Elvira Moduna (Sibiu), Lola Vasquez (Loco), Marco (Sibiu), Mina Herșcovici (Loco), Aurel Honștein (Loco).

Duda Romulus (Gurghip-Mureș), I. Ghelman (Galați), Ionel Camil Pascu (Loco), Mathilda Petronius (Loco), Al. N. Vasilescu-Vasal (Loco), Gh. Șt. Ștefănescu (Pitești), Aurel Pelimon (Galați), Marioara Ltcol Florescu (Caracal), Constantin Divitari (Brașov), Constantin Nuțescu (Loco). Izi Klein (Loco), Virgil Grigoriu (Predeal), V. Marinescu (Loco), Emilian Apostoleanu (Mercurea-Ciucului), Stelian Dăscălescu (Bălțești-Prahova), Petrică C. Vasilescu (Loco), Rudi Labis (Loco), Iosef Steinberg (Loco), Ion Rășină (Tg. Jiu), Lică Wecsler (Iași), Velican Vasile (Cluj), M. Gramich și Cerna Gramich (Odobești), Vladimir Șaștac (Chișinău), Tereza Rășcanu (Iași), Ionel și Arnold Eisner (Odobești), Popescu Nicolae (Arad), Carol Petreanu (Loco), Marcel Priefer (Moreni-Prahova), Rosi Singer (Ploești), Vasile Petrovici (Băile-Buziași), Costel Stoianovici (Caracal), Mady și Jeana Rocoș (Băile Olănești-Vâlcea), Mathilde Rufel (Dărmănești-Bacău), Constanța Cutcutache (Loco), Carol G. Aurian (Slănic-Prahova), Theodor Dumitrescu (Militari-Ilfov), Stella Ardeleanu (Sâmnicoalul-mare-Timiș Torontal).

Deslegătorii n-relor 235-236

(Urmare din numărul trecut).

Vasile Gaboreanu (Mastacău-Neamț 10), Edgard Aubin (Loco 10), Șeitan S. D-tru (Brăila 10), Yolanda Drăghici (Loco 10), Etty și Aurelia Bizamcer (Tulcea, 40), Izi Klein (Loco 30), Șt. Gh. Ștefănescu (Pitești 35), Marioara Popa (Loco 30), Theodor Dumitrescu (Militari-Ilfov 35), Isidor Rosenthal (Loco 25), Mathias Solomon (Loco 40), Lyonel D'Ally și G. N. Stănescu (Buzău, 30), N. G. Stănescu (Constanța 40), Ion Rogneanu (Gherla 20), Mioara Rădulescu (Loco 10), Ioan Zaharescu-student (Pitești 40), Nicu și Marcel Bizamcer (Tulcea 40), Nicolina Popescu (Caracal 30), Perica Landau (Burdujeni 30), Alexandru Mitulescu (Loco 10), Titu Iorgulescu (Loco 20), Gogu Georgescu (Titu-Dâmbovița 30), Bică Pisoschi (Craiova 35), Rădulescu Aurel (Constanța 20).

Cupon pentru jocuri
No. 240
Numele și pronumele ______________
____
Adresa ______________

„REALITATEA ILUSTRATA". —*Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: str. Const. Mille 7—9—11. — Telef. 359/99.
..Prețul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

Printre stele

Nu de mult s'a remarcat imensa diferenţă între salariul Constanţei Bennett şi al tatălui său, Richard Bennett, cu care joacă în „Bought" (Cumpărată). Cea dintâi primeşte la 30.000 dolari de film pe când el are deabia 1.500 dolari pe săptămână. Vă închipuiţi deci că numai mică nu-i poate fi mândria la gândul că fiica sa e una din cele mai bine cotate artiste ale ecranului. Filmele ei se bucură actualmente de mare succes.

Nimeni n'ar putea spune dacă popularitatea sa va fi de lungă durată sau dacă nu e decât dâra luminoasă a unei stele căzătoare.

M'am întrebat, în urma interview-ului avut cu Pola Negri, dacă nu cumva şi-a bătut joc de presă, declarând că se va căsători cu un american. Nu pot crede că Pola se va mărita. Preocupările sale gravitează numai şi numai în jurul filmului pe care-l turnează în momentul de faţă.

„Eram parcă în transă", spunea ea, „în timpul anilor de căsnicie. Acum sunt liberă, mă pot gândi la mine, pot face ce vreau".

Greta Garbo nu se mai duce anul acesta în patria sa. Se spune că e foarte mulţumită de modificările aduse scenariului filmului „The Fall and Rise of Susan Lenox".

Ceeace o bucură în special, e faptul că rolul principal e interpretat acum de Clark Gable. Se pare că Greta era foarte plictisită la gândul că ar trebui să joace cu Nils Asther sau cu John Gilbert ale căror atenţii nu-i prea făceau plăcere.

Aileen Pringle e tristul caz al artistei care nu s'a putut încă realiza în nici unul din rolurile avute până acum. E un tip încântător de desamăgită, dar, spre nenorocul ei, apăru la Hollywood într'o vreme când genul ei nu era cunoscut nici exploatat, când eroinele cu figuri de copil acaparaseră graţia publicului.

Astăzi, Norma Shearer, Ina Claire şi Ruth Chatterton, care au urmat calea deschisă de ea, fac marele succes al ecranului. Aillen Pringle a rămas însă în afara cercului de lumină ce scaldă pe cele trei vedete. In artă ca în orice alt domeniu, pionierii sunt sacrificaţi.

După succesul din „Maroc" şi „Ingerul albastru" Marlene apare acum într'un film al casei Paramount intitulat „Desonorată" unde are rolul unei spioane austriace. Urmărind un agent străin, se îndrăgosteşte de el şi se găseşte la un moment dat în teribila dilemă de a alege între pasiune şi datorie. Subiectul, profund omenesc, se desfăşoară într'o atmosferă de un impresionant senzaţional. Unul din cele mai emoţionante momente e raidul pe care frumoasa artistă îl face cu aeroplanul în plină ceaţă, şi coborîrea cu paraşuta. Filmul e regizat de Josef von Sternberg.

Lawrence Tibbett, stea de operă şi cinema, are în „The Prodigal" romanţă dramatică ce rulează acum la Rialto, parteneri cari mai de cari mai ciudaţi. Pe lângă 70 de cai şi o trupă de 50 de câini, cari apar în scena vânătoarei de vulpi, mai figurează „Red" o vulpe dresată, „Ignatz" un ţipar dresat, „Alice" o broască ţestoasă şi ale câteva stele de acest gen.

Subiectul filmului e mişcătoarea poveste a unei familii din Sud. Tibbett are rolul fiului rătăcit care în cele din urmă revine pocăit în mijlocul alor săi.

A fost odată în Chicago, o fetiţă care intreaga dimineaţă îşi făcea temele spre a putea merge după amiazi la teatru sau la cinema.

Şi iată că într'o zi, în faţa ochilor avizi de copil, se desfăşură puternica dramă „Daddy Long Legs" magistral interpretată de Ruth Chatterton şi Henry Miller. Adânc impresionată, în sufletul copilei se născu dorinţa de a îmbrăţişa această carieră ce-i dădea posibilitatea să puie stăpânire pe sufletele oamenilor, să-i facă să râdă sau să plângă.

Peregrinările dela Chicago la Florida şi dela Florida în California făcură să pălească în parte căldura viselor copilăreşti.

Se împlinesc şase ani şi jumătate de când această fetiţă a păşit pentru prima dată în cetatea filmului. Figura-i mobilă şi extrem de expresivă fu remarcată şi curând i se dădu un rol principal apoi un altul şi astfel ajunse la triumful din memorabilul film „7-the Heaven" (Al şaptelea cer), în care Janet Gaynor căpătă consacrarea definitivă.

Calea ei de atunci încoace ne e destul de cunoscută. Acum ca o încununare a succesului în continua sa ascensiune, apare în rolul lui Judy din „Daddy Long Legs", piesă care a captivat imaginaţia copilului trezindu-i dragostea ecranului. Partenerii săi în acest film sunt Warner Baxter, Una Merkle, Elisabeth Patterson, John Alvedge şi Claude Gillingwater.

Ultimul film al lui Mary Pickford e „Kiki" care rulează acum la Chotiner Ravena. Subiectul e modern, amuzant şi antrenant. Partenerul ei în acest film e Reginald Denny şi încă câţiva artişti de frunte ai ecranului. Filmul face cu atât mai multă senzaţie cu cât Mary apare aci într'un rol care diferă mult de cele în care am fost obicinuiţi s'o vedem.

Norma Shearer a introdus moda maternităţii la Hollywood. Cel mai bun dintre filmele ei „Strangers May Kiss" (Străinii pot săruta) s'a turnat după naşterea copilului său. Bebe Daniels care se retrage din studio pentru câteva luni tot în aşteptarea unui fericit eveniment — cred unii — se va resimţi cu mult în bine după naştere. Atenţia întregului Hollywood gravitează în jurul lui Bebe şi al lui Ben Lyon de când s'a aflat că acesta va avea un moştenitor cam prin Septembrie. Bebe nu intenţionează să părăsească ecranul. Şi de ce ar face-o? Când tocmai acum e în plină splendoare.

Hollywoodul trimite anul acesta Europei un val de stele. Corinne Griffith şi Walter Morosco, Norma Shearer şi Irving Thalberg, Constance Talmadge şi Townsend Netcher, Lenore Bushman, Charlie Chaplin, Mary Pickford şi Douglas Fairbanks, şi multe alte vedete bine cunoscute îşi petrec vacanţa pe vechiul continent.

Pola Negri a revenit în America. Ii va reda Charles Rogers locul pe care l-a avut acum zece ani? Credem că da. Pola ştie ce vrea.

— „Nu voiu interpreta tipul de sirenă care a adus Gretei celebritatea" spune ea. „O ador pe Garbo care, după mine, e o mare actriţă, dar intenţionez să creiez un alt tip de femee, tipul femeii de lume impresionând prin spirit iar nu prin trup. Filmul Polei e aşteptat cu nerăbdare şi se crede că va fi o revelaţie.

Marlene Dietrich, despre ea însăş

Credeţi-mă că e foarte penibil şi aproape îţi tae respiraţia, când te trezeşti deodată punctul central al admiraţiei tuturor, dupăce ai trăit ani de-a rândul o viaţă liniştită şi monotonă. Ţi-ai trăit viaţa până astăzi într'un cerc familiar, între prieteni, munca ţi-a ocupat toată viaţa... şi dintr'odată, eşti rupt din liniştea ta şi încetezi să mai fii o persoană anonimă. Poate s'a şi scris o carte despre tine, vreunul care înregistrează marele succes al sezonului. Sau poate s'a lucrat o pictură pe care a admirat-o toată lumea. Ai antrenat publicul pe scenă, ai jucat un rol aparte în film, sau ai comis o crimă, — şi dintr'odată eşti pentru lume un om cu totul străin ţie, cu alte greşeli şi calităţi decât acelea care-ţi sunt proprii.

Toate condiţiunile vieţii trebuesc să se schimbe, şi poate mâine se vor schimba din nou.

Marlene Dietrich, pe care o cunoaştem, are până azi trei fizionomii. Ea este cântăreaţa de cabaret din „Ingerul Albastru", Anny Jolly din „Marocco" şi spioana din „Entehrt" („Desonorata").

Ea juca pe scena unui teatru berlinez, când marele regisor Josef von Sternberg, o descoperi, şi o angajă ca partenera lui Emil Jannings, pentru un nou film.

Ea a jucat acel rol. A plecat în urmă la Hollywood unde a mai interpretat alte două roluri. Aceasta este viaţa Marlenei Dietrich, până astăzi.

Această femee nu există nicăeri decât pe ecran.

Eu cunosc o altă Marlene Dietrich.

Ea s'a născut, a urmat şcoala, a luat lecţii de muzică, şi a vrut să urmeze calea concertiştilor. O slăbiciune a braţului drept o forţă să renunţe la studiile ei. A luat apoi lecţii de artă dramatică cu Max Reinhardt şi se dedică scenei. S'a măritat apoi, şi a căpătat un copil. A jucat teatru şi a turnat filme şi era foarte fericită.

In afară de Berlin şi Viena, numele ei era puţin cunoscut.

Pe această Marlene Dietrich, o cunosc minunat. Sunt familiarizată cu ea, mai mult decât cu oricare dintre oameni.

Pe cealaltă Marlene Dietrich, nu o cunosc decât foarte puţin, deoarece n'am văzut-o decât în filmele ei.

Preşedintele Americei grimează pe Miriam Hopkins

Scena s'a întâmplat acum câţiva ani.

Pe atunci Herbert Hoover era un om destul de cunoscut, însă mica Miriam Hopkins care a ajuns astăzi o vedetă apreciată şi este partenera lui Maurice Chevalier în filmul „Der lächelnde Leutnat" nu era cunoscută încă de nimeni.

Miriam făcea parte din Institutul de dans Testoff-Seryoa şi fusese delegată, să conducă o reprezentaţie coreografică la o serbare, dată de unul din cluburile aristocratice din New-York.

Invitatul de onoare era Herbert Hoover.

Emoţionată, ca reprezentaţia să se desfăşoare cât mai corect, Miriam s'a ocupat exclusiv cu grimarea micelor dansatoare din trupa ei şi cu costumarea lor, neglijându-se pe sine.

Ora reprezentaţiei sosise şi Miriam nu era încă grimată.

Viitorul preşedinte al Americei observând aceasta, se oferi s'o grimeze, — tânăra dansatoare trebuia să întrupeze o armeancă brună.

Viitorul leader al Americei îşi suflecă atunci mânecile şi-şi începu neobişnuitul său lucru, terminând tocmai în momentul când Miriam trebuia să apară în scenă.

Reprezentaţia avu un succes puţin obişnuit.

Mirian Hopkins se dedică mai târziu teatrului trecând în urmă la filmul sonor, unde reuşi să-şi câştige celebritatea.

Desigur când actuala vedetă îşi va scrie memoriile, nu va uita să menţioneze cum preşedintele Statelor Unite a ştiut s'o ajute pentru semi-oficialul ei debut.

City of Cedar Vale

Cedar Vale.......18 Ianuarie......1931.

AVÂND IN VEDERE SERVICIILE PE CARE BILLY FOXTERRIERUL DNEI ŞI DLUI M.J.BARRIS LE-A ADUS,DÂND ALARMA CARE A SALVAT CEDAR VALE-UL DELA UNUL DIN CELE MAI DEZASTRUASE INCENDII,POATE CHIAR DELA O DISTRUGERE COMPLETĂ,PRIMARUL ŞI CONSILIUL DE ADMINISTRAŢIE AL CEDAR-VALE-ULUI,CONFERĂ LUI BILLY TITLUL DE MEMBRU DE ONOARE AL CORPULUI DE POMPIERI DIN CEDAR-VALE ŞI CA ATARE VA AVEA PRIVILEGIUL DE A LOCUI DE ACUM INAINTE IN CEDAR-VALE FĂRĂ A MAI PLĂTI IMPOZITE,UZÂND DE TOATE BENEFICIILE ŞI REMUNERAŢIILE DE CARE SE BUCURĂ MEMBRII ACESTUI CORP

SE DECIDE PRIN PREZENTA CA BILLY SĂ BENEFICIEZE ŞI DE TOATE CELELALTE PRIVILEGII ALE ORAŞULUI.

Fred Holroyd, Mayor

PRIVILEGIILE LUI BILLY

PISICILE din Cedar Vale trec astăzi prin clipe tare grele... Notabilităţile oraşului reuniţi într'un consiliu, au redactat şi au semnat un document prin care „Billy" un fox, aprig vânător de pisici capătă libertăţi neţărmurite.

Căţelul acesta e sărbătoritul oraşului: îşi poate petrece vremea în urmărirea inamicilor săi felini, poate răscoli straturile de flori, poate face într'un cuvânt, tot ce-i pofteşte inima... Fiecare gospodină are un os sau o bucată de carne pregătită pentru cazul când „Billy" ar avea fantezia să-i calce curtea. Intreaga circulaţie se opreşte atunci când fox-ul manifestă intenţia de a trece drumul la vreuna din răspântiile aglomerate ale oraşului.

Dar aceasta nu e tot. „Billy" care aparţine soţilor M. J. Barris a ajuns acum un fel de mic stăpân al Cedar Vale-ului: I s'a conferit titlul de membru de onoare al corpului de pompieri, bucurându-se de toate avantagiile acestei numiri; e scutit cu desăvârşire de impozite şi în afară de aceasta, i se va servi o rentă atât timp cât va trăi.

Şi acum să vedeţi de ce.

„Billy" s'a ridicat deasupra semenilor săi intrând în rândurile eroilor, în noaptea când la unul din restaurantele situate în partea comercială a oraşului, a isbucnit un incendiu. Văzând strălucirea roşie a flăcărilor printr'una din ferestrele casei Barris, câinele începu să latre cu furie. Stăpânul său se deşteptă şi-i strigă să tacă, dar Billy ignorând ordinul continuă să latre şi să chelălăiască, ba începu să râcăie la uşa dormitorului. Enervat, D-l Barris părăsi cu mare părere de rău căldura patului şi ieşind în odaie spre a da câinelui o corecţie severă, văzu reflexul flăcărilor pe perete.

„Privind pe fereastră" povestea d-l Barris, văzui că în vecinătate isbucnise un incendiu teribil. Un vânt violent sufla dinspre nord şi mai înante de a da alarma pompierilor, flăcările jucau în aier ca nişte şerpi uriaşi. Aşchii aprinse săreau pe acoperişurile clădirilor înconjurătoare.

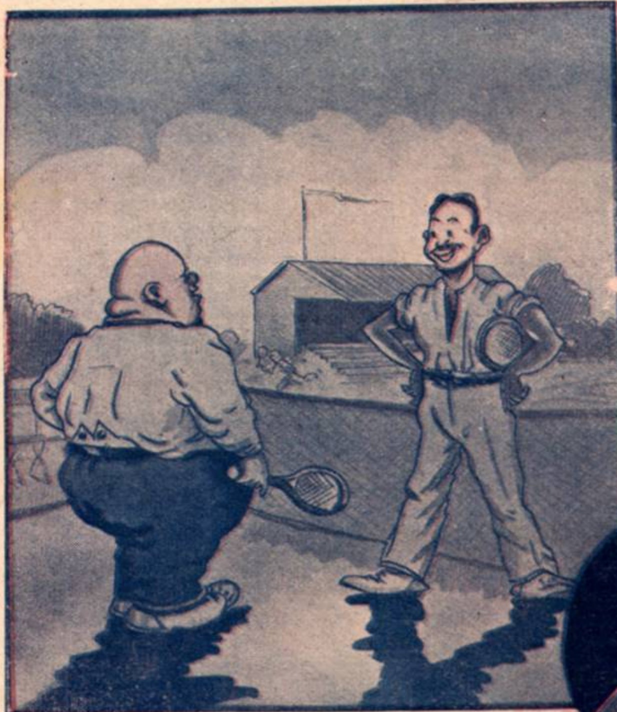
Pompierii ajunseră la faţa locului tocmai la timp şi se luptară cu flăcările timp de câteva ore. Zeci de cetăţeni se urcară pe case străduindu-se să stingă scânteile, imediat ce cădeau. Un timp se păru că disperatele eforturi ce se făceau pentru stăvilirea incendiului vor rămâne zadarnice.... Şi culmea nenorocului, tocmai când vâlvătaia se mai potolise, apa a cărei presiune era şi aşa mult scăzută, din cauza secetei ce bântuia ţinutul la acea epocă, se isprăvise.

Reuşiră totuş în cele din urmă, cu preţul unor eforturi supraomeneşti să puie capăt focului. Când lucrurile se potoliră, şi când se află în ce mod fusese descoperit incendiul, membrii corpului de pompieri hotărîră să răsplătească pe „Billy" pentru isteţimea sa şi pentru nepreţuitul serviciu pe care-l adusese comunităţii. Cetăţenii Cedar Vale-ului aplaudară cu entuziasm această iniţiativă şi cum vroiau ca „Billy" să se bucure cu adevărat de această răsplată începură să se intereseze de predilecţiile lui. Aflară astfel, că între altele avea o pronunţată pasiune pentru vânătoarea de pisici: ridicară astfel restricţia ce planează asupra vânătoarei felinelor şi „Billy" poate astăzi să fugărească orice pisică care are nenorocul să-i iasă în cale.

In afară de aceasta, printr'un edict oficial, primarul împreună cu consiliul său, au prevăzut nu numai scutirea de impozite a eroului dar şi servirea unei rente. E membru corpului de pompieri şi ca atare îşi primeşte leafa odată cu nouii săi colegi.

S.

REALITATEA zâmbeşte

SOCRUL: „După cum aud, ai făcut praf din zestrea fiicei mele.
GINERELE: „Desigur... praf de poleit, pentru fiica dumitale!"

Mitică şi tatăl său, admiră liniştea mării.

—„Este o adevărată oglindă, spuse tatăl. O mare de untdelemn".

—„Trebuie să se bucure sardelele" răspunse novicele Mitică.

Oameni cari ne sunt simpatici! Intârziaţii.

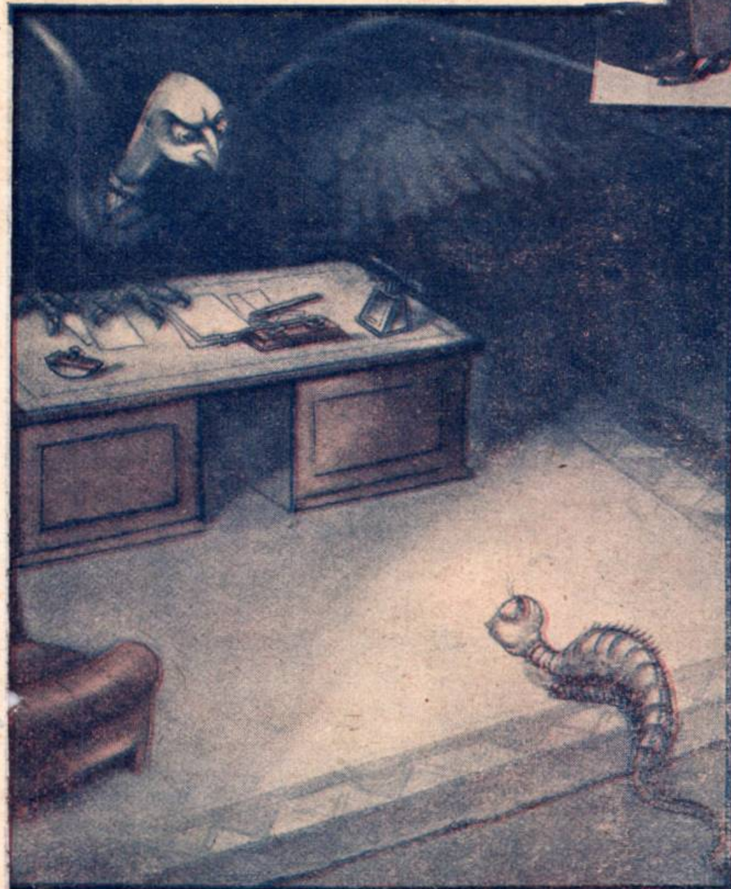
Dreapta:

— „Nu arătaţi deloc bine, domnule profesor! Sunteţi bolnav?"
— „Mi s'a scos apendicele! Am slăbit cu 12 kilograme".
— „Cum apendicele cântărea 12 kilograme?"

Ea: „Ce zici? Nu-i aşa că am simţ muzical?"
EL: „Dacă ai avea simţ muzical, n'ai mai cânta deloc".

ŞEFUL ŞI SUBALTERNUL

— *„Domnule judecător, nu eram beat; ci numai ameţit!"*
— *„Bine, atunci voiu schimba pedeapsa. In loc de două săptămâni inchisoare, vei face numai 14 zile".*

— „Uite, îţi dau o bucată de cozonac şi sper să nu te mai văd pe aici".
— „Se pare că dumneata îţi cunoşti cozonacul!"

LA PLAJĂ: Gingășia nevinovăției.

Foto „Universal"-N. Spirescu

Atelierele „Adevărul" S. A.

ANUL V. — Nr. 241. SUPLIMENT GRATUIT „REPORTAJ" PREȚUL 10 LEI

STRUGURI DULCI. — (Artista Silly Vasiliu).

PREȚUL 10 LEI

CUM LUCREAZĂ EMOŢIILE ASUPRA ORGANISMULUI

Groaza (Dita Parlo)

SE SPUNE că în genere oamenii graşi sunt buni şi calmi; dacă cercetăm lucrurile mai de aproape, aserţiunea se inversează în senzul că: grăsimea ar fi tocmai o consecinţă a calmului ce caracterizează pe aceşti indivizi.

Examinând această ciudată relaţie, savanţii au ajuns în timpul din urmă la concluzii extrem de interesante.

Maşina umană constă din nenumărate bilioane de celule, dintre care unele au atribuţia de a depozita grăsimea. Pe de altă parte, există în corp o glandă ce secretează o substanţă chimică numită „adrenalină" şi care are proprietatea de a activa celulele grase, făcându-le să descarce în sânge — adică să repună în circulaţie, — o parte din grăsimea înmagazinată în ţesuturi.

Pornind experimentările pe această cale, s'a pus următoarea chestiune:

Ce stimulează glandele adrenale ?

S'au luat două cuşti: într'una s'a introdus o pisică, iar în cealaltă un câine. Apoi cuştile s'au apropiat. Câinele începu să manifeste simptomele enervării şi încercă să înhaţe pisica, dar cuşca îl împiedica. Acest lucru deslănţui în animal furia. In acest timp, pisica se contractase toată de spaimă, întrucât nu-şi da seama că gratiile cuştei o puneau la adăpost, de atacurile inamicului său.

După câteva minute se luă sângele animalelor la analiză şi aşteptările savanţilor se realizară: proporţia de grăsime sporise, probabil, sub acţiunea celor două violente emoţii. In volumul celor două animale a survenit fără îndoială o oarecare descreştere pentrucă grăsimea descărcată în sânge a alimentat o parte din energia desfăşurată în cursul acestor stări de agitaţie nervoasă. Dacă cele două subiecte ale experienţei ar fi fost doi oameni obezi, în trupurile lor ar fi avut loc exact aceleaşi procese, adică, o parte din grăsimea depozitată sub piele ar fi trecut în sânge, unde s'ar fi consumat în modul arătat mai sus.

Rezultă de aci, că un acces de mânie sau de groază consumă o cantitate de grăsime cu mult mai mare, decât se poate cheltui într'o oră de exerciţii fizice sau în două-trei zile de post forţat. Persoanelor slabe li se recomandă deci, să evite enervările şi emoţiile, iar celor grase, să le caute.

Acest fapt explică dece majoritatea persoanelor grase au firi relativ flegmatice: şi întrucât nu se „montează" uşor, nu se sperie uşor; la ei emoţiile parvin arareori să determine o fluctuaţie a celulelor grase din ţesuturi, în sânge.

Ură (Louis Wolheim)

Lucrurile se schimbă în cazul persoanelor de o intensă emotivitate sau al aşa ziselor persoane de temperament. Aceşti indivizi, — o ştie toată lumea, — sunt în marea majoritate slabi. Tot în această categorie intră şi indivizii de o pronunţată timiditate, întrucât această caracteristică e o mare generatoare de emoţii puternice.

Dar aceste legi au şi excepţii. Pentru a fi într'adevăr gras, un individ trebue să mănânce mult. Or, cei dotaţi cu o poftă de mâncare redusă, nu se pot îngrăşa, oricât ar fi de calmi. Pe de altă parte, sunt indivizi de natură obeză, sau cari sunt atât de lacomi la mâncare, încât se îngraşă şi se menţin astfel, oricare ar fi violenţa emoţiilor pe care le-ar încerca.

Ei desfăşură energie pierzând din grăsime, ca orice alt individ normal, dar o recuperează atât de repede, încât pierderea n'are când să fie observată.

Savanţii mai fac o rezervă, şi anume că, în tinereţe şi în copilărie grăsimea sau slăbiciunea corpului nu stă în raport cu temperamentul individului. Un trup subţire mai poate fi rezultatul unei desvoltări încă nedesăvârşite sau al unei voite subalimentaţii. Individul mai tinde apoi să ia proporţii şi cu maturitatea...

Sarah Bernhardt, poate cea mai mare tragediană, a rămas subţire până la sfârşitul vieţii, datorită numai puternicului său temperament, care consuma grăsimea, mai înainte de a apuca să formeze sedimente sub piele.

Noile constatări explică dece unele persoane deşi mănâncă relativ puţin, se îngraşă, pe când altele, care de obiceiu mănâncă mult, rămân cum se găsesc, ba uneori mai slăbesc încă.

In acest caz, indivizii graşi sunt acei pe cari emoţiile îi afectează într'o foarte mică măsură: trupul lor necesită o alimentaţie relativ redusă, pe când cei din urmă, fac parte din acea categorie de oameni, dominaţi de emotivitate.

S'a mai văzut pe de altă parte, că persoane cari păreau grase, aveau în ţesuturi depozite de apă, pur şi simplu; or, această obezitate apoasă poate fi redusă în câteva zile, printr'un adecuat tratament medical.

Frica şi furia sunt emoţii foarte primitive; le au până şi cele mai inferioare animale şi sunt inerente vieţii, căci frica e aceea care determină atât pe om cât şi pe animal să fugă, în cazul unei primejdii sau a unei lupte inegale, atunci când această inegalitate e în defavoarea sa.

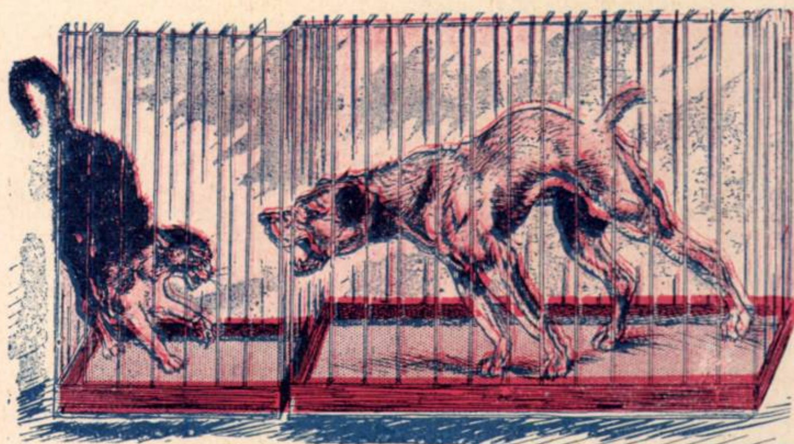
Modul în care funcţionează glandele adrenale constitue unul din cele mai interesante procese fiziologice.

Atunci când individul are o emoţie violentă, o cantitate de adrenalină pătrunde în sânge, de parc'ar fi fost injectată în mod artificial şi provoacă în corp o sumedenie de transformări. Inima îşi accelerează bătăile, respiraţia se iuţeşte şi ea, pielea devine palidă, sângele părăsind suprafaţa, sau invers, se colorează violent. In consecinţă, un individ mânios sau speriat, păleşte sau se congestionează; uneori capătă alternativ ambele aspecte. Adrenalina descărcată în sânge de aceste emoţii, lucrează şi asupra ficatului. Una din atribuţiile acestui organ, este înmagazinarea glycogenului, substanţă pe care o extrage din amidonul sau zahărul alimentaţiei şi care hrăneşte fibrele muşchilor. Incepând să circule în sânge, adrenalina dă ficatului semnalul de a elibera o parte din glycogenul depozitat, ceeace dă muşchilor o imediată sporire a substanţei hrănitoare, mărind animalului în primejdie, forţele necesare luptei sau fugii.

Redistribuirea sângelui e un proces destinat nu numai să prevadă muschii cu valuri proaspete de fluid vital,

Bucurie (Leila Hyams)
Jos: *Câinele şi pisica în cuşti separate*

dar probabil şi pentruca să prevină pierderile prea mari ale acestui lichid, prin rănile pe care individul le-ar căpăta în luptă.

In ceeace priveşte accelerarea palpitaţiilor şi a respiraţiei, aceasta va avea ca efect alimenatarea cu oxigen şi sânge a muşchilor ce se încordează, în vederea unor sforţări violente.

Relaţiunile dintre adrenalină şi grăsime, şi dintre adrenalină şi glycogen, nu fac decât să întărească încheierile de mai sus. Isvoarele de energie ale corpului sunt: zahărul şi grăsimile. A treia parte constituantă a alimentelor, proteina, care se găseşte mai cu seamă în carne, nu produce energie decât într'o foarte mică măsură; ea serveşte mai curând la formarea şi întreţinerea muşchilor.

Astfel se explică dece o linguriţă de zahăr sau sirop, luată cu un pahar de apă, are un afect atât de înviorător asupra unui individ obosit. Zahărul se absoarbe relativ uşor şi procură, după cum am mai arătat, — o alimentare rapidă muşchilor şi nervilor uzaţi.

Grăsimea pe de altă parte e hrana relativ lentă, care susţine energia trupului. dupăce efectul stimulent al zahărului a trecut. Acesta e motivul care determină natura să depoziteze hrana în corp mai mult sub formă de grăsime, decât sub formă de zahăr.

După cum vedem, natura a prevăzut astfel maşinăria umană încât la nevoie să poată uza simultan de ambele substanţe generatoare de energie. Dar precauţiile ei nu s'au oprit aci; sunt indivizi, atât printre oameni, cât şi printre animale, cari nu dispun de cantităţi suficiente de glycogen în ficat. Alţii n'au poate rezerva suficiente de grăsime. Ei bine, ea aranjază lucrurile astfel, încât aceste handicapuri să nu fie fatale. Atât grăsimile cât şi glycogenul, se creează la nevoie în corp, graţie unor misterioase reacţii, pe care chimiştii n'au parvenit încă să le imite, dar care se ştie sigur că au loc.

Factorii determinanţi ai acestor reacţii sunt după cât se pare, emoţiile; ele au jucat un rol de căpetenie în cursul evoluţiei animale şi poate că din această cauză, mai au încă efecte atât de puternice asupra fizicului.

Cu vremea, vom ajunge poate, să facem uz de aceste reacţii emotive, în regimurile de slăbire sau de îngrăşare, sfătuind pe cei graşi să şi le provoace, iar pe cei slabi să le evite cât mai mult cu putinţă.

AL.

Americanizarea Gheishelor

IN RAPIDA occidentalizare a Japoniei, multe din vechiile obiceiuri şi tradiţii ale *„ţării florilor de cireş"* s'au modificat sau au căzut. Iată că acum, însăş vechia instituţie a geishelor suferă o radicală transformare, ce întristează pe japonezii din vechia şcoală, delectând însă generaţiile mai tinere.

Până de curând, chiar japonezii „moderni" credeau că occidentalizarea imperiului insular nu va atinge niciodată pe gcisha cu kimonoul ei, cu vechia-i şi meticuloasa-i pieptănătură cu repertoriul ei de dansuri orientale, executat întocmai ca geisha de acum 500 de ani.

Dar din cauza actualei lipse de interes a populaţiei faţă de geishe şi de învechita lor manieră de amuzament, tinerele femei s'au revoltat şi au decis să se *„modernizeze"* spre a-şi menţine locul, — până acum, atât de important, — în viaţa japoneză.

Geisha înlocueşte acum rigidele sale dansuri, printr'o nouă technică.

Geisha unui viitor foarte apropiat, va adera la tumultuosul jazz, la stepurile starurilor din Broadway, va învăţa întregul repertoriu de dansuri moderne, pe care tânărul japonez le găseşte atât de fascinante.

In locul tradiţionalului kimono, geisha va purta sumarul costum al artistelor occidentale, iar după reprezentaţie, toalete după ultimile modele parisiene. Coafura sa strălucitoare şi voluminoasă va fi înlocuită prin plete scurte, ondulate cu apă sau permanent.

Până mai acum un an sau doi, de reprezentaţiile geishelor nu se puteau bucura decât oamenii bogaţi, dintre cari unii erau patronii tinerelor femei, cari plăteau pentru ele îndelungatul studiu al dansurilor indigene, al muzicei, al ştiinţei de a aranja florile, etc.

Intrarea în localul geishelor costa 50 de dolari şi numai când fetele deschiseră un teatru al lor, unde dădeau 2 reprezentaţii anual, îşi putu permite şi japonezul cu mijloace mai modeste, o distracţie de acest gen.

In viitor o seară în localul geishelor va oferi un divertisment de aceeaş calitate cu a *clubului de noapte american.*

RECHINUL

NJELS JELLINGS îl găsi pe Barholm, vestitul autor de scenarii, în camera sa de lucru. Era iritat peste măsură şi pe faţa sa se citia nerăbdarea, expansiunea pentru o idee care-l frământa. Scenaristul ieşi vijelios dintr'un nour parfumat de fum de ţigară, se repezi la prietenul său, îi strânse călduros mâinile şi-l răsturnă cu o mişcare violentă, într'un fotoliu de piele de lângă birou.

— „Te frământă un scenariu nou.... se vede destul de bine", spuse Jellings liniştit şi tăie cu cea mai mare atenţiune vârful ţigării de foi, pe care o aprinse.

Investmântat în linişte de burghez potolit, el era un contrast frapant al nervosului Barholm, care măsura camera de la un perete la altul, agitat ca mercurul.

Ideea îl frământa, îl ameţia, îi lua facultăţile mintale. Avea desigur nevoe de Njels Jellings, colaboratorul său, admirabilul regisor al Casei „Astra-Film-Compagnie", care avea totdeauna misiunea să cântărească liniştit, rece ideile extraordinare ale lui Barholm, pentru a le pune apoi în practică.

Fără Jellings, Barholm şi-ar fi gonit todeauna proectele pe marea înfuriată a fantaziilor, ca o corabie fără cârmă.

— „Aşa dar ideea este următoarea:

Unui făufăcător de cea mai înaltă speţă, îi vine ideea de a specula panica de care este cuprinsă întreaga omenire, — din pricina războiului mondial, — pentru a o jefui după voe. Toate firele unei întinse organizaţii nihiliste şi de spionaj, se întrunesc în nod aci, în Danemarca.

Pumnul şi creerul organizaţiei, îl reprezintă fostul comandant de submarin — să-l numim de exemplu locotenentul Schirin, — care din cauza unor inconveniente de ordin moralo-social, a fost îndepărtat din marina Majestăţii Sale. Acest Peter Schirin ascunde într'o insulă părăsită, din golful Svanö, un submarin, „Rechinul", cu care întreprinde călătorii de corsă, pentru a jefui şi torpila vasele comerciale şi pentru a ataca vilele şi satele de pe coastă, cu oamenii săi".

— „Stai! Iartă-mă! de unde are Peter Schirin acest submarin?

— „Nu importă! Să admitem că l-a furat marinei daneze. Nu mă irita, te rog, cu asemenea fleacuri. Compania „Astra" va comanda unui şantier danez un submarin, faimosul nostru director Holgerson va dibui un comandant şi echipagiul necesar şi cu asta, basta! De altfel publicul nu se interesează de antecedentele acţiunii, din momentul în care l-ai prins în mrejele senzaţionalului.

— „Straşnic!! „Astra-Film" va avea o bucurie nemaipomenită!! Ştii tu ce costă un submarin şi echipagiul?"

— „Filmul meu va recupera totul. Unde am rămas? Da, aci Peter Schirin organizează călătorii de corsă, atacă ţărmurile neutrale, torpilează şi jefueşte vapoare şi adună comori uriaşe în insula-i misterioasă, cel mai important punct de sprijin al său. Această insulă pustie o am de-acum. E Rafholm, insuliţa din golful Svanö. E foarte uşor accesibilă şi e locuită doar de un fermier bătrân, cu oamenii lui.

O să-i închiriem ferma pentru câteva zile. Inainte de toate trebue, ca imediat ce vom avea submarinul, să facem câteva prize de bandă sub apă. Afacerea asta va stârni mare senzaţie; te asigur! Viaţa şi activitatea la bordul unui submarin de piraţi. Torpilări de vapoare. Misterioasa bază şi banda anarhistă!! Desigur că insula este minată şi poate fi aruncată în aer, prin contact electric. Fleacuri pentru noi!

Nu m'am decis încă pentru final. Nu ştiu dacă „Rechinul" să fie capturat de un subbmarin german, sau Peter Schirin, — care desigur trebue să aibe o iubită şi un rival, să fie predat justiţiei de acesta.

* * *

In zilele următoare se întâmplă că Barholm, care-şi aruncase privirile distrate în „Berlingske Tidende", rămase cu ochii pironiţi asupra următoarei informaţii:

„Marele industriaş Olaf Visbjerg care trece drept cel mai bogat om al Danemarcei, va pleca la 28 Aprilie pe yacht-ul său „Imperia" la Londra, pentru a asista la căsătoria fiicei sale, cu lordul Harbrough.

După cum se afirmă, yachtul va avea la bord în această călătorie, zestrea domnişoarei Visbjerg, în valoare de peste două milioane de coroane. Desigur că vasul este asigurat pentru toate riscurile".

Ziarul căzu din mâinile lui Barholm.

Din nou apăru flacăra strălucitoare în ochii săi, care pierduţi în gol, vedeau brusc notiţa din gazetă, amplificată în toate amănuntele ei monstruoase, pe un ecran uriaş. Multă vreme rămase astfel...

* * *

Un minunat apus de soare fu utilizat pentru turnarea unei înapoieri a „Rechinului", după o călătorie încununată de succes. Aclamat de tovarăşii din bandă, submarinul intra majestuos în micul golf, remorcând o corabie cu pânze. Barholm era foarte mulţumit de priza acestei scene.

Yachtul „Imperia" se scufundă, torpilat de „Rechinul"

Jellings, care stătea lângă autor, se adresă acestuia:

— „In definitiv ştii cine este acest Fabian Briek? Ia priveşte puţin pe comandantul submarinului nostru".

Statura impozantă a lui Briek apărea uriaşă în asfinţit, pe turnul de comandă al submarinului, care se legăna pe valurile agitate uşor de briza serii. Comandantul era învăluit din umeri până jos, într'o manta de cauciuc. Numai capul îi era descoperit şi ei examinară de la distanţă craniul rotund ca o bilă, pe care părul retezat scurt, creştea până jos, pe frunte, buzele subţiri ca două sfori vinete, fulgerele neastâmpărate din ochii săi înfundaţi în cap şi nasul lat şi ridicat. Toată înfăţişarea lui avea un ce respingător.

— „Pe acesta l-a găsit Holgerson. Un fost inginer al şantierului marinei regale, a fost concediat din serviciu din cauza relelor sale purtări. Exact individul pe care l-ai creeat tu în manuscris, Barholm. Să nu te superi, dar mie îmi displace afacerea din zi în zi mai mult".

— „Şi eu sunt din ce în ce mai mulţumit!" răspunse Barholm muşcându-şi buzele.

— „Apoi echipagiul „Rechinului!" Nici unul dintre oameni nu inspiră cea mai mică încredere. De altfel toată banda n'a fost achiziţionată de Holgerson, ci a fost adunată de însuşi Fabian Briek. Şi în finală nu-ţi pot spune altceva, dragă Barholm, decât că n'am lucrat niciodată cu o asemenea companie dubioasă....

* * *

A doua zi insula era învăluită într'o ceaţă deasă. Cum sub aceste auspicii nu se mai puteau gândi la turnare în aer liber, Barholm şi Jellings se înapoiară în oraşul apropiat. Nu se putea prevedea o limpezire a vremii, astfel că se decise suspendarea prizelor pe insulă, pentru câteva zile. Trupa cinematografică era mulţumită să scape din acest pustiu de nisip. Proectul era ca între timp să se încerce turnarea câtorva interioare, în atelierele companiei „Astra".

Ceaţa ţinea însă peste prevederile meteorologilor. Barholm deveni nerăbdător. El voia să lanseze filmul în trei săptămâni.

Intâmplător dădu, într'un ziar, peste o notiţă a amiralităţii daneze, la citirea căreia căzu într'o agitaţie de nedescris.

In arsenalul marinei din X. se făptuise o spargere, cu o îndrăsneală nemaipomenită. In comunicatul redactat cu multă prudenţă, se arăta că spărgătorii ar fi venit din largul mării şi că ar fi vorba de persoane, care cunoşteau perfect toate instalaţiile şi împrejurimile şantierului; căci altfel, personalul de pază ar fi recunoscut orice individ străin, care ar fi încercat să se strecoare în uzină.

Din arsenalul care făcea şi el parte din şantier, răufăcătorii au furat torpile, lanstorpile, mitraliere, puşti, granate şi muniţiuni, dispărând apoi în largul mării.

Trăsăturile lui Barholm împietriră. O groază de nedescris îl sugrumă. In câteva minute ajunse la Jellings.

— „Repede, repede la insulă!"

Trase după sine pe amicul lui îngrozit, fără să-i dea nici cea mai mică explicaţie. Plecară cu primul tren. Ajunşi pe insulă, găsiră golful pustiu. Submarinul dispăruse. Departe, în largul mării, trei corăbii aruncaseră plasele pentru prins peşte.

Un bătrân pescar, din a cărui gură ştirbă, abia se putea înţelege un cuvânt, îi informă cu multă greutate, că submarinul plecase cu trei zile înainte.

„Rechinul" evadase.

Albi ca varul cei doi prieteni se priviră câteva secunde. Un ţipăt strident eşi din gâtlejul lui Barholm. Apoi strigă agitat:

— „Yachtul „Imperia" cu Visbjerg şi fiica sa în drum spre Anglia!... Zestrea de două milioane la bord... Yachtul trebue înştiinţat prin radio să-şi schimbe ruta, căci altfel e pierdut. Vino Jellings!"

El strânse braţul prietenului său şi se prăbuşi leşinat.

In momentul când se petreceau acestea, „Imperia" era distrusă. In continuare, Fabian Briek captură se cargobotul „Triton", ucisese echipagiul acestuia, aruncase în aer „Rechinul" şi la bordul vasului capturat, luase drumul spre Islanda, stăpân al averilor adunate.

(Continuare în pag. 8-a)

Abonaţi-vă gratuit la „Realitatea Ilustrată"!

Abonaţi-vă gratuit la „Magazinul"!

Ţinând seama de criza generală, care nu permite nimănui să facă cheltueli suplimentare, iar pe de altă parte, dorind ca fiecare să continue a avea hrana intelectuală şi momentele de desfătare pe care le oferă săptămânal „Realitatea Ilustrată" şi în fiecare lună „Magazinul". am găsit soluţiunea fericită, de a putea oferi abonamente gratuite tuturor.

Până la 15 Octombrie vă puteţi abona gratuit la aceste două reviste.

Iată cum: Publicăm mai jos o listă de obiecte uzuale cu preţurile lor, mai mici decât preţurile curente ale pieţii. Fiecare are nevoe de articole de toaletă, de articole de îmbrăcăminte, de apă de Colonia, de săpun, etc. Alegeţi din listele publicate lucrurile de care aveţi nevoie, în valoare totală de 450 lei. Trimiteţi această sumă, cu lista obiectelor şi adresa dv. la redacţia revistei str. Const. Mille, 7—11 şi veţi primi pe lângă toate obiectele cerute, un abonament gratuit pe timp de un an, la „Realitatea Ilustrată" sau la „Magazinul",—după dorinţă.

Cei din provincie vor însoţi comanda lor cu un surplus de 60 lei, pentru porto obiectelor.

Suntem încredinţaţi că cititorii vor profita de această posibilitate unică de a avea „Realitatea Ilustrată" sau „Magazinul" gratuit.

ARTICOLE DE GALANTERIE BARBATEASCA ŞI DAMA

	Lei
Bascuri dn celofan şi mătase din fabrica „Simon Judith", str. Gabroveni No. 59.	200
Batiste de mătase penru dame	200
pentru bărbaţi	280
din fabrica „Simon Judith", str. Gabroveni 59.	
Două perechi ciorapi din produsele fabricii „Adesgo" cal. I	500
Ciorapi bărbăteşti div. culori per.	80
Cravate de mătase diverse	200
Cordoane de piele diverse lăţimi	200
Gulerașe de pichet pentru garnituri rochii din fabrica „Simon Judith" str. Gabroveni 59, buc.	100
Gulere bărbăteşti oricare număr din calitate extra fină, dela firma Davidovici & Michail, str. Academiei No. 1	60
Port monais din piele veritabilă excelent executat de la firma „Frisch" str. Academiei 3	160
Poşetă cu fermoir din piele veritabilă pentru dame, diverse culori, idem	400
Pudriere de galalit pentru poşetă din fabrica „Napoleon", Oradea, prin Reprezenanţa generală „Precizia" str. Colţei 1, Bucureşti, buc.	120

ARTICOLE DE IMBRACAMINTE

Grisetts pentru una rochie dela firma Popp & Bunescu	360
Voile pentru una rochie, idem	400
Zefir pentru una cămaşă dela mag. Radu, cal. Victoriei 81	200

ARTICOLE DIVERSE

	Lei
Ceas de buzunar de nichel marcă elveţiană.	280
Lanţ pentru ceas de buzunar: din metal argintat	20
nichelat	25
nichelat (mai mare)	30
nichel veritabil	60
platinin	120
double garantat	350

Toate din depozitul „Precizia", str. Colţei No. 1

ARTICOLE DE TOALETA

	Lei
Apă de Colonia dela Drogheria Sft. Gheorghe, str. Lipscani 96, „Chipre de Paris", flacoane a 1 litru	450
Lame pentru bărbierit „Bassatis" pachetul cu 10 buc. idem	40
Săpun de toaletă extra parfumat idem bucata	40
1 Flacon Colonia, diferite mirosuri după alegere dela drogheria „Venus", cal. Victoriei 56, 1 litru	400
1 Cutie pudră diferite mirosuri după alegere, idem	80
1 Perie dinţi idem	50
1 Puf mare, idem	30
1 Cutie cu 6 săpunuri toaletă idem	240
1 Flacon parfum, idem	200

ARTICOLE DE MUZICA DELA FIRMA MISCHONZNIKI S. A. FURNIZORUL CURŢII REGALE STR COLŢEI No. 7

Plăci de gramofon bucata Lei 150

1) Vraja
May time Fox-trot
2) Un jour viendra Tango
J want to be happy
3) Amitie, Valse boston
Fleurs d'amour
4) Navilla Tango
Valencia One Step
5) J want to be rich
Valentine One Step
6) L'Adorée Tango
Collegiate. Foxtrot
7) Kyoto Fox
Dunărea albastră, Vals
8) Capitol Tango
Lilas Tango milonga
9) Mormon Fox-Trot
Paquita, Tango
10) Sevilla. Sevilla One Step
If you knew Susie, Fox-Trot
11) My original Charleston
J miss my Swiss
12) The Sensational Blanck Bottom
Barcelona Spanisch One-Step
13) The „Perfection" Fox-Trot
Picador Spanish One-Step
14) Partir Tango
Yes Sir, that's my Baby Fox-Trot
15) Cara Mia Tango
Ukulele Lullaby Charleston
16) Ombra Tango
Zirkusprinzessin: Kleine Madel im Trikot

Ace de gramofon cutia de 200 ace Lei 40

NOTE

	Lei
Când vioara cântă lin	35
Vino la mine, Tango	35
Iubirea Doamnă nu-i o jucărie	35
Ţigani, Tango	35
Râsul tău e primăvară	40
Imi săruţi mâna domnule, dece nu gura mea?	35
Bea dragul meu, bea	35
Tu poţi să pleci, Tango	35
Prima iubire, primul sărut	35

DIN FILMELE SONORE

E multă vreme, Slow-Fox	40
Azi e ziua ta, Vals	40
Pe o mică bancă într'un parc, Tango	40
Uitarea să m'adoarmă, Tango	40
Cine? Cine? Dans	40
Vino mai aproape, Tango	40
Fără tine nu se poate	40

BOMBOANE

Cereţi ciocolata „Urs de Dorna"

Una cutie bomboane specialităţi	300
Una cutie bomboane a 1 kgr.	200

RĂMĂŞAGUL

— „Luci dragă, o femeie are la curse tot atâta rost, cât au cinci roate la un vagon!" zise James Dobbs păpuşii care-i purta verigheta.

Era la începutul lui Septembrie, beţie de soare, temperată când şi când de blânde adieri de vânt. Intregul oraş era în fierbere. Nu se vorbia decât de cursele regionale de cai, care începeau în ziua aceea.

— „M'aş putea îmbrăca în zece minute! Ba nu, în cinci!" zise Lucia rugătoare.

— „Inţelege odată, Luci, că nu se poate să mergi. Nevestica mea n'are ce căuta în praful şi îmbulzeala hippodromului. Nu e un loc pentru femei acolo!"

— „Dar bine, James, dacă e aşa", zise ea răsucind un colţ al şorţului, „atunci nu trebue să mergi nici tu!"

— „Luci! fii rezonabilă!" zise James ferm. „Mai întâi, n'am să mă amestec în mulţime şi apoi, eu nu sunt femeie! Dar tu, ce să faci acolo? Nu cunoşti caii şi n'ai idee ce vacarm fac, apoi...."

— „Dar am putea rămânea sus la tribună, de unde am vedea alergările, fără să ne amestecăm în gloată şi fără să ne asurzească sgomotul! Zău James! Vreau să merg şi eu! Mai ales că am pălărie şi rochie nouă şi pantofii mei roşii..."

James tăcu câteva clipe privindu-şi vârful ghetelor.

— „Ascultă Luci, şti prea bine că nu-mi place să-ţi refuz nimic; dar crede-mă, cursele nu sunt pentru tine!"

Se plecă şi o sărută grăbit. Femeiuşca îşi lăsă capul în piept, cu un aer de copil mâhnit.

— „Zău Luci, e tare cald" urmă el. „Tot oraşul are să fie acolo. Cel mai bun lucru e să stai acasă, ca o fetiţă cuminte. Nu-i aşa că nu vrei să capeţi dureri de cap? Ia mai bine pe Emilia şi du-te cu ea la cinema".

— „Bine, James", zise ea cu vocea tremurândă. „Dar îmi promiţi ceva? Imi promiţi că ai să te porţi ca şi cum aş fi de faţă?"

James îi întoarse brusc spatele şi se uită în stradă.

— „Se poate să n'ai tu atâta încredere în mine Luci?" întrebă el supărat.

Lacrimi apărură în ochii femeii.

— „Oh James", zise ea privindu-l cu dragoste. „Singura mea teamă e că nu mă mai iubeşti! Dacă aş fi sigură de dragostea ta, puţin mi-ar păsa de curse şi de tot".

Colţurile gurii i se ridicară a surâs.

— „Vrei să-ţi fac ceva bun pentru diseară? O plăcintă cu caise?"

— „Mai întrebi?" zise James punându-i mâinile pe umeri. „Ştii bine că te iubesc, Luci. Tot timpul am să mă gândesc la tine. Sau poate că nici n'am să mă mai duc. Am să dau o goană la poştă numai, ca să iau curierul şi apoi mă voi întoarce poate, să-ţi ajut la prăjitură"...

In acest moment Petey Hickson opri maşina în faţa casei lor.

— „Ei! James" strigă el, „eşti gata?"

— „Da", răspunse James, dând fuga spre el după ce depusese o sărutare sgomotoasă pe obrazul Luciei. „Dă-i drumul!"

La Clifton, restaurantul turfului, se întinseseră imense umbrele verzi, deasupra unor mesuţe de aceeaş culoare, luând aspectul unui mic Monte Carlo.

— „Să luăm ceva înainte de a ieşi pe pistă", zise James.

— „Sigur", aprobă Petey.

Ajunşi pe verandă, ambii bărbaţi îşi rotiră ochii în căutarea unei mese umbrite. Sub o umbrelă de plaje ce spânzura de plafon, o femeiuşcă blondă şi sveltă, îmbrăcată cu o eleganţă cam excentrică, privia nerăbdătoare în juru-i, tropăind din picioruşele prinse în pantofi albi de antilopă.

— „Şti cine-i asta?" întrebă James. „Diana Van!"

Petey îşi îndreptă ochii spre fata care le zâmbia, făcându-le semn să se apropie. Pe braţul ei gol, un cerc de safire captase lumina soarelui, prefăcând-o în flăcări albastre.

— „Ce-i cu ea?" întrebă Petey.

— „A venit în oraş cu o trupă de operete", răspunse Dobbs, în timp ce se apropiau de masă.

— „Ştiu că-ţi place să te laşi aşteptat, Dobbs" zise canarul auriu, uitându-se la ceas".

Petey se uită la Dobbs, surprins un moment, apoi, dându-şi pălăria pe ceafă, isbucni în râs, trase un scaun şi se aşeză lângă Diana Van.

— „Care va să zică d'ăştia-mi eşti?" se adresă el într'un târziu lui Dobbs.

Ascunzându-şi mâinile pline de făină la spate, Lucia

... şi gloaba trecu vârtej înaintea întregului pluton. Un strigăt uriaş, imens, se auzi : „Barbă-Albastră" câştigase!!....

își apropiă fruntea de fierul rece al grilajului ce da în stradă. Se auziau tropote confuze de cai; în trăsuri și pe jos, lumea curgea val spre marginea orașului. Brusc se întoarse, alergă în bucătărie, se spălă pe mâini și intră în casă. La picioarele unui fotoliu erau papucii lui James. Pe scrumieră, odihnea pipa. Uitându-se pe fereastră, dădu cu ochii de garajul lui Petey Hickson, care cu ușile larg deschise, o privia dezolat, spunând par'că:

— „Te-a părăsit, ca și pe mine. Curse... și tu nu ești acolo..."

Dar nu de asta-i păsa. Nu! Ar fi vrut numai să știe ce făcea James, să fie lângă el clipă cu clipă, să facă parte integrantă din ființa, din sufletul lui. O sudoare rece îi cuprinse tâmplele, la gândul că nu era pentru el decât un simplu obiect de destindere, ca pipa, papucii sau vechiul său fotoliu de piele.

Cu batista își uscă lacrimile ce dau să pornească în jos pe obraji. Își apăsă palmele pe ochi, întoarse capul spre perete și nemaiputându-se abține, isbucni într'un plâns cu hohote, ce-i scutura întreg trupul. In buzunarul dela șorț, o mână mică și fierbinte strângea convulsiv un bilețel parfumat, pe care James îl scăpase scotocind în portofel, după ticketul de tribună. O scriere măruntă și rotundă se rânduia ca mărgelele, pe hârtia de un albastru palid, ce emana parfum de iasomie:

Dragul meu Dobbs,

Brățara e o minune și nu știu cum să-ți mulțumesc.

Aștept cu nerăbdare cursele de Vineri. Sunt sigură că am să câștig.

Acest joc mă pasionează poate tocmai pentrucă nici odată nu mi s'a întâmplat să pierd.

Vineri la două mă găsești la Clifton.

Diana
ta care te iubește

Era tocmai parfumul pe care-l simțise în părul și pe mâinile lui James, de două luni încoace, în serile când revenia după orele suplimentare, pe care — spunea el — fusese nevoit să le facă la birou, sau dela meetingurile asociației funcționarilor.

Incepuse defilarea cailor. Diana sta între James și Petey. Iși trecuse un braț pe după gâtul celui dintâi. Petey își scoase haina și scruta peluza, ronțăind alune. James, cu umbreluța Dianei pe genunchi, privia prin binoclu, trecând publicul în revistă și oprindu-se mai cu seamă asupra femeilor.

— „Nostimă, doamna aceea în alb, care vine spre noi", zise el la un moment dat.

Petey se uită în direcția indicată de James, dar nostima damă nu era decât.....

— „Mii de draci", zise el. „Asta e Luci!"

Ușoară și grațioasă, în rochia-i de olandă albă, cu pantofi și pălărie roșie, Luci Dobbs urca fără grabă treptele tribunei.

— „Hallo James!" strigă ea. „Hallo Petey, locul meu e ceva mai încolo. N'ai vrea să schimbi cu mine?"

Cei trei săriseră toți în picioare, și priviau aiuriți. Luci singură își păstrase firea.

— „Sigur, sigur", zise Petey dându-se în lături.

Diana se plecă după umbrela, pe care James o trântise pe jos.

— „Natural" zise el pripit. „Petey și Diana se pot duce într'altă parte".

— „Diana n'are nevoie să se ducă", zise Lucia calmă. „N'am nevoie de două locuri".

— „Mulțumesc", răspunse aceasta, preocupată să-și scuture umbrela, care încădere se umpluse de praf și de coji de alune.

— „Ne întâlnim la urmă" zise Petey, depărtându-se.

— „Frumoasă zi de curse", zise Lucia către Diana. „Te-am auzit într'o seară cântând în „Lebedele Albastre" și de atunci ardeam de dorința să te cunosc.

— „Ești foarte drăguță" răspunse Diana.

— „Jamesmi-a spus că te pricepi foarte bine la curse. Că știi să pontezi și că nu pierzi niciodată!"

Diana începu să râdă, apoi continuă pe un ton cam ironic:

— „După cum văd îți face adevărate confesiuni!"

— „Drept să-ți spun, toate astea le-am aflat fără să vreau, căci James obicinuește să vorbească în somn", zise Lucia. „Mă miram tocmai că de un timp încoace avea atâta grije de haine și de unghii; în cele din urmă, am descoperit că o făcea pentru d-ta. Gândesc că omul are nevoie de variație Suntem căsătoriți de 11 ani! Asta e prea mult!"

Diana nu suflă o vorbă.

— „Am venit aci" urmă Lucia, „pentrucă socotesc că acum ar fi momentul să decidem în privința lui James, care pare că nu știe pentru care din noi să se hotărască. Așa că m'am gândit să pariem fiecare pe câte un cal; miza va fi James!"

Sub bara tribunei, acolo unde nimeni n'o putea vedea, pumnișorii ei se strânseră convulsiv, până când unghiile îi însângerară palma.

— „Cred că ea e într'adevăr bună!" urmă ea. „Intrucât trebue să hotărîm într'un fel! Dacă pierd, divorțez... și ți-l las d-tale și dacă pierzi, atunci pleci și mi-l lași mie.

— „Lasă copilăriile Luci", zise James răgușit.

Diana isbucni în râs.

— „Dece copilărie?" zise ea. „Propunerea d-tale e într'adevăr originală, Mrs. Dobbs, asta zic și eu că e un rămășag! Dar vorbim serios!?"

— „Desigur!" răspunse Lucia.

James își scoase batista și începu să-și sufle cu sgomot nasul.

— „Și acum, Baby," urmă Diana. „Să vedem cine-și alege calul mai întâi.

Scoase o monedă:

— „Dacă ese cap, alegi d-ta. Dacă ese pajură, eu!" și aruncă moneda pe scaunul dintre ele.

— „Cap!" exclamă ea. „D-ta alegi întâi!"

— „Eu... eu... pontez pe „Barbă Albastră" zise Luci.

— „Barbă albastră!" sări Diana, apoi isbucni în râs. „D-zeule, gloaba aia! Dar de-abia se mișcă!"

Dobbs întinse lui Petey cekul:
— „Banii sunt pentru copii săraci", spuse Lucy, râzând fericită.

— „Adevărat?" zise Lucia. „Și d-ta pe care pontezi?"

— „Pe Miss Frisco! E un adevărat mănâncă vânt!" zise Diana pocnind din degete.

— „Foarte bine", răspunse Luci, „Miss Frisco" și „Barbă Albastră".

— „Dar bine dragă," zise Diana, „asta numai cursă n'are să fie, ci curată procesiune!"

Petey Hickson revenise lângă ei și ceru lui James cheia dela mașină. Acesta se scotoci prin buzunare, scoase o cheie și i-o dădu — dar când Petey se afla la jumătatea scărilor, James îl strigă:

— „Hei! Așteaptă! Ți-am dat altă cheie!"

Trecu printre cele două femei și porni în fuga după Petey.

Bătrânul dela barul cu băuturi răcoritoare, care asistase la această scenă, se plecă spre Luci și-i șopti:

— „Ascultă, copila mea, dacă într'adevăr ți la băiat, alege-ți alt cal!"

Diana se instalase în scaunul lui James și-și cumpăra tocmai alune. Lucia se întoarse astfel, încât aceasta să nu poată auzi ceeace vroia să spună bătrânului. Avea nevoie să vorbească — puțin importă cui — chiar barmanului!

— „Vreau să pierd" zise ea repede, cu vocea scăzută. "E bărbatul meu. S'a îndrăgostit nebun de fata asta. Ea, ea... îl va face poate fericit — și... și vreau să i-l dau. El n'ar fi avut niciodată inima să mă părăsească. Așa, am ales dinadins calul cel mai prost și..."

— „Servește-te, Baby" zise Diana întinzându-i punga cu alune.

James se întoarse și luă loc între ele.

Cursa a treia și ultima. Jockeii saltă în șei, caii dau semne de nerăbdare. Se dă semnalul de pornire. Soarele scaldă pista în aur. Gâturile lucioase ale animalelor se întind, urechile se ciulesc, picioarele subțiri și nervoase se pregătesc de fugă. Pornesc... Iată-i se apropie, trec prin fața tribunei, apoi dispar...

Rondul al patrulea. „Sunnyside" e în cap, „Miss Frisco" vine imediat după el, la fruntea! „Sunnyside" se ratrapează... ba nu! „Miss Frisco" se ține bine! „Blossomtime" o ajunge. Diana se ridică în picioare; de emoție scapă umbrela din mână. „Charlie Boy" îl întrece pe „Sunnyside"! întrece pe "Blossomtime!" întrece pe „Miss Frisco". „X Patru" ajunge în pas cu „Blossomtime"! „Blossomtime" ia conducerea! Și iată „Barbă Albastră", luat par'că de un subit avânt, trece pe lângă „Knighthood"! Pe lângă „Lulu"! Lasă în urmă pe „Sunnyside", pe „X Patru"! Ultimul rond! Mulțimea strigă, gesticulează! Vacarmul e uluitor!

James se pleacă peste bară și-i privește apropiindu-se. „Barbă Albastră" întrece pe „Charlie Boy"! Apoi „Miss Frisco" câștigă din nou teren... „Barbă Albastră" întrece pe „Blossomtime"!... Lucia, sfâșiată de

emoție, nu îndrăsnește să se mai uite. Mulțimea delirează! Bang, bang, bang!

„Barbă Albastră" în frunte! „Blossomtime" al doilea! „Miss Frisco" a treia!

Cu o mișcare bruscă, Diana își deschise umbrela.

— „Ei dragă", se adresă ea Luciei. „E drept că sunt superstițioasă, dar, crede-mă, că nu poate fi vorba numai de picioare iuți, când o mortăciune ca asta ia cursa!"

Petey veni lângă ei — cu pălăria într'o parte, cu batista înodată în jurul gâtului. Se uitară după Diana — dar aceasta dispăruse.

— „James" zise Lucia cu vocea stinsă, „dacă mergem direct acasă, mai am timp să fac prăjitura".

La șapte și jumătate, tocmai când cei doi soți se pregătiau să iasă, clopoțelul dela intrare sună. Lucia se duse să deschidă.

In cadrul ușii, înalt și grav apăru Georg Kulp, șeful poliției locale, iar îndărătul lui — Petey Hickson.

— „James e acasă?" întrebă Georg Kulp.

— „Da" răspunse Lucia și-l strigă.

— „Bună seara, Georg", zise James. „Ce mai e nou? Hallo Petey".

Kulp scoase solemn pălăria, depunând-o pe scaunul de lângă el și-și drese vocea; apoi băgă mâna în buzunar și scoase un cec, pe care-l întinse lui James.

— „Uite-ți banii, James" zise el. „Două mii de dolari. Bănuiesc că ști tot atât de bine ca și mine, că fapta ta e una din cele mai grave infracțiuni!

Intr'o clipă, Lucia sări ca un scut între James și Kulp.

— „N'ai să te atingi de James!" strigă ea. „Ce-ai spus? Nu cred nimic!"

James nu luă cecul. Polițaiul se uită grav la Lucia.

— „Poate că ști și poate că nu ști. Mrs. Dobbs", zise el „ce e cu James. Azi după amiazi, la curse, a dat lui Petey Hickson acest cec, spre a cumpăra ultima cursă, pentru o gloabă de cal, care ținea mereu coada, cu o conștiinciozitate extraordinară.

„De douăzeci de ani, veghez ca aceste curse să se alerge în mod cinstit, și tot astfel vor continua să meargă și de acum înainte, sau..."

— „Petey!" exclamă Lucia. „Oh, Petey! Ce vrea să spună? James a plătit pentruca „Barbă Albastră" să câștige? Cum? Când..."

— „Iată", zise Petey — „când a venit după mine în jos pe scările tribunei, spunându-mi că am luat altă cheie, mi-a dat cecul ăsta și mi-a spus să caut să aranjez, ca „Barbă Albastră" să câștige... am luat banii și..."

Lucia sărise de gâtul lui James.

— „Ah!" zise ea plângând și râzând totodată. „E prea mult. N'am fost niciodată atât de fericită! Ai vrut-o James?! Ai vrut ca „Barbă Albastră" să câștige?!"

— „M'aș fi aruncat sub picioarele lui, dacă n'ar fi câștigat", zise James.

Petey se uită la cec și apoi la Kulp.

— „Nu l-a încassat nimeni?" întrebă el. „Cum de s'a aranjat atunci cursa?"

Kulp isbucni în râs.

— „Răspunsul la întrebarea d-tale e singurul motiv pentru care Dobbs nu e acum în închisoare! Dacă cecul ar fi fost încasat cursa s'ar fi anulat, iar Mrs. Dobbs ar fi trecut pe la parchet! Cursa asta n'a fost decât unul din acele capricioase jocuri ale soartei! N'a plătit nimeni nimic! „Barbă Albastră" a câștigat pur și simplu!

Petey căscă ochii. James privi cu duioșie căpșorul Luciei, care se odihnea pe umărul lui.

— „Nu i-ați fi putut cumpăra, băieți, nici pentru o sumă de zece ori atât de mare! Fiecare din ei a alergat ca să câștige. Pentru prima oară în viața sa, „Barbă Albastră" a luat fruntea. Asta-i tot!"

— „Dar bine, — „Barbă Albastră" n'a mai câștigat niciodată!" protestă Petey. „Cum s'a întâmplat că tocmai astăzi?..."

Kulp își luă pălăria:

— „Probabil întâmplarea" zise el. „Am mai văzut atâtea lucruri pe care nu mi le-am putut explica!..."

Petey întinse râzând cecul celor doi soți. Lucia deschise geanta mare de piele, depuse într'un compartiment hârtia de valoare și spuse:

— „Banii sunt pentru copiii săraci"...

Kulp se îndreptă spre ușă, făcând semn lui Petey să-l urmeze.

— „Hai s'o ștergem", zise el cu vocea scăzută. „Nu vezi că tinerii noștri n'au timp de noi?"

James îmbrățișase strâns păpușa care-i purta verigheta și-i săruta ochii, secând cu buzele lacrimile, care isvorând abundente, îi umeziseră pieptii cămășii. Lucia plângea, fericită...

Trad. de ACHILL

RECHINUL

(Urmare din pag. 4)

Barholm trăia de două luni într'un sanatoriu.

— „O psihoză ciudată", diagnosticaseră doctorii. Gândurile lui oscilau între vis și realitate și nu-și putea da seama dacă cele petrecute cu „Rechinul" se întâmplaseră într'adevăr.

Despre submarin se pierduse ori ce urmă. Această dispariție misterioasă servi însă la crearea unui mit universal de antipatie, pentru Fabian Brick. Era deajuns pronunțarea numelui lui, pentru ca orice individ să se înfioare de groază.

Cu fiecare săptămână care trecea, starea lui Barholm se înrăutăția. Par'că pământul îi fugise de sub picioare și se afunda din ce în ce, în negurile nebuniei, ca într'o mlaștină.

In creerul lui bolnav, faptele lui Fabian Briek luau proporții îngrozitoare. Nebunia lui îi oglindia din nou, toate cele create de fantezia lui pentru acțiunea filmului și avea convingerea că „Rechinul" devenise spaima mărilor și că Fabian Briek era căpetenia unei organizații nihiliste, cu ramificațiuni în toată lumea...

* * *

Intr'o zi sosi o telegramă din Toronto, care anunța prinderea lui Fabian Briek și a întregului său echipagiu, la bordul lui „Triton". Un cargobot norvegian îmbarcase toată banda, pe care o aducea spre Danemarca, pentru a fi predată justiției.

Jellings fu primul care intră cu gazeta la scenarist.

— „Barholm, Barholm! Fabian Briek a fost prins, înțelegi tu? A fost prins și e în drum spre țară, cu cătușe la mâini. El și toată banda. Uite, citește!"

Și Barholm citi, citi notița, de două ori, de trei ori, sări jubilând în sus, agită ziarul de câteva ori și continuă să examineze literele grase ale telegramei și în bucuria lui începu să sărute nebunește hârtia gazetei.

Când Barholm părăsi sanatoriul, alături de Jellings, spuse întinzându-se comod pe pernele automobilului:

— „O dramă nu mai scriu atât de curând, dragul meu Jellings, dar am o idee pentru o comedie, ceva formidabil! De altfel „Rechinului" îi va veni rândul, mai târziu, cândva; un asemenea element nu trebue neglijat. Și pe urmă, dragul meu, vezi bine că toată activitatea lui Fabian Briek, a confirmat posibilitățile de realizare a filmului meu..."

Din englezește de L. M.

Ghețarul dela Scărișoara

DIN Câmpeni trecând prin Albac am ajuns după vre-o 25 de km. de drum năprasnic de rău la Scărișoara, de unde mai făcurăm pe jos vreo 7 km. de suiș ca să putem vedea o adevărată minune, din țara moților, un ghețar din Munții Apuseni.

Vedere din peștera ghețarului.

Particularitatea acestui ghețar este că el se află într'o hrubă, într'o peșteră impresionantă. Mai întâi se deschide o gură de infern, rotundă ca un crater de vulcan, de vreo 35 de metri în diametru. Coborâm în adâncime vreo 50 de metri pe scări de lemn și pe trepte săpate în zăpadă. In prăpastia aceasta grozavă, zăpada nu se topește niciodată.

Răcoarea urcă spre gura peșterii, isbindu-ne în față. Poate că și brazii deși și negri ce înconjură ghețarul mențin temperatura joasă. După ce am coborât stâncile golașe și cenușii, înaintăm pe ghețar și pătrundem printr'o misterioasă și uriașe poartă în formă de triunghiu. Aburi reci se învolburează spre gura peșterii; Am intrat acum iluminați de facle roșii într'o sală de ghiață, o sală vastă cum nici o ambasadă din lume, și nici un palat imperial nu posedă. Deasupra, se boltește o cupolă și poate că înălțimea totală a acestei încăperi e de vreo sută de metri. Totul lasă o impresie covârșitoare, o impresie aproape de groază așa cum lasă de obiceiu sublimul. Un clar obscur de taină, plutește în această vastă încăpere. Sub noi, ghețarul lunecos ca un parchet, e cristalin și prin ele se văd pietrele din ghiață.

Sunt în această peșteră stalactite și stalacmite de ghiață, unele imense, ca acelea ce poartă denumirea de: felinarul, un con uriaș și tronul lui Odin, înalt de vreo patru metri. O prăpastie se adâncește, iar deasupra ei sloiuri uriașe par niște indexe de giganți, ce arată spre abis ca să ne atragă luarea aminte să nu lunecăm în el. Trecem deasemeni pe marginea unui alt abis de ghiață și intrăm într'o sală care a fost numită cândva „sala misterelor". Tavanul e găurit într'un loc, iar în jurul nostru se cască prăpăstii haotice. Intrăm apoi într'o galerie din care se deschid terase și toată această architectură e săpată în ghiață. Călăuza îmi spune că această galerie se numește „la altar". Impresia de mister aci este într'adevăr stranie. Faclele roșii joacă umbre vinete pe formele bizare de ghiață și în pâlpâirea faclelor ai impresia că toată această lume de monștri cristalini înviază ca într'o pantomimă de basm. Pietrele ce cad în prăpastia de lângă noi, stârnesc ecouri profunde din adâncimi nebănuite. Călăuzele îndemnă pe vizitatori să tragă focuri de armă sau de revolver în peșteră. Intâmplător am un revolver la mine, — revolverul mi-a fost inutil chiar în Balcani și Orient și de atunci am renunțat la portul său — și trag un foc înspre prăpastie Intr'adevăr ecourile formidabile, gemetele haotice, lugubre, uneori cu modulațiuni umane, par un cor intonat de toată lumea aceea de fiinte apocaliptice împietrite în ghiață. O groază te pătrunde odată cu frigul aspru. Mărturisesc că apropierea acelor prăpăstii fără fund din care se ridicau aceste gemete și urlete sinistre, mi-au luat curajul de a mai înainta în peșterea giganților de ghiață. Nicăieri, nici în peșterea Ialomicioarei, nici în ocnele din regat n'am avut o impresie atât de sguduitoare de mister. Desigur că peștera aceasta de ghiață are ramificații foarte profunde în pământ, galerii ce nu vor fi poate niciodată explorate până în fundul lor. Călăuza îmi vorbește de un ghețar dela Dobșna cunoscut fiindcă are instalații de lumină electrică și scări comode. El susține însă că ghețarul dela Scărișoara este mult mai impresionant.

Abisinia se modernizează

INTR'O clipă de nenorocită inspirație, Haile Selassie I., actualul împărat al Abisiniei, a decis să deschidă porțile țării sale, „binefacerilor civilizației moderne" și iată-l acum străduindu-se din răsputeri să stăvilească urmările neprevăzut de dezastruoase, — după cum veți vedea — ale acestui act, mai înainte ca tinerii săi supuși să fi căzut iremediabil în abisul ruinei și al desfrâului.

Abisinia sau Ethiopia e o veche și puternică împărăție africană datând încă din vremea când faimoasa regină de Saba, făcea biblica vizită regelui Solomon și a reușit să se mențină intactă dealungul secolelor, respingând orice tentativă a albilor, de a se amesteca în comerțul sau politica ei. A rămas însă într'o stare de înapoiere vecină cu barbaria, fapt asupra căruia diverșii săi vizitatori atrăseseră nu odată atenția foștilor domnitori, ca Ras Tafari, Menelik etc. Dar, aceste obiecții fuseseră invariabil întâmpinate cu următoarele argumente:

— E drept că o mare parte din cei 10.000.000 de locuitori obișnuiesc să mănânce carnea crudă, dar ce-i cu asta, din moment ce le priește? Că umblă înarmați până 'n dinți? Dar asta a făcut din ei acei războinici de neînvins și poate grație acestui obiceiu, au reușit să țină în afară hotarele lor, armatele albe. Că Addis Abeba n'are nici un post de pompieri, deși cuprinde în sânul ei 65.000 de locuitori? Dar nu se simte nevoia unui astfel de post, întrucât oamenii sunt aci foarte atenți și fiecare știe că în cazul unui incendiu, vinovatul e decapitat. Că nu există un sistem de curățire a străzilor? Dar acest oficiu îl fac gratuit câinii și cerșetorii, cari se ivesc odată cu amurgul și sunt atât de flămânzi, încât ar mânca și ghete vechi, ba în ardoarea lor ar fi în stare să înghită până și pe cel care în urma unui exces de alcooluri ar adormi în vre-un colț de stradă. E drept că urletele și lătrăturile câinilor sfâșie în mod neplăcut liniștea nopții, dar acestea nu se pot compara nici pe departe cu nesuferitele sgomote produse de claxoanele automobilelor..."

Majestatea sa Haile Selassie, ca și predecesorii săi, s'a opus la început „cererilor de reforme, inovațiuni și modernizare". Dar situația s'a cam schimbat în timpul din urmă: Abisinia face acum parte din Liga Națiunilor! Supușii săi au văzut în filme, elegantele străzi ale metropolelor americane și europene, cu automobilele, metrourile și mai ales cu minunatul lor sistem de luminat și de întreținere a curățeniei. Oare Addis-Abeba nu poate avea așa ceva?

Impăratul le răspunse că se putea, dar le indică totodată și cifra impozitelor pe care trebuiau să le plătească, pentru introducerea tuturor acestor inovațiuni. Supușii clătinară din cap la această întâmpinare și lăsară să cadă chestiunea modernizării, socotind că era de preferat să întrebuințeze acești bani întru satisfacerea unor nevoi de ordin personal și mult mai urgent...

Dreapta: *Una din dansatoarele importate dela Paris.* Jos: *Vechi desen abisian, reprezentând o petrecere.*

Sus: *...în timp ce armele-i erau în brațele femeii, rivalul îi taie capul.*

Iată însă că nu trecu mult, și delegația solicitanților se prezentă din nou la împărat.

— „Trebuie să existe totuș un mijloc mai ieftin de modernizare" reîncepură ei discuția. „Spre exemplu, China, care a răsturnat vechia formă de guvernământ, devenind o republică după modelul Statelor Unite, apoi Rusia, care a elaborat o schemă de viață cu totul nouă... Dacă aceste națiuni au reușit să se pună în pas cu vremea, de ce n'ar face-o și Abisinia?".

— „China n'a reușit să realizeze decât o serie de războaie interne" fu răspunsul lui Haile Selassie I, „iar în ceeace privește pe ruși, aceștia au ajuns să poarte un rând de haine vreme de zece ani, să mănânce o pâine mizerabilă și să trăiască mai mult cu speranțe".

Spre a se dovedi totuș un monarch liberal, se învoi mai dinainte la introducerea oricărei inovații,cu o singură condiție: cheltuielile să privească în mod exclusiv pe importatori și spre a le da un exemplu, împăratul trimise o delegație la Paris,

cu misiunea de a forma o trupă de dansatoare frumoase, pentru delectarea tinerilor dela curtea sa şi spre a le da o ideie asupra civilizaţiei moderne. Delegaţia se întoarse după câtva timp, însoţită de un număr considerabil de fete, în fruntea căreia se afla Lia Nako, dansatoare persană de o remarcabilă frumuseţe şi care apărea într'un musick-hall parisian. Odată cu această trupă, luară drumul Abisiniei şi vre-o câţiva europeni, bărbaţi şi femei, cari îşi plătiră singuri drumul, întrevăzând posibilităţile unor întreprinderi lucrative....

Recitaluri de dans avură loc sub ochii admirativi ai tinerilor abisinieni, cari mai târziu în compania acestor frumuseţi importate, şi a celor ce le însoţiseră, învăţară o sumedenie de lucruri noui.

O delegaţie se prezentă într'o zi la împărat, cerându-i autorizaţia deschiderii unor localuri de petrecere, după moda occidentală.

Impăratul nu făcu nici o obiecţie, întrebându-se doar curios, cum aveau să organizeze această viaţă nocturnă, într'un oraş unde după lăsarea nopţii, străzile deveniau proprietatea câinilor; şi apoi, de unde banii necesari instalaţiilor?

Răspunsul nu întârzià mult: europenii cari însoţiseră trupa de dansatoare, se declarară gata să finanţeze modernizarea Etiopiei şi aduseră o nouă serie de femei, tot atât de talentate şi de frumoase ca şi cele din primul transport.

Haile nu găsi nimic alarmant în deschiderea unor restaurante şi cafenele unde se servia carne, nu crudă, ci preparată de bucătari francezi de mâna-a-treia.

— „Toate-s bune" gândi el, „din moment ce indigenii le suportă".

In aceste localuri se făcea muzică şi se dansa... Dar bine, cântece şi dansuri au existat în Abisinia din timpuri străvechi, din zilele Reginei de Saba şi înaintea acesteia, de pe vremea când Etiopia întreţinea relaţiuni comerciale cu puternicul Egipt al Faraonilor, relaţiuni ce alternau cu aprige răsboaie...

Inainte însă, femeile dansau singure, în timp ce bărbaţii priviau; acum, în sunetele saxofoanelor, înşişi bărbaţii învăţau să danseze cu femeile străine, extravagante în îmbrăcăminte, şi violent fardate.

Abisinia începea să aibă cu adevărat ceeace se numeşte o viaţa de noapte.

Nu se putea ca femeile şi muzica să nu atragă după ele băutura. Timp de trei mii de ani şi mai bine, etiopianul şi-a stins setea cu „tej" o licoare preparată în casă şi care dacă nu-i făcea nici un bine, era totuş inofensivă...

Foarte curând, frumuseţile străine îi învăţară să bea cognacuri, lichiori şi mai ales şampanie franţuzească. Consecinţele acestor băuturi costisitoare, nu întârziară să se arate: liniştitele străzi ale Addis-Abebei devenirà furnicar de tineri cheflii abisinieni, care îşi terminau noaptea atât de occidental începută în elegantele cabarete, prin şanţuri.

Desfrâul luă proporţii atât de alarmante, încât împăratul, — care editează cel mai important dintre jurnalele capitalei, — publică o serie de articole drastice, asupra acestei stări de lucruri. Cuvântul unui monarch care dispune de viaţa supuşilor săi, ar trebui să aibă greutate! De data asta însă, autoritatea sa avea de luptat cu viciul, căci frumoasele femei primiau un comision de fiecare sticlă ce se consuma.

Văzând inutilitatea polemicilor, Haile Selassie I lăsă pana, spre a face uz de putere: emise un edict imperial, prin care prohibia toate băuturile alcoolice, afară de „tej"-ul naţional.

Localurile fură prompt închise, dar după câteva săptămâni, şanţurile erau pline de oameni beţi. Majestatea sa se afla în faţa a două fenomene: „prohibiţie şi contrabandă", aspecte cu totul noui în Abisinia, dar cari, o ştiţi doar, au ajuns să facă parte integrantă din viaţa marilor metropole.

Se postară soldaţi înaintea localurilor de noapte, dar în Etiopia, fiecare cetăţean poartă arme, astfel că această măsură dădu loc unor sângeroase încăierări. Curând însă ciocnirile dintre soldaţi şi clienţi, deveniră simulacre, căci exact ca în marile centre de civilizaţie, restauratorii se grăbiră să cumpere patrulele...

Ce să facă? Armata coruptă, bărbaţii se rostogoliau vertiginos spre ruină, iar femeile li se ţineau pe urme...

Majestatea sa îşi frământa creerii să găsească o soluţie... Partea cea mai proastă, venia însă abia acum. Viaţa ieftină şi extrem de simplă a Abisiniei, determinase a circulaţie restrânsă a banului. Dar nouile băuturi şi importaţiuni apusene vânzându-se foarte scump, curând, o mare parte din moneda ţării încăpu în mâinile acestor lăcuste.

Nobilii şi soldaţii mai dispuneau totuş de averi considerabile, sub forma armelor încrustate cu pietre preţioase, care se moştenesc din tată în fiu şi curând ajunseră să le pună zălog pentru o noapte de petrecere.

Mai târziu revenindu-şi, oamenii aceştia împrumutau bani spre a-şi răscumpăra armele, dar femeile îi convingeau aproape întotdeauna, să-i cheltuiască într'o nouă orgie. Impăratul constată cu groază că mare parte din soldaţii săi, începuseră să umble fără săbii şi fără pum nale.

Scandalul a atins în timpul din urmă culmea tragediei. Unul din verii împăratului, după ce-şi cheltuise toţi banii amanetând tot ce avea mai de valoare, se îndrăgosti de o tânără dansatoare, abia sosită dela Paris. Era foarte exigentă şi mulţi erau cei ce licitau pentru prietenia ei. Printre aspiranţi se afla un individ care purta de mult tânărului prinţ, o ură de moarte.

Ruda împăratului reuşi în cele din urmă să câştige dansatoarea, dăruindu-i armele sale de o extraordinară valoare, atât ca bijuterii cât şi ca opere de artă. Tânăra femee strângea darurile la piept, cu un râs sglobiu de copil fericit...

Rivalul învins clocotia de gelozie, dar curând se linişti: omul pe care-l ura de moarte se afla înainte-i dezarmat... Cu o lovitură de sabie reteză gâtul prinţului; capul imperial se rostogoli cuprins de inerţia morţii, la picioarele femeii...

Acest din urmă episod a hotărît pe împărat să facă totul, pentru stăvilirea valului de civilizaţie rău înţeleasă, chiar dacă represiunile ar provoca o răscoală.

PIK ŞI PUFF

Dragă Puff,

de astădată
Nu-mi vei spune că greşesc:
Dimpotrivă! Indignată,
Cu lăbuţa parfumată,
Vei subscrie ce gândesc!!

Ştiu că neamul meu (toţi câinii)—
Trece-ades de pătimaş,
Dar... ascultă... Cu stăpânii
Spre sfârşitul săptămânii
Am plecat de la oraş...

Ce frumoasă zi de vară, —
Ce de pajişti numai flori, —
Lanuri lungi, — ca pe la ţară, —
Grâu, porumb, ovăz, secară,
— Şi săteni sârguitori!....

Ici, sub cerul de cicoare
Stol de vrăbii ciripind, —
Colo, murmur de isvoare
Ori păduri fremătătoare
Munţi întregi acoperind.

Ce privelişte bogată!...
Stam, gândind, lângă volan:
Dacă mă mai nasc odată,
Ce ursită minunată
Aşi avea, să fiu ţăran!...

După două mici popasuri,
Ne-am oprit într'un sătuc.
Auzii diverse glasuri:
„O să stăm şi-aici trei ceasuri!
„Iar s'a spart un cauciuc!..."

Coborîră toţi boerii,
De-au aprins nişte ţigări, —
Şi, în umbra lină-a serii,
Admirând splendoarea verii,
Au făcut şi mici plimbări...

Insfârşit, cu multă trudă,
Roata fu din nou la loc, —
Dar... deşertăciune crudă!. —
(— Par'că nu voia s'audă!!, —)
— Nu lua motorul foc!...

După multă cercetare,
Au ţinut cu toţi un sfat —
Hotărînd, ca fiecare
Să-şi găsească de mâncare
Cum şi adăpost, în sat.

...Case mici, dărăpănate,
Intre bieţi salcâmi şi plopi, —
Gardurile vechi, stricate, —
Iar prin uliţi desfundate
Numai bălţi şi numai gropi!

Vai de lume!... De mâncare
Nu găsirăm mai nimic!
N'aveau nici mălaiu, nici sare,
— Eu, de-adâncă întristare,
Nu ştiam ce să mai zic!..

Când să ne culcăm, — durere!,—
Nici un fel de aşternut!!!
Intr'o biată încăpere
Ne-am întins pe lăicere,
Pe... saltelele de lut!

Dar ţăranii!... O, — ţăranii,
Par'că nu erau bărbaţi!
Unii blestemându-şi anii,
Alţii istoviţi, — sărmanii, —
Vlăguiţi şi întristaţi....

Când se-aprinse drept lumină
Un opaiţ ofticos, —
Pregătind umila cină,
Ii văzui cum se închină:
— Fiecare, un Christos!...

Nu-ţi mai scriu cu ce mâhnire,
Am plecat în zori de zi!
Asta-i mândra mulţumire
Cu... rurala fericire
Ce se cântă'n poezii?!?

Când hambarele sunt pline
Cu belşug de grâne'n saci, —
Ce blestem grozav i-aţine,
Că muncesc şi mult şi bine,
Şi rămân mereu săraci?!...

PIC

Scumpe şi iubite frate?
Dacă vrei să fim de-acord, —
Şi porniri nevinovate,
Şi sentimentalitate
Le aruncă peste bord!....

Nu vezi tu cât de nedreaptă
Este viaţa uneori?
Pentru cea mai bună faptă
Ce răsplată ne aşteaptă?!
Tu, — şi-atâţia visători

Care vor o lume nouă, —
Nu vedeţi la orice pas
Că vă sângeră şi vouă
Inimile rupte'n două
Când vi-i viaţa în impas?!

Ştiu că te impresionară, —
Dar, la urma urmei, ce-i
Dacă domnii dela ţară
Duc pe umeri o povară
Care-i sfarmă chiar pe ei?!

Nu pot toţi ca să se nască
Doar din spiţă de ciocoi!!
Cine-ai vrea să mai muncească?
Cui îi place să trăiască
Rabdă, — cum răbdăm şi noi!....

Iar în ceeace priveşte
Că-s flămânzi şi că-s desculţi,
Vina e a lor, — fireşte!!
Cine-i harnic, se'ngrijeşte!...
Ei? Sunt leneşi şi inculţi!!!

Termin lunga mea scrisoare
Constatând că-i foarte trist
Că te-avânţi într'o vâltoare
De idei păgubitoare...
Nu cumva eşti socialist?!

PUFF

TELEGRAMA TRANZITATA

Am studiat trei ore'ntregi
Teoria-ţi complicată.
Ţin ca să-ţi răspund pe dată:
Eşti femee, — nu'nţelegi!

PIC

p. conf. CIUFULICI

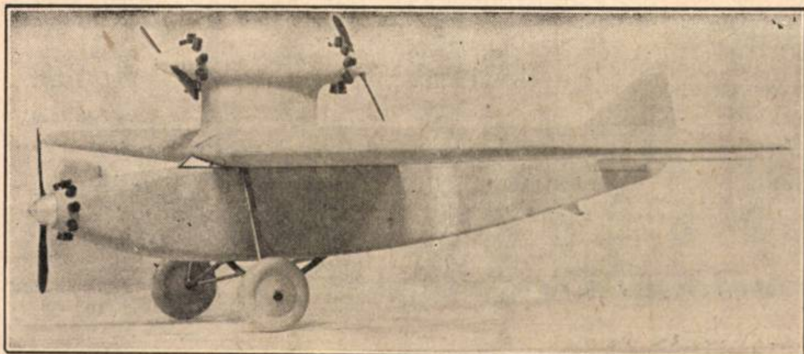
Din cauza unui deranjament technic, publicarea senzaţionalului nostru roman

Desgheţarea Polului Nord

(O dramă între Pol şi Ecuator)

va începe în numărul viitor. Este un sguduitor roman de aventuri extraordinare, în care fantasticul se împleteşte cu romantismul dragostei şi în care cititorii vor asista la punerea în practică a celei mai formidabile invenţii a secolului.

UNDE E AVIONUL ROMÂNESC CARE SĂ TREACĂ ATLANTICUL?

Sus și dr.: *Macheta avionului de mare raid, inventat de un inginer român.*

Ancheta „Realității Ilustrate" asupra trecerii Atlanticului înregistrează un succes frumos, prin interesul pe care l-a deșteptat în rândurile cititorilor noștri. Un număr mare de scrisori, sosite la redacție, sunt mărturia vie că ideia lansată de noi corespunde sentimentului general.

Ultimele două răspunsuri — al anonimului de sub pseudonimul „pilot brevet nr. 13" și al d-lui general G. Rujinski, au pledat pentru executarea raidului transatlantic pe aripile unui avion românesc. D. general Rujinski este însă foarte pesimist în privința putinței de a se construi, într'un termen scurt, un astfel de avion; iar predecesorul d-sale în răspunsurile publicate de noi, s'a mulțumit să arate numai cine ar putea construi avionul, nu și timpul pe care l-ar necesita construcția lui.

In continuarea opiniunilor favorabile utilizării unui avion românesc, publicăm de data aceasta scrisoarea unui cititor, d-l Virgiliu-Athanase Mănescu; rămânând ca în numărul viitor să dăm cuvântul opiniunii contrare.

Această scrisoare ni s'a părut interesantă prin aceea că ea este mărturia năzuințelor spre fapte mari ale aviatorilor români și dovedește încă odată că problema sborului transatlantic i-a preocupat întotdeauna. Deasemenea, scrisoarea d-lui Mănescu ne mai descoperă și existența unor planuri gata făcute, pentru construirea unui avion de mare raid, de către un inginer român.

Domnule Director,

Problema care o puneți dv. nu e nouă. Eu cel dintâi — iertați-mi nemodestia — am luat inițiativa unui raid București-New-York, fără escală.

Și acum să vă povestesc faptele. In iarna anului 1928, fratele meu, un erou aviator din timpul războiului, Niculae Mănescu, citat cu ordin de zi pe comandament și decorat cu „Virtutea Militară" și „Virtutea Ae-

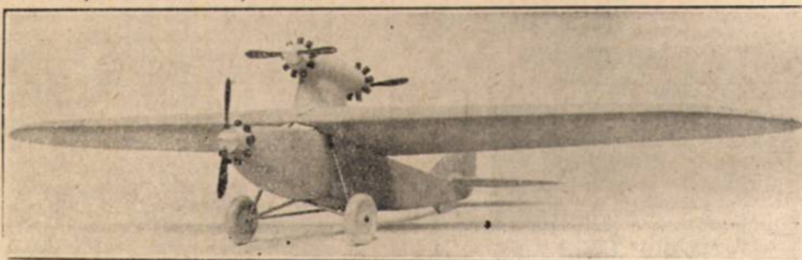
D. Nicolae Mănescu

ronautică", întorcându-se dela Paris mi-a adus niște fotografii ale unui avion românesc de lungă cursă, inventat de un inginer român, anume *Romulus Bratu*. Inginerul român constructor se sbătea la Paris în grele încercări, spre a găsi posibilitatea practică a construirii avionului său. Faptele acestea mi-au dat numaidecât ideia unui raid București-New-York, fără escală.

Am luat atunci, împreună cu fratele meu, contact cu d. doctor Graur, din direcțiunea ziarelor „Dimineața" și „Adevărul", căruia i-am expus următorul plan, pentru punerea în practică a acestei inițiative:

Lansarea unei loterii, cu ajutorul căreia să construim avionul și să finanțăm raidul. Personalul urma să fie: eu și fratele meu, care este considerat ca unul din cei mai buni aviatori, și, poate, și inginerul constructor.

D. dr. Graur a primit cu multă bunăvoință această inițiativă, mi-a

promis tot concursul, atât al său personal, cât și al gazetelor românești „Dimineața" și „Adevărul".

Mi-a cerut însă un lucru: ca în comitetul ce urma să ia ființă să avem un general de specialitate. Și d-sa mi-a pronunțat numele d-lui general X.

M'am prezentat d-lui general X., i-am expus inițiativa și d-sa mi-a răspuns să-i dăm d-sale planurile avionului și d-sa se face forte să-l construiască. Ideia loteriei și a raidului nu le-a împărtășit.

Alte lămuriri în această privință le puteți lua dela d. dr. Graur.

Ne-am îndreptat atunci către ideia de a găsi un inginer de specialitate și cu suprafață socială, care să fie în comitet și să se poată pronunța asupra planurilor.

Comitetul propus de d. dr. Graur prezenta toate garanțiile morale ale unui succes sigur.

Găsirea unui atare inginer nu a fost însă posibilă.

Azi, planurile avionului român se găsesc vândute în Franța și el se află în construcție acolo.

Traversarea Atlanticului pe un avion românesc și cu personal român ar fi fost satisfacerea supremei mândrii naționale.

Ideia loteriei azi n'ar mai putea fi pusă în practică în urma recentei legi a loteriei de stat.

De un avion românesc, în adevăratul înțeles al cuvântului, care să poarte culorile țării peste mări și țări, ar mai putea fi vorba. Atât eu, cât și fratele meu, n'am renunțat la această ideie, pe care — de ne va fi posibil — ne vom strădui să o înfăptuim.

Am păstrat părerea de rău că împrejurări neînțelegătoare n'au apreciat cum se cuvenea frumoasa bunăvoință a d-lui doctor Graur și nici temeritatea noastră îndeajuns de chibzuită.

Cu perfectă stimă,

V. ATHANASE-MĂNESCU

In ceeace ne privește, vom ruga pe d. doctor Graur, care actualmente se află în străinătate, să ne dea toate lămuririle la cari se referă d. Mănescu, spre a le împărtăși cititorilor noștri, într'unul din viitoarele numere.

DE VORBA CU CITITORII

Mica Zinette. — Starea dumitale de gelozie şi lipsă de sinceritate faţă de băeţii cari te iubesc, dovedeşte că eşti o mică... gaiţă. Te rog foarte mult să nu te superi, dar e necesar să fiu puţin aspru cu dumneata, ca să-ţi arăt cât de urît e să fii egoistă. Eşti o fiinţă extrem de senzuală şi totodată nu înţelegi decât să ţi se satisfacă gusturile, fără a da nimic în schimb. Calcă-ţi solid pe inimă, şi caută să devii şi dumneata gentilă faţă de alţii. De exemplu aşa cum am fost eu acum!

Eugen Rădulescu. — Intrebarea dumitale e foarte vagă. O carte despre viaţa artiştilor. Ce fel de artişti? de cinema? In cazul acesta special lucru-i simplu. Cumpără revista germană de Filmwoche. Ai să găseşti un catalog intreg de cărţi; toate biografiile artiştilor de cinema.

Analiza grafologică: răutate, micime sufletească, voinţă slabă, spirit pasiv, incapabil de iniţiative mari. Preocupare de poză; în special este o lacună intelectuală pe care căutaţi să o acoperiţi. Mi se pare, logica-e defectă.

Un cititor al R. I. — Informaţiile tot atât de precise le poţi căpăta de la I. O. V., Str. Berthelot. Cu atât mai mult, cu cât eşti şi orfan de războiu.

Lolo Vir. — Eşti un satir libidinos, dumneata! Cum îţi trece prin cap să ademeneşti o fetiţă de 12 ani pentrucă eşti, pardon... amorezat? In loc de lună de miere, ai face câteva luni de puşcărie stimabile. Aşa că-ţi recomand duşuri scoţiene, şi să tragi praf de muştar pe nas, să scadă pulsul.

E. P. — Ploeşti. — Prin urmare dacă n'am 80 de ani, n'am drept la respectul dumitale deosebit? Eu sunt altfel duduie, eu respect toate necondiţionat: zăpăceala dumitale, superficialitatea care ţi-e caracteristică, logica încurcată, egoismul dumitale feroce, până şi... greşelile gramaticale. Aşa sunt eu, respect toate, la toate vârstele, fiindcă toate le-a lăsat Dumnezeu, în bunătatea-i nemărginită... (Vezi Biblia, la apendice).

T. B. Nivăeşti. — Deşi textul nu-i suficient, câteva caracteristici îţi pot totoş enumăra: reţinere, o inhibiţie de ordin sensual, spirit intuitiv, sinceritate reţinută, spirit combativ. Inteligenţa destul de aerisită.

Valeriu Vasilescu. — Adresa Marlenei Dietrich: Paramount Studios. 5451, Marathon St. Hollywood Calif. Mauarice Chevalier, tot Paramount, Clara Bow tot Paramount. Insfârşit Buster „Creation" alias Keaton-Malec: Metro-Goldwin-Mayer Studios, Culver-City, Cal.

Ochi albaştri 'nlăcrimaţi. — Dece să plângi duduie? Pentrucă mi-ai scris? Inţeleg să plâng eu! Fiindcă mă gratifici însă cu adjective ca „drăgălaş", etc., nu vreau să mă desmint. Trebuie să fii o gospodină extraordinară, meticuloasă, cu o grijă exagerată pentru tot ce te'nconjoară. Spirit estetic. Puţin egoistă. (Te tocmeşti rău cu negustorii, nu?) Puţin gâlcevitoare. (O calitate indispensabilă unei bune gospodine!) Un suflet cald. (Inseamna economie la lemne!).

Sensibilitate (poate susceptibilitate). In general un caracter armonios, sociabil, de un manierism puţin prea căutat. (Am tradus cuvântul recherché!?)

Păr negru, ochi verzi. — Pseudonimul dumitale mi-a reamintit o strofă din versurile lui Topârceanu, pe care o transform în... analiză grafologică:

Ochii-s verzi, părul e negru. Scrisul e de om dispus...
Sufletul nu e integru. Alte semnalmente nu-s.

Felix R. V. — Târziu, dar totuş! Iţi mulţumesc pentru smirna şi tămâia pe care mi-ai expediat-o odată cu scrisoarea. Ţin însă să-ţi atrag atenţia că am gusturi diabolice. Nu-mi place tămâia. Analiza grafologică: Sentimental, expansiv, de senzualiate puternică, chiar brutală. Spirit combativ, (mai precis arţăgos). Nesincer faţă de oameni. In felul dumitale de a fi, eşti un fel de „Münchhausen". Inteligenţa nu-i destul de exercitată. Voinţa în schimb se afirmă. Un egocentrism foarte pronunţat. Sper că de data aceasta n'ai să fii prea susceptibil, ca să te pierd... de client!

Dumitrescu G. — Regretăm enorm, că nu putem face uz de propunerea d-voastră. Noi n'avem nevoie de fotografii trucate, fiindcă reporterii noştri fotografici se deplasează chiar la faţa locului, pentru a lua fotografiile necesare reportagiilor pe care le publicăm.

Niky. — In faţa unei persoane atât de dificile ca dumneata, nu pot decât să mă intimidez. Acesta e motivul pentru care mă abţin dela orice afirmaţie, şi deci dela o analiză grafologică.

Palbraes. — Scrisul dumitale este al unei persoane, care inspiră incredere din primul moment. Există un echilibru perfect între simţuri, inteligenţă şi voinţă. Ai multă claritate în vederi şi pentru acest motiv cauţi să extermini orice complicaţie inutilă în viaţă. Singurul lucru care ţi l'aş putea imputa este o întârziere în deciziuni. Probabil însă că provine din spiritul dumitale de prudenţă.

Mena. — Pe dumneata te caracterizează neîncrederea în oameni şi o nevoie aproape organică, de lux, de risipă. Nu trebue să interpretezi însă aceastà risipă numai cu una de ordin material ci şi... o tendinţă de rafinare; sunteţi lipsită aproape complet de voinţă. Un suflet ermetic, capricios; preocupare estetică. Sentimentalitatea, este intim ţesută cu senzualitatea. Apetituri mari, dar manifestate timid.

Adine Veidt. — Trăsăturile scrisului dumitale îmi fac impresia, că eşti una din acele femei, cari îşi câştigă singură existenţa. Există în acest sens o comprimare a senzualităţii dumitale destul de puternică, dând precumpănire raţiunei. Ambiţie până la încăpăţânare. Un fel de masculinizare în acest sens, străbate tot scrisul. Personalitate precis conturată. Fond de bunătate, însă reţinut. Voinţă, fantezie, iniţiativă... în dragoste.

Răspund cu dulceaţă. — Eu de cele mai multe ori, cu acreală de dulceaţă mi se strepezesc dinţii, duduie. Şi apoi de unde eu „Luther"? N'am nimic comun nici cu reformatorii bisericii creştine şi nici cu fabricile de bere. Portretul meu? Iată îţi satisfac doleanţa şi-ţi supun contemplării, portretul meu de acum..., 30 de ani. Nu găseşti că eram şugubăţ? Ţin să mai subliniez faptul că d-l Joseph de Saxa şi cu mine suntem persoane absolut distincte, şi orice speculaţie pe acest teren e inutilă.

Didişor, puişor, ce mai pui de drăcuşor. — Nu dau cu ghiocul simpaticei dudui, până ce nu-mi va trimite o fotografie, (pe care am să i-o restitui bine înţeles). Imi poate acorda atâta încredere, de vreme ce mi-a scris... şi mai bune... şi mai rele. Nu va fi tocmai fotografia lucrul cel mai rău, pe care poate să mi-l confieze?!

Ghiţă Făcălet. — In orice caz domnului care a scris articolul „Nu citiţi acest articol etc.", nu-i va fi frică de făcăleţul d-tale, se poate să aibă el unul mai solid. Şi apoi nu urmează că şi-a făcut cititorii „proşti", cum spui d-ta, fiindcă e cu totul altceva să fii sau nu inteligent şi să ai sau nu pregătirea pentru a pricepe un articol de specialitate. In esenţă e vorba de noua teorie a timpului, luminei, a lui Einstein, Michelson ec.

Carmen-Coca. — Nu este o greşeală duduie, dar urmărind răspunsul în chestie, aş putea să substitui cele două răspunsuri din punct de vedere grafologic, cu o singură deosebire. Există mai multă cursivitate şi expansiune în felul d-tale de a te manifesta.

Catela. — Ştirile înregistrate de ziare, cu privire la boala Polei Negri, sunt perfect adevărate. E vorba de o peritonită infecţioasă.

Adresa lui Willy Forst este Berlin Charlottenburg 9, Sachsenplatz 8

Coca-Piatra N. — N'a jucat în nici unul din cele două filme.

Privire candidă. — La avalanşa dumitale de intrebări, trebuie să răspund numai în stil telegrafic, altfel am face o corespondenţă kilometrică. Mulţumesc pentru toate gratificaţiile. Nu iau parte la tragerea cu automobilul, fiindcă nimeni din redacţie n'are acest drept. Pe „Marietta" nu o cunosc. D-ta îmi pari foarte sentimentală, un temperament explosiv, un suflet excepţional de bun, faţă de acei cari vor să te înţeleagă. Any Ondra e născută la Tarnow (Cehoslovacia). Fotografia te rog chiar s'o trimiţi, pentru o analiză grafologică precisă.

Sergiu. — Mai mult text.

Coc + Cap. — Ar fi mai just poate coc — cap. Necumpănire, fire pătimaşe, foarte susceptibilă, vanitate, imaginaţie bogată. Scrisoarea a fost concepută în momente de depresiune sufletească. O notă de vagă melancolie, care se explică prin firea exagerat afectivă.

Ticuţa. — Caracter încă insuficient format. Elemente de vădită juvenilitate. Entuziasm temperativ. Violentă. Tipicărie. Oarecari înclinaţiuni spre „dolce far niente". Puţină prefăcătorie, voinţă slabă. Inclinaţiuni spre o logică sănătoasă.

Lola necăjită. — Dece atât de tristă, în fragedă copilărie? Fire minuţioasă, cu vădite inclinaţiuni spre analiză, se observă multă nervozitate, egocentrism exagerat, probabil provenit dintr'o sdruncinare nervoasă sau boală. Sentimentalism naiv.

Mioara. — Aveam presimţirea că şi d-ta te vei înscrie la recensământul grafologic, astfel că eroarea nu s'ar fi comis.

Calităţi : bunătate, prevedere, logică, altruism preciziune în idei, cultură.

Mişu Toparici. — Calităţi destul de frumoase, însă în fază de desvoltare. Logică, inteligenţă care promite, voinţă echilibrată, aspiraţiuni idealiste. Tot ce aş mai putea spune ar fi neprecis fiindcă eşti încă adolescent.

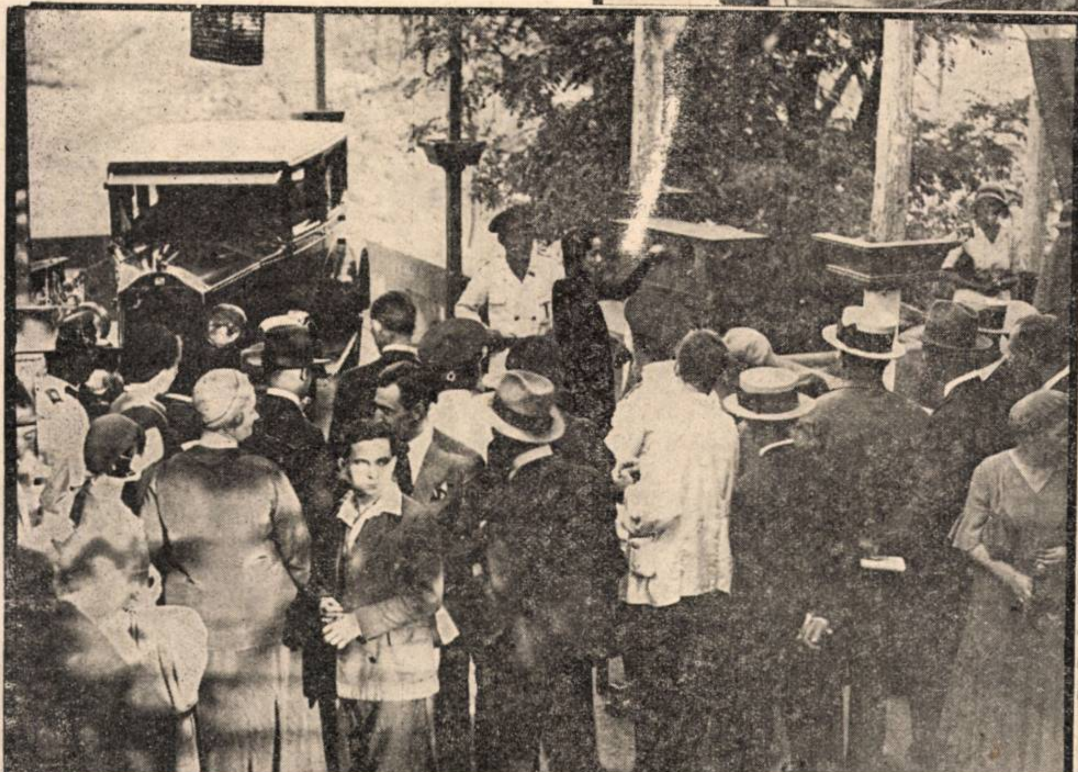
LOTHAR

O STRĂLUCITOARE MANIFESTAŢIE POPULARĂ

Kermesa „REALITAŢII ILUSTRATE" dela „G I B"

Dr.: o concurentă la automobil, scoate cheia din urnă; jos: publicul in faţa standului unde era expusă maşina. dr.: d. C. Toneanu şi d-ra Florica Cărbuneanu, doi din interpreţii sketschului scris special pentru serbare; în josul paginei: publicul în sala de spectacol.

„Realitatea Ilustrată", a isbutit să adune în mod spontan, peste şase mii de oameni din cele mai variate categorii sociale, Duminică 30 August la Kermesa organizată în parcul terasele şi saloanele colosseului „Bragadiru".

Cititorii noştri ştiu prea bine ce înseamnă în toate manifestările publice, ca întruniri, baluri, serate, şedinţe, etc., ora fixată pentru începerea programului. Toată lumea vine cu cel puţin două ore mai târziu. De data aceasta, vechiul obiceiu al pământului a fost desminţit, căci la orele trei când fusese anunţat începutul serbării, grădina era aproape plină de lume, venită din toate colţurile Capitalei, ba chiar foarte mulţi din provincie.

Entuziasmul popular a fost atât de mare, încât excelentele numere din program, au trebuit să fie prezentate asistenţilor, înainte de orele anunţate.

La orele 3 jum., a început dansul alimentat muzicalicește de două orchestre de jazz care se succedau încontinuu, fără răgaz. Perechile alunecau în ritmul tangourilor sincopate, a foxtrotturilor străbătute de tempo-ul viu al modernismului și al valsurilor lente, ultimele succese ale filmelor sonore, sau reminiscențe din vechile operete vieneze.

Apoi, când careul de dans din grădină era atât de înțesat, încât perechile nu se mai puteau literalmente mișca, unul din jazzuri a trecut în salon și printr'o combinație de doză electromagnetică, s'a putut dansa pe ambele parchete, aproape fără pauză.

DESFĂȘURAREA PROGRAMULUI

Programul a început prin producțiunea d-lui G. Ionescu, un atlet de cea mai impozantă anvergură, care a îndoit bare de fier în dinți, șine de cale ferată pe umeri, după ce s'a agățat de ele câte un ciorchine de câte 20 persoane.

Producțiunea d-lui Ionescu a fost viu aplaudată de public.

Apoi d. Anghel Florescu a făcut

D. ing. Mititelu, câștigătorul automobilului, la concursul nostru

câteva minunate imitațiuni după marii noștri actori. Publicul a subliniat cu aplauze, arta excelentului actor.

UN CONCURS INTERESANT

După aceea s'a organizat un concurs de viteză pentru chelneri, la care au participat 28 de concurenți. Chelnerii au alergat cu tăvi pline cu mâncări și băuturi, pe o distanță de 150 metri. Publicul, aliniat pe traseul pistei ocazionale făceau un haz nespus de sforțările sportivilor improvizați, de a ajunge la țintă. Concursul a fost câștigat de d. Voicu Ioan, care a parcurs distanța în 28 secunde. Intr'adevăr un record. Premiul i-a fost înmânat imediat și câștigătorul a fost prezentat publicului, din pavilionul central.

Intre timp, cititorii și abonații „Realității Ilustrate", primiau în schimbul bonurilor din revistă, câte o „chee a norocului" cu care urmau să încerce deschiderea lacătului, cu care era închis automobilul premiu.

Curse de baloane, o exhibiție de box și o tombolă electrică, producțiunea maestrului Nicu Stănescu, — care a interpretat la vioară câteva lucrări clasice — și a diseurului Willy Mateescu, au delectat asistența până seara.

Când întunericul a început să se lase, s'a dat drumul unor impozante jocuri de artificii, rachete, focuri bengale și baloane luminate, cari au

Admirabilii actori Ionel Țăranu (dreapta) și C. Toneanu (stânga), incearcă să miște din loc pe omul cu mușchii de oțel, d. G. Ionescu. Dar cu o simplă mișcare a brațului, acesta l-a ridicat pe d. Ionel Țăranu. Trebue să fi intr'adevăr un om cu mușchii de oțel, ca să-l poți ridica pe Ionel Țăranu.

D. G. Ionescu a dovedit prin producțiunea sa, în cadrul serbărilor organizate de noi, la Gib, că merită la superlativ, titlul de mai sus, deoarece a uimit pur și simplu asistența, prin experiențele pe care le-a făcut. A îndoit în dinți bare de fier, de care s'au agățat ciorchini de câte 20 de oameni, iar șinele de cale ferată și traversele de construcție, s'au îndoit în acelaș mod pe umerii d-sale, de parcă ar fi fost simple nuele de bambus.

Viu aplaudat de întregul public care i-a admirat producțiunea, d. Ionescu a dovedit încă odată că omul este stăpânul naturii.

distrat la culme asistența. Mai ales baloanele luminate, s'au încrucișat toată noaptea de-asupra Capitalei, dând cetățenilor impresia că eterul nostru este vizitat de un Zeppelin, sau de vreun avion al unui stat străin, mai ales că rachetele, pe lângă ploaia de stele bubuiau ca tunurile.

MAREA SURPRIZĂ

La orele 7 jumătate a început defilarea concurenților, posesori ai cheilor norocului prin fața automobilului. Câtă speranță în ochii lor, la intrarea în careul fermecat și câtă desiluzie la părăsirea lui, după ce cheea respectivă refuza să deschidă lacătul.

Târziu, s'a petrecut în acest departament un mic incident, care a amuzat asistența prin ineditul ei. In primul rând e bine să se știe, că la acest concurs au participat peste 5000 de persoane și că în acest scop, se confecționaseră 6000 chei, dintr'un aliaj. Dar pentruca turnătorul sau ajutoarele sale, să nu dea cuiva măsurile exacte ale cheii veritabile, aceasta a fost însemnată discret, cu inițialele R. I., tocmai pentru a nu da loc la confuzii. Insemnarea cheii a fost consemnată într'un proces verbal.

Un individ, lucrător la școala de infanterie No. 1, — care se află în imediată apropiere a localului, — după câteva încercări de a deschide lacătul, a ajustat-o atât de bine, încât a isbutit să forțeze încuietoarea. Inducând astfel în eroare pe organizatori, comitetul l-a felicita călduros iar publicul l-a aclamat. Cerându-i-se însă să prezinte cheea care i-a servit la deschidere, aceasta pe lângă că nu purta inițialele de mai sus, mai era și confecționată dintr'un alt aliaj. Respectivul a regretat mai târziu mica lui excrocherie, căci pe lângă că s'a expus oprobiului public, s'a mai ales și cu o reclamație la parchet.

Automobilul a fost câștigat mai târziu, — fiind descuiat cu adevărata chee, — de d. inginer C. Mitelu din București, care a fost purtat în triumf, de public.

In acel moment, s'a deschis tombola baloanelor lui Tantal, o exhibiție originală, dotată cu mari premii, care a înzestrat aproape pe toți participanții, cu amintiri dela această grandioasă serbare.

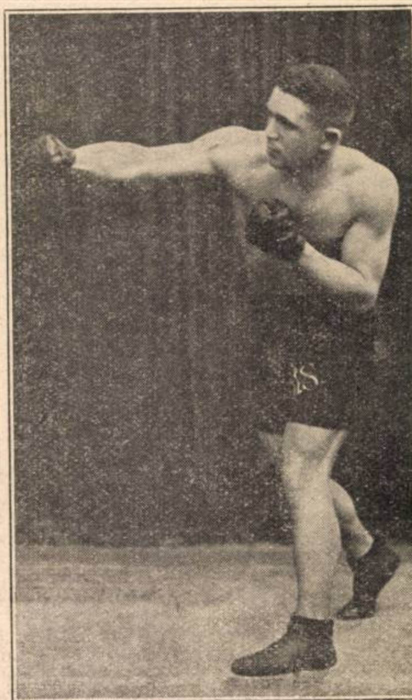
IN SALĂ

La orele nouă a început programul artistic în sală. Deschiderea a făcut-o camp. nostru naț. de box, Moți Spakow, care într'un răstimp scurt a trimis la pământ trei adversari de bună figură, la rând.

Intretimp, publicul din grădină era delectat de minunata voce a diseurului Ionel Pascu, al cărui talent este mai presus de orice critică. D-sa a cântat apoi publicului din sală câteva romanțe moderne, subliniate cu vii aplauze.

A urmat diseurul Willy Mateescu a cărui voce a răsunat sentimentală și dulce.

Baritonul Robert Shilton a entuziasmat publicul cu o serie de bucăți clasice, care au stârnit o furtună interminabilă de aplauze, cântărețul trebuind să repete toate bucățile din program.

D. MOȚI SPAKOW

O comedie scrisă special pentru această ocaziune, a dat prilej incomparabililor actori Ionel Țăranu și Toneanu, să reliefeze încă odată vastele resurse de comedieni, de care dispun. Au amuzat o sală arhiplină, cu cunoscuta lor vervă și dialogurile cu publicul din sală, au stârnit un humor indescriptibil. Alături de ei, s'a relevat domnișoara Florica Cărbuneanu.

INCHEIEREA SPECTACOLULUI

Spectacolul a fost încheiat de un sketch minunat, interpretat de inepuizabilii Groner, Vasilache și Sylvia Dumitrescu, cele mai recente figuri populare ale Capitalei, cu adevărat supranumiți „les enfants terribles" bucureșteni. Dar despre ei nu se poate scrie. Trebuesc văzuți, pentru a înțelege arta extraordinară pe care o practică.

In grădină rulau numeroasele concursuri instituite. Trebue relevat în primul rând concursul de dans, la care au fost premiați:

Eleganță la tango: d. S. Marcel și d-ra Lucy Manolescu.

Eleganță la foxtrott: d. Mircea Theodorciuc și d-ra Elena Dincă.

Eleganță la vals: d. Nicu Pop și d-ra Sica Pop.

Formidabila instalație de artificii și jocuri a fost furnizată de fabrica „Racheta" din București și a reușit de minune.

A fost o serbare extraordinară, cum n'au mai înregistrat Bucureștii de multă vreme, o manifestație dinamică, doveditoare încă odată, a marilor simpatii de care se bucură „Realitatea Ilustrată" în cercurile marelui public.

Te-am visat azi noapte

de N. Constantinescu

INTR'O staţiune balneară.

O întâlnire la un ceai dansant.

Lui Radu, — care din principiu era un fidel curtezan, — fireşte că după primele tango-uri i s'au şi aprins călcâile. Ninetta, părea o făptură croită parcă într'adins pentru dragoste. Gesturile ei moi şi leneşe, de pisicuţă alintată, [illegible] ascunşi în dosul reţelelor de ge[illegible]ările care-i palpitau ca o inimă de porumbel şi buzele răsfrânte şi cărnoase ca o piersică ruptă, îndreptăţiră pe Radu să-şi depene întregul repertoriu de glume, jocuri de cuvinte, fraze celebre şi oftări pătimaşe, cu ajutorul cărora ştia că poate cuceri categoric inima oricărei femei.

Dar, toată „tactica" lui, dădu de astă dată greş.

Şedeau pe malul mării şi admirau evoluţiile pescăruşilor.

Ninetta îl asculta mai neatentă ca un elev în ora de matematici.

Cuvintele lui Radu, nu găsiau nici o rezonanţă în sufletul ei. Păreau un step făcut pe un covor de pâslă. Şi aceasta îl încăpăţâna şi mai mult pe Radu. Vroia cu tot dinadinsul să citească în ochii ei un gând, să întrevadă în colţul buzelor ei o dorinţă şi să înţeleagă din roşeaţa obrajilor ei o promisiune...

— Iţi jur că eşti cea mai fermecătoare femee pe care am întâlnit-o în viaţa mea...

— Numai atât?

Ninetta frângea graţii, într'un frapant „ensemble rouge". Radu o salută reverenţios. Un surâs amabil al Ninettei, reuşi să-i strecoare brusc o doză de curaj.

— Sărut mâna coniţă!... Mi-era dor de d-ta...

Ninetta, privi cravata de lână tricotată a lui Radu, şi furişă un scurt hohot. Radu o privi nedumerit:

— Râzi de mine?

— O! Nu! Râd, pentrucă te-am visat azi noapte...

— Pe mine?

— Da: Şi ce e curios, te-am visat tocmai cu o cravată tricotată.

Radu, în acel moment îşi spuse în gând:

— Cum o să intru, la un cinema, singură, numai cu dumneata?

— Degeaba cauţi să rezişti! Până în cele din urmă ai să fii nevoită să primeşti.

— Nevoită?

— Da! Eu cred în vise!

— Şi apoi, dacă nu mă înşel, de la cinematograf, par'că m'ai invitat la masă.

— Şi ai primit?

— Da.

— Trăiască visul!

De fericire, lui Radu îi venea să strige şi să danseze. In timp ce Ninetta, cu acelaş calm, îşi povestia visul mai departe:

— Dar la un moment dat, înainte

... şedeau pe malul mării, admirând sborul pescăruşilor...

— Dacă ţi-aş mărturisi că te iubesc, sunt convins că nu m'ai crede...

— Fireşte.

— Şi totuş mi-eşti dragă... Imi dau seama că fără dumneata, nu voiu putea niciodată înţelege rostul vieţii.

— Exagerezi.

— Eşti rece ca o statue de marmoră.

— Comparaţia e veche şi banală.

— Dragostea însăş e veche şi banală.

— Atunci nu mă mai interesează! Eu sunt dornică de noutate.

— Tocmai! Ţi-am spus că te iubesc.

— Ei şi ?

— Pentru d-ta, o declaraţie de dragoste din parte-mi e o.. noutate!

— Vra să zică, d-ta, când cumperi într'o zi ţigări dela un alt debit decât cel obişnuit, ai impresia că fumezi altfel de ţigări?...

— Ai atât de mulţi admiratori?

— Ca orice femee frumoasă...

...Din ziua aceea n'o mai văzu. Gândul însă îi rămase prins ca o floare, pe pieptul Ninettei.

Grav rănit în amorul lui propriu de cuceritor. Radu îşi făcea singur curaj:

— Nu se poate să-mi scape femeea asta!... Trebue să-i dau de urmă la Bucureşti...

...Şi într'adevăr, după trei săptămâni, o întâlni pe calea Victoriei.

— Am dat-o gata şi p'asta!... şi cu vocea înăbuşită de emoţie adaose:

— Vrea să zică, m'ai visat?

— —Da! Ţi se pare ceva atât de extraordinar?...

— Şi cum m'ai visat?

— Nu mai ţiu minte...

— Gândeşte-te puţin!... Mă interesează grozav de mult să ştiu cum m'ai visat.

— Dece ?...

— Fiindcă eu cred teribil în realizarea viselor.

...Ninetta, după o lungă pauză, începu să înfiripe visul:

— Da! Exact, te-am visat pe calea Victoriei, cu o cravată de lână tricotată.

— Nu ţi-am spus eu că visele se realizează totdeauna?

— Şi parcă mi-ai propus să mergem la un cinematograf. Eu la început te-am refuzat, dar până în cele din urmă am primit...

— E o idee!... Hai la un cinema!

parcă să ajungem la restaurant, ai vrut să-mi faci un dar de zece mii de lei...

Radu holbă ochii:

— Cât?

— Zece mii de lei!... Bineînţeles că te-am refuzat net, spunându-ţi că nu înţeleg să primesc cadouri de la un bărbat simpatic ca d-ta...

Radu îşi reveni în fire:

— Bravo! Eu d'aia cred în vise!

— ...Dar ai insistat atât de mult, că până-n cele din urmă am fost obligată să primesc!

Radu se bosumflă din nou:

— De ce sumă era vorba?... Parcă de cinci mii...

Ninetta îl reteză scurt:

— O!... Din contră!... In vis, îmi dăduseşi douăzeci de mii...

Radu o privi lung şi după o matură gândire, îi răspunse definitiv ca o sentinţă:

— Dă-le dracului de vise!... Să nu crezi niciodată în ele!...

N. CONSTANTINESCU

Boxeurii „în civil"

Pugiliştii cari sunt într'adevăr fericiţi sunt puţini. Gene Tunney poate spune însă cu certitudine acest lucru. Tunney nu a aşteptat să fie deposedat de titlu, ci l-a abandonat în plină glorie, pentru a se căsători.

O carieră ceva mai uşor de străbătut...

* * *

Jack Dempsey a jucat în două filme dar acum are un hotel mare, la Salt Lake City.

Dempsey are viitorul asigurat.

Aceste sunt cazuri rare. Mirajul careului fermecat va face încă multe victime.

Boxeurii viguroşi cari nu au teamă de pumnii solizi ai adversarului, sunt totdeauna victime.

Victime ale soartei...

* * *

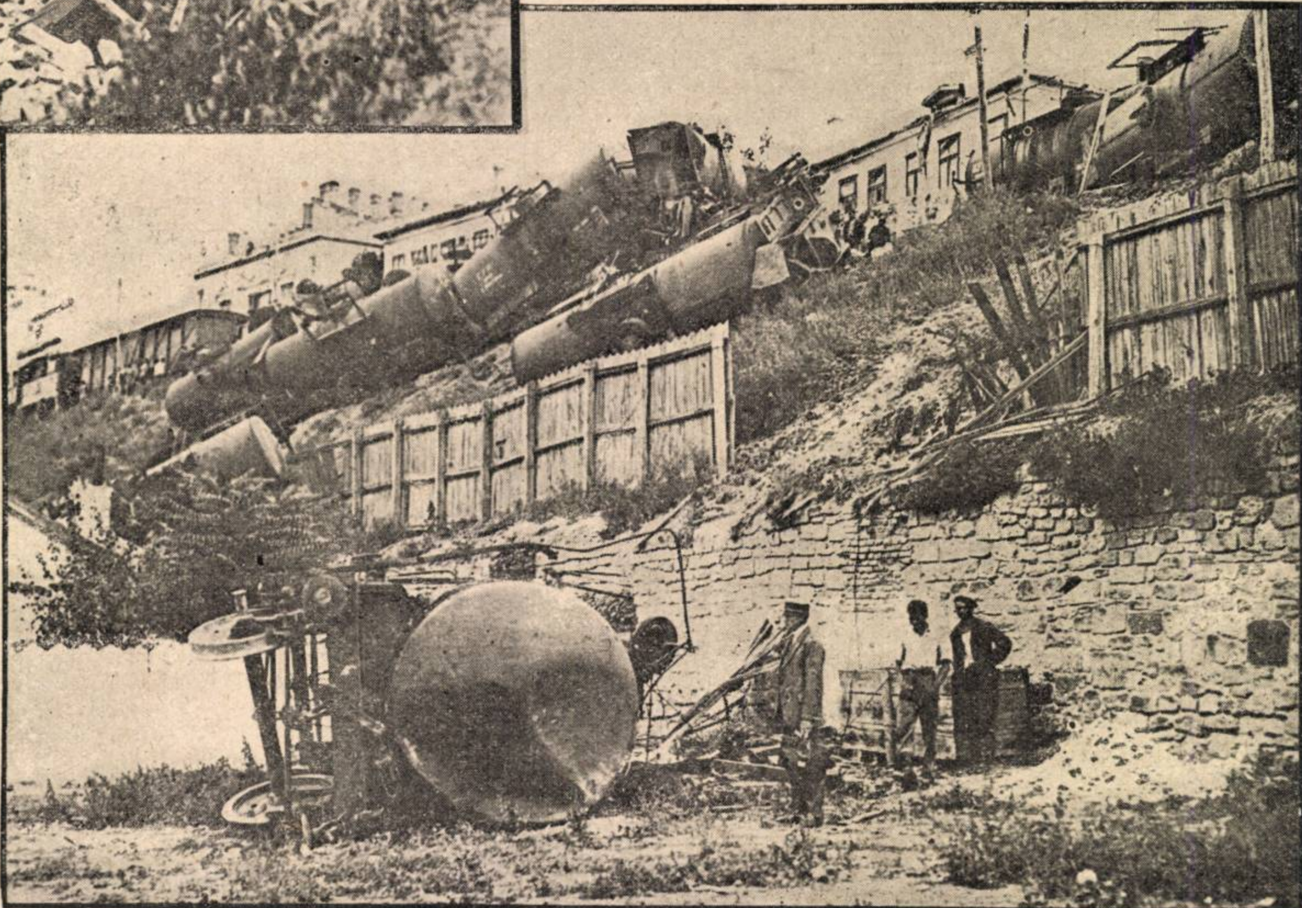
Milou Pladner fost campion mondial la muscă, care a învins şi pe Gh. Stamate prin k. o., la Bucureşti a fost artist la Moulin Rouge din Paris.

Actualități din țară

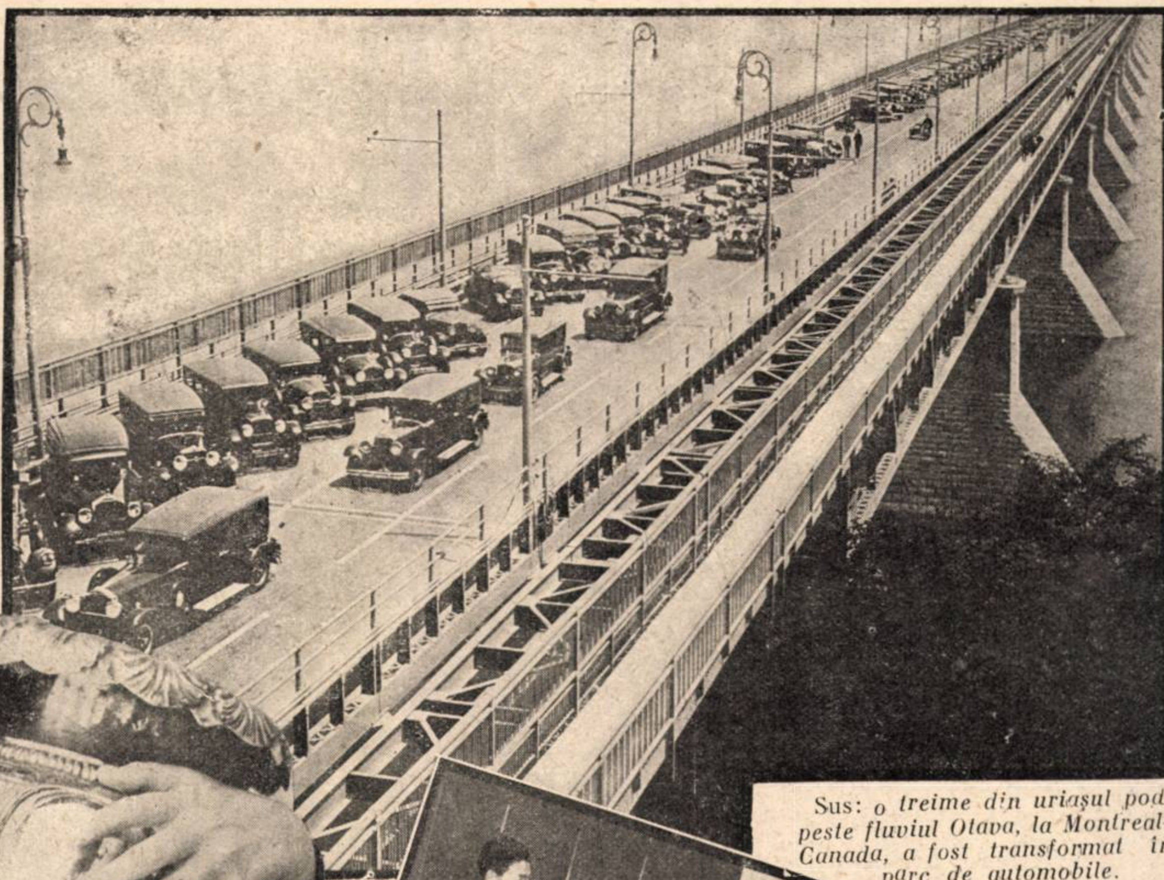
Dreapta sus: *d. profesor Nicolae Iorga, ministrul instrucțiunii publice, a întrunit la Fundația Carol pe directorii școlilor din Capitală și provincie, pentru o consfătuire. In fotografia noastră, primul ministru în grup cu câțiva profesori.*

Dreapta mijloc: *Tot sub directa supraveghere a d-lui profesor Iorga au reînceput la Mangalia săpăturile pentru desgroparea ruinelor cetății Calatis.*

Săptămâna trecută s'a întâmplat un accident de cale ferată, care din fericire n'a făcut nici o victimă omenească. O garnitură de cazane petroliere a pornit fără frână la vale, din stația Palas lângă Constanța prăbușindu-se apoi din viteză, de pe liniile portului în magazii.

Stânga sus și dreapta jos: *Două fotografii luate de reporterul nostru fotografic la fața locului.*

Din STRAINATATE

Sus: o treime din uriașul pod peste fluviul Otava, la Montreal-Canada, a fost transformat în parc de automobile.

Sus: Iată cum se face educația aviatică a tineretului japonez în școli speciale.

Mijloc st.: d. Betty Kornwald a câștigat la Santa Barbara in California cupa oferită de premierul italian Mussolini, la o cursă de regate.

Stânga: Lordul Sankey, ministru în cabinetul englez în mijlocul primilor delegați indieni, veniți la Londra, la Conferința Mesei Rotunde.

CONTAGIUNEA CĂSCATULUI

TOATĂ lumea știe cât e de contagios căscatul. Intr'un tramvay sau într'o încăpere unde mai sunt și alții — acest gest involuntar al cuiva, deslănțuie o serie de căscături printre cei de față, chiar dacă-și acoperă gura cu mâna. Și nu există incident mai penibil pentru un conferențiar, decât atunci când cineva din asistență a lăsat să-i scape un căscat: imediat își va vedea auditorii ascunzându-și politicos cu batista sau numai cu palma, partea inferioară a feței unde gurile se deschid larg în supremul simbol al plictiselii.

Nu există gest sau acțiune muschiulară care să stârnească un impuls de imitație atât de puternic. Dacă într'o adunare cineva își mișcă picioarele sau brațele, nimeni nu se găsește să repete gestul.

De unde acest irezistibil impuls de a căsca, atunci când vedem pe altul făcând acelaș gest? Și dece chiar simpla fotografie a unui căscat ne dă această dorință — după cum oricare din dv. poate s'o constate, privind atent, timp de câteva secunde, ilustrațiile din această pagină?

Savanții au făcut în timpul din urmă câteva descoperiri interesante și surprinzătoare asupra căscatului și printre acestea, explicația probabilă a „contagiunei" sale. D-rul Lewis care făcea cercetări, nu în direcția căscatului, ci asupra acelei teribile boli care afectează uneori inima, și care se numește în medicină „angina pectoris", a dat în mod accidental de urmele căscatului. E drept că o predică plictisitoare sau un toast prea lung, va da nefericiților auditori o poftă irezistibilă de a-și deschide fălcile înaintea călăului lor, dar acest fenomen mai poate fi determinat și de o cauză cu totul opusă. La teatru se produce adesea o adevărată erupție de căscături, tocmai în urma unei scene dramatice, care a încordat spiritele atât de puternic, încât nimeni n'a mișcat în tot acest timp, nici măcar un mușchiu. In fond, nu creerul ci mușchiul e cel care determină căscatul.

Fotografiile pe care le publicăm în această pagină, reprezintă căscatul la lei, maimuțe și drăgălașul căscat al unui copilaș.

Animalele nu cască atunci când sunt plictisite și rar li se întâmplă așa ceva, pentrucă imediat ce mediul nu le mai interesează, își lasă frumușel capul pe labe și adorm. O predică sau un discurs plictisitor, n'ar determina căscături, dacă auditorii nu s'ar simți obligați să fie atenți, sau cel puțin să pară astfel.

Cel ce spune că plictiseala îi cauzează dureri în grumaji, e științificește corect, sau ar fi, dacă natura n'ar interveni să salveze individul plictisit de această durere, forțându-l să caște. Acest gest involuntar, are la bază o reacție chimică.

Auditorii unei conferințe sunt siliți să-și fixeze atenția asupra unei anumite chestiuni, privind la orator. Această obligație imobilizează și încordează fiecare muschiu al gâtului. Dacă discursul e foarte interesant, reacțiile emotive determină o funcționare viguroasă a inimei, ceeace o face să pompeze cantități suficiente de sânge în părțile superioare ale trupului și în mușchii gâtului, astfel că nu se întâmplă nimic. Dar dacă discursul e obositor, în sistemul nervos se produce relaxarea care are loc în trupul animalului ce dă să adoarmă. Și pentrucă auditorul nu se culcă, iar circulația sângelui în vinele gâtului, devine tot mai lentă, consecința e că mușchii încordați secretează anumite otrăvuri, cunoscute sub numele de toxinele oboselii, care produc adesea crampe.

Natura intervine însă de cele mai dese ori, înainte ca otrava să-și anunțe prezența, sub forma durerii și silește individul s'o elimine printr'un căscat mare, simplu și frumos, și pe care victima încearcă să-l reprime. Mecanismul căscatului nu e altceva, decât pomparea sângelui din vinele gâtului în arterele mari, unde organele de eliminare îl spală de otrăvuri.

Amintim că numai atunci când trupul e în stare de complet repaos, singură inima menține circulația sângelui. Cu fiecare contractare a unuia din muschi, vinele din vecinătate suferă o presiune și cu fiecare presiune sângele e pompat mai departe. Căscatul determină acest proces în vinele grumajilor și ale gâtlejului.

Auditorii unei conferințe își schimbă din când în când poziția, deplasând brațele sau picioarele, dar cum aceste mișcări se fac inconștient, nu există o dorință reprimată și deci, nu pot fi contagioase. Singuri bieții mușchi ai gâtului nu pot fi ușurați decât prin acel nemanierat căscat.

Toți auditorii sunt stăpâniți de ideia că nu trebue să caște înaintea conferențiarului și rezistă înclinațiunii cât pot. Când unul din ei a căzut învins, exemplul său e lovitura de grație ce se

dă rezistenţei: natura se afirmă, deslănţuind o serie de căscături în întreaga sală.

Aceste epidemii ar fi cu mult mai rare, dacă vorbitorii în loc să conferenţieze ocupând un punct fix, în sală şi-ar ţinea discursul de pe o platformă largă, deplasându-se dela un capăt la altul. Această deplasare ar face pe auditori să-l urmărească cu capul ceeace ar determina o mişcare în muşchii gâtului, iar căscatul ar deveni inutil. Animalele cască rar din plictiseală; la ele în genere e provocat de o încordare a atenţiei. Animalul îşi ţine îndelung muşchii gâtului într'o stare de imobilitate rigidă, atunci când privirea sa se fixează asupra unui anumit punct. Pisica, după ce a privit plină de speranţe timp de cinci minute o păsărică, pe care în cele din urmă o vede luându-şi sborul, cască; dar ca şi spectatorii unei scene de interes culminant, e departe de a se plictisi.

In somn oamenii nu cască niciodată, pentrucă muşchii sunt întinşi, iar trupul se află în poziţie orizontală, astfel că inima poate pompa sângele în mod egal, atât într'o parte cât şi într'alta. Când se trezesc însă de dimineaţă, cască de vre-o câteva ori şi îşi întind membrele. Tot astfel fac şi animalele, ba ceva mai mult: câinele după ce s'a deşteptat, nu numai că-şi deschide larg gura, dar se scutură cu frenezie, îşi îndoaie spinarea, îşi întinde membrele şi capul, mişcări care activează circulaţia sângelui.

Un câine îşi poate face stăpânul să caşte prin exemplu, dar stăpânului îi e aproape imposibil să determine pe animal la acest gest, prin sugestie. Când pare că a reuşit, aceasta se datoreşte probabil faptului că animalul era în orice caz pe punctul s'o facă.

Căscatul e cel mai contagios dintre gesturi.

Mulţi din cei cari au suferit de epidemia tusei ce se deslănţuie uneori într'un teatru, nu şi-au dat seama că aceasta e tot atât de contagioasă, ca şi căscatul. Aproape tot atât de molipsitoare e apoi panica şi aceasta pentrucă impulsul fricei e tot atât de vechiu, ca şi impulsul terapeutic al căscatului.

Persoane cari ar ezita că caşte într'o biserică sau într'un teatru, nu se gândesc o clipă cât e de neplăcut un incident ca tusea, care pe lângă că prezintă primejdia molipsirei, turbură lectura, conferinţa sau spectacolul. Spasmurile tusei par să indice că acest fenomen ar avea la bază aceleaş cauze ca şi căscatul. Cei din asistenţă reprimă poate în mod inconştient o astfel de pornire, până în clipa când unul din ei învins, lasă să-i scape sunetul caracteristic al tusei şi sugestia îi determină apoi pe toţi să facă la fel.

In afară de om, căscatul se manifestă aproape la toate animalele, la toate păsările şi la mare parte din reptile. Insectele nu cască niciodată, nu pentrucă ar fi prea active, ci pentrucă natura le-a pus la dispoziţie alte mijloace, de a se debarasa de toxinele oboselii.

Acest gest e poate una din cele mai simple şi mai vechi terapeutici ale naturii.

D-rul Lewis a dovedit că otrava care, fără căscat, ar produce dureri în grumaji, poate fi produsă pe cale experimentală şi în alte părţi ale trupului. Experienţele sale l-au dus la concluzia că dureri ca acelea cauzate de angina pectoris, se datoresc acumulării unei substanţe otrăvitoare în muschiu. Astfel, mare parte din studenţii şi asistenţii săi, s'au lăsat să li se lege braţul în aşa chip, încât să se oprească circulaţia sângelui. Degetele braţului bandajat se strângeau şi se întindeau la intervale de o secundă. In mai puţin de un minut, în braţul lipsit de sânge se producea o durere insuportabilă. Nimeni nu putea continua exerciţiul mai mult de 70 de secunde. Durerea devenia de o acuitate inimaginabilă şi experienţa trebuia să înceteze. Odată cu lărgirea bandajului, permiţând sângelui să-şi reia circulaţia, suferinţa lua şi ea sfârşit.

D-rul Lewis e de părere că uneori se întâmplă că în sistemul de alimentare cu sânge al unui grup de muşchi, cum ar fi spre ex., muşchii inimei, să se producă o defectare. Trebue să remarcăm aci, că inima nu se nutreşte cu sângele pe care-l manipulează ci că are anumite artere şi vine pentru aceasta.

O turburare a acestor artere, reducând pulsaţia sângelui, muşchii inimii sunt năpădiţi de toxina pe care fluidul vital n'o poate lua cu sine destul de repede. Aceasta determină boala ce se numeşte „angina pectoris".

Multe alte crampe şi dureri se datoresc unor împrejurări similare. Una din cele mai dureroase experienţe din câte le poate face cineva, este să caşte gura cât mai larg posibil, după cum adesea se întâmplă unui pacient la dentist. După trecere de câteva minute în această poziţie, muşchii fălcilor sunt străpunşi de junghiuri atroce, pentrucă această stare restrânge circulaţia sângelui în arterele feţei, probabil, până la punctul în care otrava se poate acumula în muşchiu. Se ştie însă în orice caz, că masând falca îndurerată timp de câteva minute, după ce dentistul şi-a terminat operaţia, circulaţia lenevită a sângelui se reactivează şi suferinţa dispare.

Printre Stele

SE povestesc la Hollywood atâtea anecdote pe socoteala starurilor, încât am ajuns să le uităm aproape imediat ce le-am auzit. Originalitatea uneia din ele, a reuşit să mi se impună însă, să mă obsedeze chiar şi iată, v'o redau mai jos:

La San Bernardino se celebra căsătoria artistei Dorothy Lee cu James Fidler. In asistenţă se afla un tânăr cu totul străin lumii cinematografice şi pe care Dorothy avea aerul că-l evita. La sfârşitul ceremoniei, pe când îşi lua rămas bun dela prieteni, artista se opri spre a spune străinului:

— „Petrecere frumoasă dragă".

— „Cine e individul?" întrebă unul dintre reporteri.

— „Ei, primul bărbat al lui Dorothy Lee", fu răspunsul.

* * *

LA HOLLYWOOD se ventilează actualmente ideia că pedeapsa lui

Roscoe Arbuckle (Fatty) — a cărui carieră cinematografică a luat un brusc şi tragic sfârşit prin moartea Virginiei Rappe, în urma unei petreceri dată la el acasă, — a durat destul şi că un comedian atât de talentat ca el, ar merita să i se dea noui şanse.

* * *

SESSUE HAYAKAWA care de vreo câţiva ani, a făcut exclusiv teatru, va turna în curând „Daughter of the Dragon" (Fiica Dragonului)

alături de Anna May Wong, care s'a înapoiat dintr'un îndelungat turneu prin Europa.

* * *

CLARK GABLE, unul din cei mai simpatizaţi juni amorezi ai ecranului, a împlinit 30 de ani şi e căsătorit cu o femeie, în vârstă de 41 de ani, anume Rita Langham. Nu de mult această pereche a fost nevoită să se recăsătorească, întrucât se luaseră cu mult înainte de transcrierea divorţului ce trebuia să desfacă un mariaj anterior al eroului nostru.

SE spune că John Barymore şi soţia sa, Dolores Costello, sunt în aşteptarea unui nou îngeraş.

* * *

ŞI acum, ceva despre autografe. Pe când se afla pe puntea vaporului care o ducea spre Honolulu, Sally Eilers, fu abordată de o tânără femee, cu următoarele cuvinte:

— „Mrs. Mix, vrei să fii atât de drăguţă, să-mi dai un autograf?" la care Sally răspunse.

— „Dar eu nu sunt Mrs. Mix ci Mrs. Gibson.

— „Oh, nu face nimic!" zise aceasta. „Din moment ce vii din Vest, o poţi face tot atât de bine ca şi Mrs. Mix.

Rezultatul concursurilor de perspicacitate

No. 4.

Soluţia justă: 11 şi 2.

Prin tragere la sorţi au obţinut:

Premiul I lei 2000, d. D. Stamatescu, Craiova.

Premiul II lei 1000, d-ra Victoria Bazilescu, Galaţi.

Premiul III lei 500, d. Octav Mareş, Bucureşti.

Premiul IV-X, câte un volum, următorii:

Savel Dumitrescu
Ortansa Mierlea
Dudu Radian
Const. Vasilescu
A. Ortaş
Nicu Săulescu
A. Weiner.

No. 5.

Prin tragere la sorţi au obţinut:

Premiul I lei 2000, d-na Olga Săulescu, Cluj.

Premiul II lei 1000, d. Const. Albu Iaşi.

Premiul III lei 500, d-ra Salomeea Contea, Brăila.

Premiul IV-X, câte un volum, următorii:

Radu Anghelescu
Norbert Klein
Victor Petrescu
Aurelia Pop
Naty Nechsler
Aristotel Slăvescu
Viorel Cândea.

Concursul nostru dela Mamaia

La 20 August a avut loc la Mamaia un mare concurs popular de plajă, organizat de revista noastră. Fotografiile reprezintă: r. I de la st. la dr.: pijamalele premiate; juriul; mica Angelica Streit; r. II; d-ra Olga Covaleova, (cel mai original maillot); d-ra Nina Katz; un grup de participanţi şi mica Lucia Bordea.

Aer
Soare
Lumină

Sfaturi pentu îngrijirea frumuseţii

Flora P. — Pentru ten gras cunosc reţeta unui săpun admirabil: O treime părţi fiere dintr'un kilogram proaspătă un kilogram săpun de marsilia.

Săpunul se toacă mărunt şi se ţine 24 ore în apă. Se scurge apa iar săpunul se amestecă cu fierea, se adaogă apă, un mănunchi de pelin verde, 7 lămâi putrede şi se fierbe bine până se leagă. Se strecoară prin sită şi se adaugă zece ouă bătute. Se fac boluri din acest săpun de mărimea dorită. Cu această preparaţie vă spălaţi seara obrazul. Pudra Perle de Paris sau Rouje et Noire. Pentru slăbit grăsimea de pe burtă, gimnastică specială pe care am mai explicat-o eu într'un număr de revistă. Dietă severă, nu veţi mânca decât legume, carne puţină slabă, grăsime dulciuri şi făinoase de fel. Dimineaţa veţi bea 2 pahare cu apă caldă fără zahăr cu lămâie, după mese la fel. Mişcare multă după mese. Pâinea înlocuită cu pesmeţi de Karlsbad.

Mary Nady. — Foi de nuci 100 gr., fierte bine o jumătate oră cu oţet de vin 500 gr. Pe de altă parte coji de China 50 gr. Na. bicarbonic 10 gr., fierte cu 500 gr., vin roşu ambele soluţii filtrate şi amestecate, dau o tinctură admirabilă pentru închiderea culoarei părului. Veţi spăla părul odată pe săptămână cu această soluţie totdeauna proaspătă.

M. Besserod. — Pentru porii dilataţi cu garnitura de puncte negre veţi face la o farmacie următoarea reţetă: Ac. acetic dilut. 5 gr. T-ra benzoe 6 gr. Alcool camforat 10 gr. Alcool pur 100 gr. glicerină 20 gr. apă de rosae 50 gr. In urmă veţi unge punctele negre cu: Sulf. pp., Talc. aa 1 gr. Bals peru, kali carbonic 0,10 ctgr, Alc. saponat 2 gr. Vaselină 10 gr.

M. N. S. — Vei curăţa tenul seara de fard cu apă şi săpun. In urmă vei utiliza crema: unt de cacao 3 gr. ulei de migdale 70 gr Ulei de rosae 5 picături T-ra benzoe 5 gr. Pentru mâini. Amidon 10 gr. glicerin 100 gr. apă de rasae 20 gr. T-ra benzoe 10 gr. Zinc oxidat 10 gr. preparat după toate regulele artei, la o farmacie.

Don Alvarez de Corda. — M'a amuzat mult scrisoarea dar citind-o mai atent am găsit foarte multe părţi contradictorii în ea. Mai întâi îmi scrii că nu te tâmpeşti învăţând şi că te ţii mai mult de craialâcuri şi apoi îmi faci un tablou foarte frumos despre d-ta că eşti un tânăr care nu te gândeşi la prostii, că-ţi vezi de treabă muncind mult etc...

Dacă aş fi grafolog ca şi colegul Lothar din revistă nu ai fi mulţumit de răspunsul dat. Dar cum nu sunt decât Laura şi cum îmi faci un examen conştiincios al persoanei d-tale cerându-mi la urmă un sfat pentru chelie mă mulţumesc să ţi-l servesc prompt, iată: T-ra Cantharida 10 gr., Alcool Lavandula şi rosmarin aa. 200 gr., Resorcină 5 gr. Ulei ricin 20 gr. şti mulţumit?

Izuaricul. — Am citit cu răbdare misiva d-tale. Imi scrii că obrazul îţi este ca o scoarţă? Că îl ungi cu smântână dulce şi în timpul din urmă ai început să nu-l mai speli de loc având un efect mai bun. Nu-mi vine să cred că nu te speli chiar de loc. In tot cazul nu e de loc eficace acest leac.

Apa caldă şi săpunul de Palmoliv e bun pentru ten. In urmă vei utiliza un borcan de cremă Laura No. 1 seara.

Feldman. — Mai întâi veţi şterge obrazul cu vată şi cu soluţia: Sulf. precipitat Talc pulvere aa. 10 gr., Bals Peru, Resorcină aa. 1 gr., Alcool Saponat 20 gr. Alcool dilut 100 gr. In urmă veţi unge cu Zinc oxid, Amidon aa. 5 gr. Vaselină flava 10 gr. Cura internă, sunt oprite: alcoolul ceaiul cafeaua şi piperul. O cură de 3 flacoane Depurativ. Richelet vă face bine.

LAURA

Regina ecranului românesc

Cel mai senzaţional concurs al epocii

In dorinţa ca ţara noastră să aibe o vedetă română la Hollywood, ca „Realitatea Ilustrată" să se poată mândri de a fi descoperit o nouă stea de cinema, revista noastră a instituit un concurs pentru alegerea

REGINEI ECRANULUI ROMANESC

Alesei i se asigură, de către o casă mare din Hollywood, un angajament pe timp de un an. In afară de aceasta i se va plăti călătoria până în cetatea filmului unde, bineînţeles, în timpul cât va sta, se va putea releva, spre a-şi lua locul care i se cuvine.

Poate participa la acest concurs oricare doamnă sau domnişoară, care are vocaţie, indiferent de vârstă, dacă este fotogenică şi fonogenică (pentru filmul sonor).

Nu se va face nici un fel de restricţie în ceeace priveşte ocupaţiunea actuală, mediul social sau cultura.

Principalul este talentul.

Toate candidatele, prin însuş faptul că-şi iau angajamentul de a pleca cel mai târziu în luna Iulie 1932 şi imediat la invitaţia noastră la Hollywood nu au dreptul de dela data inscrierii şi până la data semnării eventuale a contractului de angajament la Hollywood, să trateze cu vreo altă casă de filme sau să iscălească angajament pentru timpul de la 1 Mai 1932 mai departe.

Toate cititoarele care doresc să participe la acest concurs sunt rugate să detaşeze bonul pe care-l publicăm în această pagină, să-l păstreze, până când seria de cupoane se ca termina. In aceste cupoane — în cele din urmă — se vor găsi adunate toate datele personale de care avem nevoi pentru selecţiuni. Când seria se va termina, vom ruga pe cititoare să ni le trimită, împreună cu fotografiile special făcute, pe care le vom cere.

„REALITATEA ILUSTRATĂ"
No. 241
Cupon No. 3

Candidata va indica dimensiunile: Talia ....

Inălţimea .... forma feţei .... nasul ....

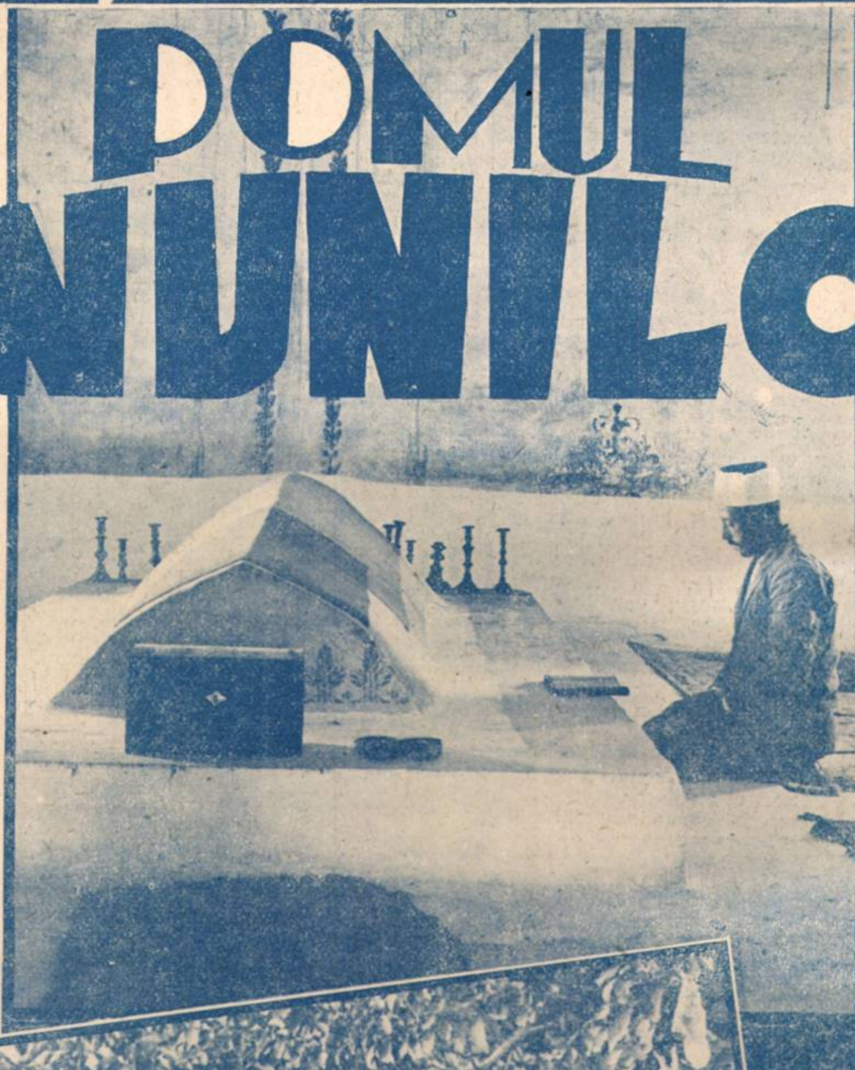
gura .... sprincenele .... ochii (culoarea) ....

bustul .... braţele .... picioarele ....

ANUL I. — Nr. 23. 10 SEPTEMBRIE 1931.

reportaj

POMUL MINUNILOR

ACUM trei sute de ani... dar poate să fie mai mult... Acum cinci sute de ani, într'o dimineață — de abia se lumina de ziuă — oamenii, puținii oameni cari locuiau pe atunci în Valea Batovei din Caliacra, au văzut coborând la pas din dealul Gheicilerului, un călăreț în zale de aur și argint.

Zalele sclipiau de departe ca licuricii și ca roua. Era într'o dimineață de vară.

Toți oamenii l-au văzut coborînd dealul. Și l-au arătat unul altuia și femeile l-au privit cu mâinile umbrar la ochi — femeile mai bătrâne, fiindcă nevestele tinere nu eșiau în drum și când eșiau cu fața ascunsă sub yașmak nu se cădea să privească decât în fugă și numai cu coada ochiului a tinerii drumeți, și încă mai deosebit nu se cădea să privească în direcția unui tânăr călăreț strein, și îmbrăcat în zale de aur și argint. Dar și femeile tinere l-au văzut prin ochiurile de fereastră, coborând la vale, în pasul calului. Era de bună seamă, un pașă, o beizadea, sau un vizir, călărețul acela, căci în fruntea calului oamenii au văzut de departe sclipind o semilună de argint și steaua, ori poate nu era semilună ci numai o stea în fruntea calului. De departe nu se vedea bine și ghiaurii cari erau acolo în sat și l-au văzut și ei, spun că nu era nici stea nici semilună — că în frunte, calul avea o cruce. Lucrul era să se lămurească ușor, când călărețul avea să ajungă în sat. Dar tânărul a ocolit satul și nu s'a oprit decât la poalele pădurii.

A trecut totuș destul de aproape, pentruca oamenii, ghiauri și musulmani, să poată vedea lămurit că tânărul — se vedea bine că era tânăr după cum stătea pe cal și după mustața neagră, mică — avea capul gol și părul alb. N'avea iatagan la șold și nici pinteni.

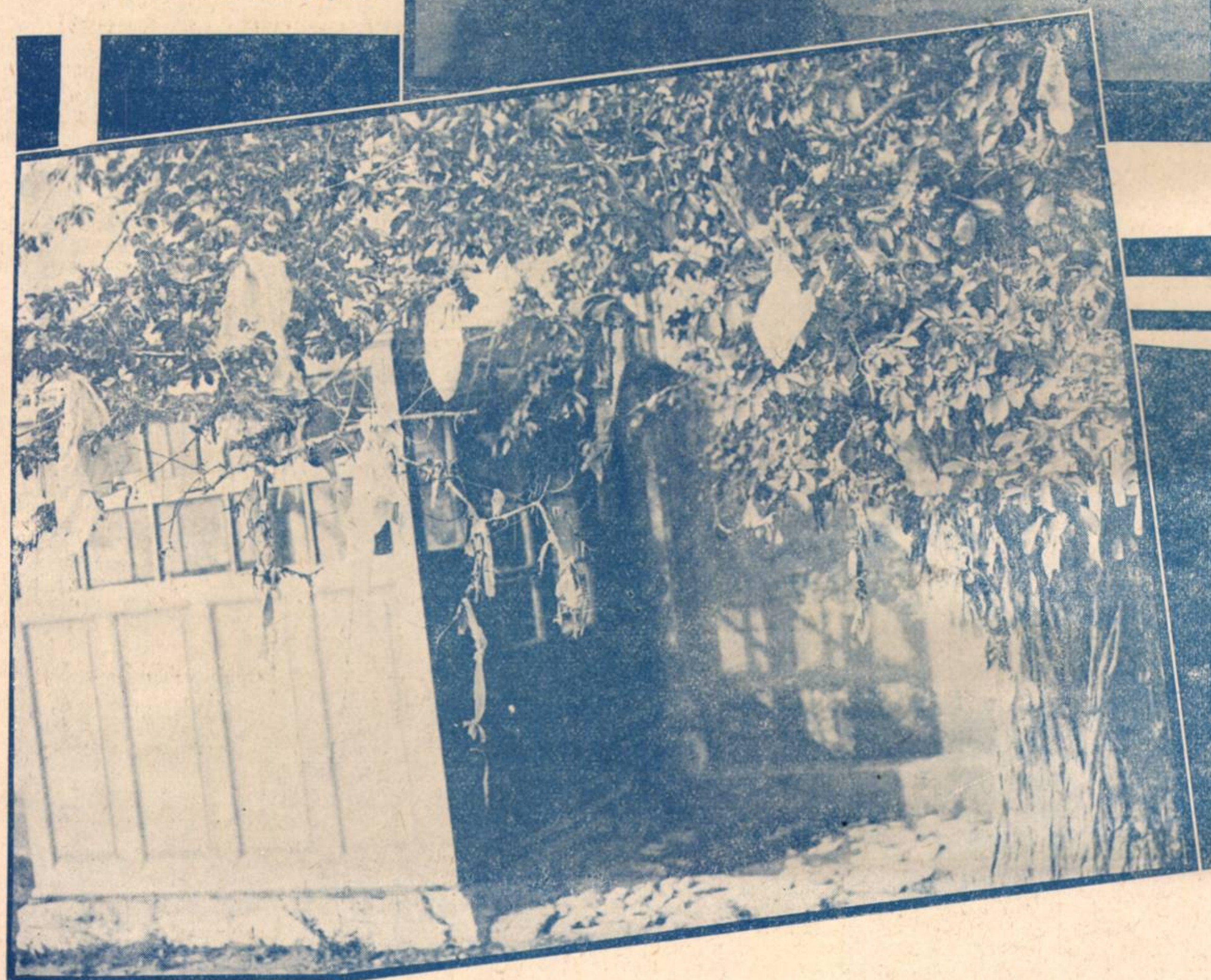
Era ghiaur? Era musulman?

Oamenii n'au aflat-o atunci și nici în ziua de astăzi nu se știe.

Tânărul a descălecat la poalele pădurei, după cum am spus, a deșăuat calul și i-a dat drumul, slobod. De atunci nici nu i-a mai pus frâul în cap căci tânărul a rămas acolo. Și-a durat un cort din frunziș și două zile nimeni nu l-a mai văzut ieșind. S'au dus copiii din sat să-l vadă și cei cari i-au vândut câte ceva de-ale mâncării, s'au întors cu câte un ban mare de aur.

Cu copiii de ghiaur vorbia în limba lor, cu copiii musulmanilor vorbia turcește și nimeni nu știa care e credința lui.

Un lucru au văzut doar bine oamenii, că tânărul, — căci era într'adevăr tânăr cu toate că avea părul alb ca bătrânii, — era de neam mare și putred de bogat. Și nimeni n'a cutezat să-l întrebe ce e și de unde vine. Un copil, dintre cei cari-i duceau de mâncare, — numai pâine brânză și lapte și câteodată și puțin pilaf — spunea

Sus: *Rugăciunea ghidului turc.*
Jos: *Pomul făcător de minuni, cu zdrențele atârnate de crengi.*

că streinul i-ar fi spus că vine din Buchara. Şi oamenii au trebuit să se mulţumească cu atât şi nimeni n'a cutezat să urce până la poalele pădurii ca să afle mai mult.

S'a întâmplat însă, cam la o lună dela venirea lui în acele meleaguri, că tatăl unui copil — streinul se împrietenise cu toţi copiii satului — a căzut bolnav. Copilul i-a spus. Streinul a coborît atunci în sat, a intrat în casa bolnavului şi când a eşit de acolo, omul era vindecat. Aşa s'a răspândit vestea, că tânărul era sau un vrăjitor, sau un sfânt.

Sfânt sau vrăjitor, în lunile cari au urmat el a vindecat pe toţi bolnavii, creştini sau musulmani din acel sat. Şi oamenii şi mai mult s'au temut să-l întrebe ce e şi de unde vine în bordeiul dela marginea pădurii.

In primăvara următoare s'a răspândit însă vestea, că străinul vrea să-şi facă acolo, în marginea pădurii, un palat. Intr'adevăr, cum şi ce fel nu se ştie, într'o bună dimineaţă au venit în sat oameni pricepuţi, din Stambul şi-au început măsurătorile pentru ridicarea palatului. Şi în mai puţin de-o vară, palatul a fost isprăvit, oamenii dela oraş au plecat şi streinul s'a mutat din bordeiul lui într'o cămară a palatului dela catul cel mai de sus. Dar marea mirare a oamenilor a fost când o placă de marmoră — tot palatul era de marmoră, albă şi roză — a fost prinsă la intrarea principală cu această inscripţie în patru limbi:

„Călătorule, dacă eşti ostenit intră şi te odihneşte, iar dacă ţi-e foame intră şi ţi se va da de mâncare".

Şi aşa a fost. Timp de două sute de ani — adică multă vreme încă după moartea acelui strein — călătorii cari treceau prin Valea Batovei, erau primiţi şi ospătaţi fără plată, în castelul de marmoră.

Cirezi de vite păşteau în văile dimprejur, care deveniseră proprietatea castelanului, şi în fiecare zi se tăiau 10—15 berbeci, pentru hrana drumeţilor.

Toată partea de jos a castelului de marmoră era compusă dintr'o bucătărie mare şi o sală pentru oaspeţi. In camerele de sus, călătorii găsiau tot ce le trebuia pentru odihnă.

Numele streinului?

Musulmanii l-au botezat după moarte *Ac Azalâ Sultan* adică Sultanul cel fără de prihană.

Iar creştinii îi zic şi acum Sf. Atanasie.

A fost înmormântat într'un mausoleu de piatră, la câţiva paşi de castelul de marmoră.

Pe mormânt nu stă scris nimic şi nici un semn n'a fost pus — nici cruce nici piatră la căpătâi, aşa cum se pune la musulmani.

Lângă mausoleu e un stejar bătrân, scorburos, sădit de mâna streinului, cari vindeca pe cei suferinzi şi dădea de mâncare celor flămânzi. La acest stejar vin în fiecare an, bolnavii creştini şi musulmani din împrejurimi. Toţi leagă de crengile copacului câte un petec rupt din îmbrăcămintea lor.

Ei cred că sfântul a transmis arborelui puterea lui de a alina durerile: boala rămâne adică atârnată în copac, odată cu petecul rupt din cămaşea bolnavului. Cei cari sufăr de piept îşi leagă de crengile copacului o bucată ruptă din pieptarul cămăşii, cei cu dureri de picioare, atârnă acolo un petec de ciorap, femeile cu dureri de cap, o bucăţică de tulpan, bărbaţii un petec din panglica pălăriei, aşa încât ramurile stejarului au acum ciudatul aspect al unor braţe cu degetele bandajate, şi tot pomul oblojit ca moaştele, şi sdrenţuit ca cerşetorii.

Zidurile palatului de marmură dăinuesc şi acum.

Intreg însă n'a mai rămas decât coşul de piatră al cuptoarelor bucătăriei. Pe frontispiciu, locul scobit arată unde era tăbliţa de marmoră, cu inscripţiile în patru limbi. Nicăeri, nici-un nume nici-o dată. De jor împrejur pustiu.

Un turc bătrân şi credincios îngrijeşte de mausoleu şi dă vizitatorilor explicaţii, în schimbul unui bacşiş. Primeşte banii cu această vorbă drept justificare:

— „Ac Azalâ Sultan a murit de mult, statul a confiscat averile palatului şi nimeni numai dă mâncare de gratis turcului sărac.

C. BAL.

Reportaj cinematografic

Discurs funebru pentru cinematograful vorbitor

Nu orice succes mulţumeşte pe cel care-l obţine. Sunt cazuri în care ne-ar fi părut bine să nu fi triumfat părerea noastră, Astfel, bunăoară, nici-un fel de plăcere nu ne face dreptatea din ce in ce mai deplină, pe care faptele o dau pronosticurilor noastre, cu privire la filmul vorbitor. Cât am prefera să ne fi înşelat: Ce bucuroşi am fi fost dacă toate obiecţiile teoretice făcute de noi înpotriva vorbirii cinematografice s'ar fi spulberat în faţa faptului brutal şi direct al talentului şi inventivităţii autorilor noilor filme. Dar, din nefericire, nu; aceiaşi oameni cari jucau şi regi sau bine altă dată, au dat acum opere lamentabile. Au venit apoi la rând oamenii de teatru propriu zis, cu actori de planşe şi secrete de culise; dar toate acestea au eşuat tot atât de mizerabil.

Şi asta nu numai în ochii câtorva spectatori subţiri (mulţi au fost cari au urlat de indignare încă dela primele începuturi), ci chiar în ochii marelui public; ce zic? Chiar în ochii acelui public căruia, cu puţină reclamă, îi poţi băga pe gât orice. Aţi înţeles: e vorba de publicul american.

Intr'adevăr, statisticile din Statele-Unite sunt dezolante: sălile de spectacol aproape pustii, iar publicul, publicul acela eminamente docil, a început să se agaseze. Când spectatorul american, în ciuda reclamei îndârjite, se plictiseşte totuş de un lucru, e semn că lucrul acela este realmente plicticos. Imi aduc aminte că în momentul când rulau aici primele filme vorbitoare, am scris că, după toate probabilităţile, cetăţeanul american care e în fond un fel de copil adult şi care de aceea adoră tot ce e „jucărie nouă", va sfârşi, pentru acelaş motiv, să dorească alta; şi atunci va apune desigur şi gloria „vorbitorului", care nu are în sine calităţi obiective de artă, ci este doar beneficiarul unei mode pasagere. Aşa scriam; dar mărturisesc că o oarecare îndoială îmi rămăsese. Căci nu era vorba doar de o trecere dela o vogă la alta ci de o completă transformare în utilajul unei întregi industrii, al uneia din cele mai uriaş centralizate dintre industrii. Fabricile de bande odată angajate în producţia de „talkies", un eşec al acestora ar fi însemnat un crach financiar catastrofal. Şi când în America asemenea enorme interese pecuniare sunt în joc, nu se cruţă nici un mijloc pentru păstrarea clientelei; lucru cu atât mai uşor în cazul nostru, cu cât în lansarea filmelor reclama este de obiceiu foarte eficace, mai ales asupra acelui public foarte supus ei, care este publicul din Statele-Unite

Şi totuş. Cu toată atotputernicia reclamei americane, cu tot caracterul atotinghiţitor al cetăţeanului american, în numai câţiva ani, filmul vorbitor cade, se prăbuşeşte lamentabil şi iremediabil.

Ne găsim deci astăzi în momentul cel mai potrivit pentru un discurs funebru. Să încercăm a-l face, bine-înţeles respectând cu stricteţe ipocrita regulă: **de mortuis nihil nisi bene".**

Căci — să fim drepţi: filmul vorbitor a avut şi calităţi, sau, în tot cazul calitatea indirectă şi oarecum negativă de a ne fi arătat, printr'o experienţă izbitoare, tot ceeace cinematograful **nu este** tot ceeace el **nu poate,** şi nu va putea **niciodată** să fie. Nu este puţin lucru, şi nu este de lepădat lecţia aceluia care ne spune: iată, pe aci nu trebuie, în nici-un caz, să mergem; este un drum care nu duce la nimic. Faguet a scris odată câteva frumoase pagini asupra meritului de a te fi înşelat, pe care cinematograful vorbitor tocmai l-a avut în mod strălucit. S'a înşelat într'o măsură grandioasă, proporţiile erorii sale de estetică se vor cifra la cine ştie câte zeci de milioane de dolari...

Dar — ni se va spune — pentruce s'a înşelat? Unde stă greşala lui fundamentală?

Nu vom repeta aci tot raţionamentul pe care, încă dela primul film vorbit, îl făceam împotriva acestei nouă arte. In volumul meu „Puncte de vedere", cititorul va găsi, subt titlul „Superioritatea artei mute" un lung esseu în care esenţialul e spus asupra imposibilităţii principiale a introducerii cuvântului vorbit peste imaginile de film; apoi volumul meu „Curs de cinematograf" deşi nu se ocupă deloc cu vorbitoarele, este, în fond, un fel de pledoarie indirectă pentru specificitatea şi puritatea artei mute. Pentru toate aceste motive, nu mai revenim.

O mică completare putem totuş aduce; ceva ce nu puteam spune dela început, ci doar acum, după ce am văzut pe producători la lucru.

Ştiţi pentruce nu mai poate exista talent de regie şi inventivitate în cinematograful vorbitor? E foarte simplu. Dar şi mai bine vom înţelege cu exemple concrete

Avem de pildă un film, în care ideea este gelozia, sau deziluzia, sau lupta, sau orice ar fi. Sentimentul fundamental se descompune artisticeşte în fapte, în evenimente. Eroul pleacă, sau tocmai nu mai pleacă, sau se supără, sau invers se stăpâneşte (alegerea faptelor ţine aci de talentul şi bunul gust estetic al realizatorilor). Dar să presupunem că toate aceste fapte au fost găsite; tot mai trebue ceva. Eroul trebue să plece nu oricum, ci **strict cinematografic.** Pentru asta îl vom face — ştiu şi eu? — să încleşteze pumnul, sau să încheie ori descheie un acelaş nasture, sau să zâmbească, sau să scrâşnească— însfârşit îi vom comanda o mişcare, sau mai multe, cât mai scurte, mai numeroase şi mai **altele** unele faţă de cele precedente. Nu putem să ne mărginim nici să tipărim cu litere pe ecran „Atunci X pleca la ţară", nici să-l arătăm doar suind şi coborând din tren prima oară la New-York, a doua oară la mica staţie unde îşi are moşia; ar fi prea sărac; publicul n'ar fi satisfăcut; va trebui să ne batem capul să găsim sute de mici mişcări indirect evocatoare, mici aranjamente de oameni sau lucruri, care să simbolizele plecarea, o plecare anevoioasă, sau disperată, sau încântată, după nevoia filmului.

Or, tocmai asta făceau regisorii înainte vreme Deaceea cinematograful luase un aşa de frumos elan. Azi însă, asemenea invenţii sunt de prisos. Căci eroii stau frumuşel instalaţi în fotolii, şi explică în cuvinte mai mult sau mai puţin literare tot ce se petrece. **Nici n'au vreme** să se exprime în mişcări; căci atunci când vorbeşti mişcările urmează cuvintele, sunt confiscate de sensul discursului, nu mai pot avea înţelesul acela plin şi bogat din momentele când tăcem şi gândim. Iată de ce regisorii nu numai că n'au nevoie de invenţii cinematografice pentru că vorbele explică totul. dar chiar dacă ar voi, n'ar putea, căci nu s'ar potrivi nici una din aceste invenţii cu discursurile personagiilor. Sau atunci ar trebui un text compus doar din vorbe extrem de simple, ca Da!, nu!, hai!, ce păcat!, pentru ce?, cât îmi pare de bine!, regret!, etc., etc. Cuvintele care dealtminteri sunt inutile, căci înţelegem perfect şi fără ele. Poate numai pentru a ni se da **sgomotul vocii umane,** aşa cum a fost „Ingerul albastru", sau „Escadrila morţii", din care mă fac forte să dovedesc că nu ar fi rămas absolut nimic neînţeles dacă ar fi rulat fără cuvinte.

Şi acum, sunt nevoit să încerc iarăşi pronosticuri asupra viitorului. Se va renunţa la „talkie?" Se va reveni la filmul mut? Credem că da. Desigur, momentan filmul vorbitor, cu tot insuccesul lui, este totuş preferat celui mut. Dar motivul e aşa de lesne de văzut: filmele nevorbitoare care se fac azi sunt literalmente stupide. Şi asta pentru că sunt lucrate cu aceeaş lene de invenţie cu care se construesc cele vorbite. Rezultatul este că, fără cuvinte, nu mai înţelegem absolut nimic! Se va reveni însă, neapărat, la vechea metodă a inventării de mici detalii mimice şi regisorale care ţesute unele de altele, să dea adevărate poeme de imagini, cum au fost „Luminile oraşului", despre care s'ar putea (eu cel puţin aş putea) scrie un întreg şi foarte gros volum

Nu-i oare absurd? I s'a reproşat cinematografului, încă dela început, că-i o artă inferioară pentru că prea dă totul „mură în gură" şi nu lasă loc visării. Graţie formulei la care se ajunsese acum câţiva ani, se reuşise a se crea opere extrem de **pure,** unde totul era exprimat numai cu mişcări, în jurul cărora imaginaţia spectatorului putea ţese în voie Şi iată că, deodată, se revine la sistemul „murei în gură".

Drumul e rătăcit. A simţit-o până şi consumatorul american. Şi să ştiţi că atunci când, în ordinea artistică, ajunge şi cetăţeanul american să simtă că este ceva, e semn sigur că ceva este....

D. I. SUCHIANU

Str. Leagănului 11

Când auzi această adresă, şoferul zâmbi semnificativ, vorbindu-i despre ceva foarte familiar.

— De ce râzi tinere ?

— Cunosc strada tot aşa de bine ca strandul din Oradea. Aici locueşte o faimoasă ghicitoare cu o clientelă foarte numeroasă în rândurile societăţii bune. Nu mai devreme decât alaltăseară am dus o artistă celebră a teatrului maghiar.

Şoferul zâmbi din nou, ca să atenueze efectul unei sentinţe. „Prejudecăţi burgheze" — la atât reducea proletarul raporturile dintre ghicitoare şi public. Apoi, la un popas în faţa unui depozit de benzină, tânărul cu figura turanică, stăpân pe atâtea taine din Oradea, îmi povesti următoarea întâmplare din strada Leagănului.

— Aici se pare că sunt vrăjiţi oamenii în chip serios căci altfel nu-mi închipui cum creere luminate se pot preta la scene umilitoare.

Angajat într'o zi de către un domn impunător, cu înfăţişare de bancher, acesta m-a trimis să aduc pe rând la domiciliul ghicitoarei patru persoane. Cea dintâi a fost acest domn, apoi două domnişoare frumoase ca nişte zâne, cari vorbeau englezeşte şi în sfârşit cu al treilea transport am adus un tânăr monoclat şi îmbrăcat excentric, fiul unui conte.

Cu toţii au stat la ghicitoare mai bine de un ceas, iar când au eşit afară cele două domnişoare erau palide ca ceara. Ce s'o fi întâmplat? Mă frământă întrebarea asta şi acum.

De aici i-am dus la hotelul Rimonoczy fără să scoată nici o vorbă pe drum. Numai contele, le întrebă foarte afectat, dacă nu doresc ţigarete.

LA GHICITOARE

Şoferul puse din nou maşina în mişcare şi peste două minute sunt în strada Leagănului. Numărul 11 este tocmai în colţul străzii din plin centru al oraşului. E o casă cu o arhitectură specific ungurească, cu o poartă verde zăvorită în permanenţă şi cu geamuri tainice dintre care cele mai multe răzbat în curte.

Aci locuesc tatăl, sora şi cumnatul lui Al Capone. Sunt trei figuri care-şi plimbă la Oradea o celebritate tristă şi stau învăluite într'o existenţă enigmatică, ca toţi oamenii condamnaţi de destin.

Când intru în curte sunt întâmpinat chiar de sora lui Capone. O femeie cam de 35 de ani, cu faţa brăzdată de câteva trăsături energice şi cu ochii mici, verzi şi de-o şiretenie vizibilă.

— Ce căutaţi d-voastră? — sunt întrebat pe un ton sever şi în trei limbi europene, cu perfect accent occidental.

— Caut o doamnă ghicitoare.

— Ai nimerit chiar la ea. Sine sunteţi d-voastră?

— Funcţionar la căile ferate.

— Vă rog legitimaţia!

Scot carnetul unui prieten dela regionala din Cluj, pregătit anticipativ pentru orice eventualitate.

Ghicitoarea după ce examinează legitimaţia pe toate feţele, se declară mulţumită şi mă pofteşte în casă.

Sunt introdus în salon, în sânul familiei lui Capone. Un cămin agreabil, amenajat după gusturi burgheze, cu mobilă grea şi cu pereţii încărcaţi de tot felul de obiecte şi tablouri. Din acest decor nu lipseşte nici portretul celebrului bandit. E un clişeu tăiat dintr'un ziar american, fixat într'un colţ cu îngeri catolici, cari zâmbesc nevinovat pe cartoanele litografice.

„SUNT CUMNATUL LUI AL. CAPONE"

Peste alte câteva clipe fac apoi cunoştinţă cu tatăl lui Capone şi soţul ghicitoarei. Acesta din urmă se impune atenţiei fiind un personaj jovial, cu faţa trandafirie şi mulţumit de viaţă, ca şi când ar poseda întreg pământul. Când îmi întinde mâna, se recomandă astfel:

— Sunt Deak, cumnatul lui Al Capone.

— Imi pare bine. Dar ce veşti mai aveţi dela domnul Capone?

— Aproape nimic. Bătrânul a trimis o hârtie prin consulatul român din Chicago şi n'a primit până acum nici un răspuns.

— Or fi oamenii ocupaţi cu afaceri de stat — interveni în discuţie bătrânul, netezindu-şi mustăţile firave.

La Oradea acest bătrân trăeşte sub numele real de Capovics, de origină sârb, din Arad. Aşa îl chema în copilărie şi pe Capone până la vârsta de 17 ani când şi-a părăsit părinţii.

Din cele trei personagii cari locuesc în strada Leagănului, tatăl lui Capone este cel mai simpatic, cu figura copleşită de-o melancolie orientală şi cu palmele bătătorite, de veritabil proletar.

Are 72 de ani şi nu pare deloc încântat de celebritatea fiului său. Mai curând poate ar prefera să-l ştie pe Capone proletar într'o uzină, înscris în partidul socialist şi vorbind muncitorilor despre exploatarea capitalului.

— Dar ce-ai cerut legaţiei româneşti din Chicago?

— Un fleac. Am rugat pe domnii de acolo să se intereseze de adresa exactă a fiului meu, iar până acum pe cale oficială n'am primit nici un răspuns. Probabil diplomaţii n'au răgaz pentru aşa ceva.

— Dar bani primeşti ?

— Am aflat şi eu că ar fi venit o sumă printr'o bancă din Arad. Până când nu-i văd în mână, nu pot spune că am primit dolarii.

DESTĂINUIRI SENZAŢIONALE

In acest timp sora lui Capone îşi prepară cărţile, o bibliotecă întreagă. Sunt multiple, după rasse şi după capitole enigmatice ale ghicitoarei. Pentru streini, d-na Deak întrebuinţează pe cele franţuzeşti, sau un fel de cartoane, colorate violent, importate din Anglia. E o excepţie pentru oamenii culţi şi rafinaţi iar indigenii nu se bucură de această favoare decât pentru o taxă suplimentară de cinci sute de lei. Altfel prezentul şi viitorul rămân să fie scormonite într'un teanc de cărţi ungureşti, slinoase până la greaţă.

— Ce anume, mă rog vrei să ştii d-ta?

— Dacă voiu fi, sau nu dat afară din slujbă.

— ?!...

— De ce ?

— Fiindcă eu nu pot descifra viitorul bugetului acestei ţări.

— Bine, dar d-ta a-i faima că prezici viitorul cu un secol înainte. Nişte d-şoare mi-au povestit că eşti extraordinară.

— Aaa... Cine? Englezoaicele?

— Da!

Ghicitoarea începu să se tulbure puţin şi trecu la destăinuirea câtorva detalii uluitoare.

— Ascultă domnule. D-ta ai citit pe Dostoewski?

— Da !

Ei bine, să şti că acest genial scriitor n'a descoperit decât o părticică din sufletul uman. Există fiinţe cari depăşesc pe eroii scriitorului rus.

Da, da! Eu cunosc oameni cari au nevoie să li se spună monstruozităţi şi tragedii înspăimântătoare ca să-şi recapete liniştea su-

(Continuare în pag. 25)

Sus: *Sora lui Capone.*
Mijloc: *Capone tatăl.*
Jos: *Casa din str. Leagănului 11, unde locueşte familia celebrului bandit.*

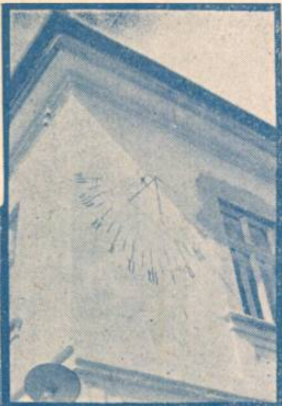
CARAVANELE FOAMEI

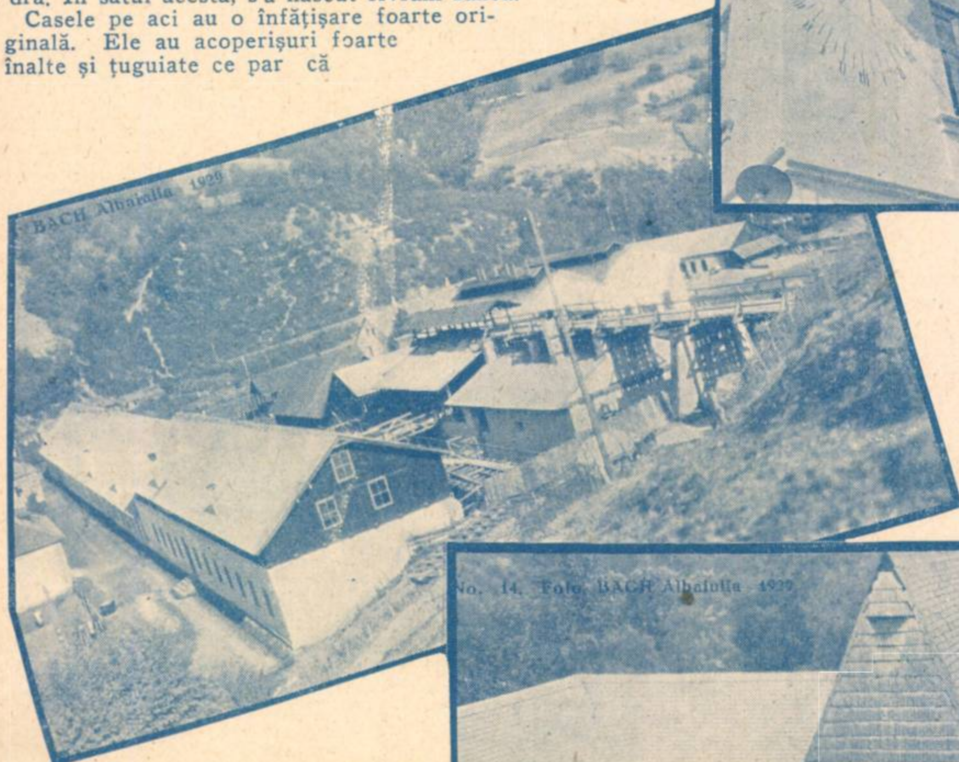
PE VORBA CU VĂRUL LUI AVRAM IANCU

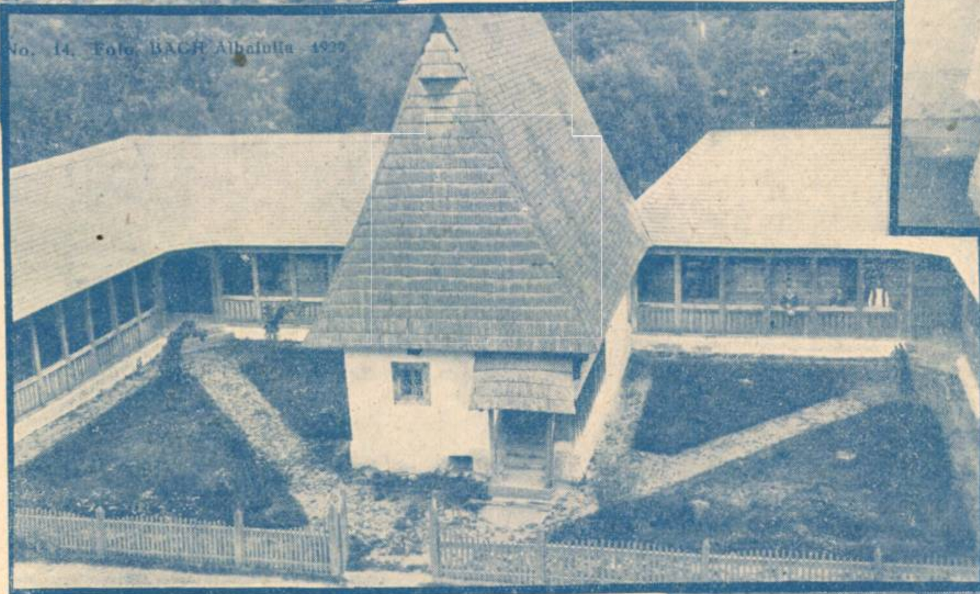
DE SANDU VORNEA

DELA Câmpeni, din inima ţinutului locuit de Moţi, până la Vidra, drumul merge pe malul Arieşului mic, care curge sglobiu printre dealurile umbrite de păduri. Şoseaua e plină de gropi şi înaintăm cu greu. Am făcut un mic popas, în faţa unei crâşme dela intrarea în satul Vidra. In satul acesta, s'a născut Avram Iancu.

Casele pe aci au o înfăţişare foarte originală. Ele au acoperişuri foarte înalte şi ţuguiate ce par că

strivesc bruma de ziduri de sub ele. Aceste acoperişuri, care au ceva din architectura ţuguiată a pagodelor, sunt făcute din şindrilă înnegrită de vremuri şi de ploi şi satul are un aspect sumbru care pe fondul dealurilor de un verde închis, lasă o impresie ciudată de mister. De altfel umbra din văile acestea, dă un fior de trecut, strecoară în suflet o emoţie istorică.

— „Unde e casa lui Avram Iancu?"

Un moşneag stă pe banca din faţa crâşmei şi ne răspunde tacticos:

— „Casa lui văru-meu?"

Se vede că bătrânul n'a auzit bine întrebarea pe care i-o repetăm.

— „Casa lu văru-meu e niţel mai departe".

Trebue să fie desigur un alt Avram Iancu, dintr'o generaţie actuală.

— Ii precizăm că dorim să vedem casa eroului naţional, care a înfruntat pe „drăguţul de împărat" în numele libertăţii şi al dreptăţii, şi moşneagul stăruie încă să-şi găsească legătură de rudenie, cu căpetenia de odinioară a Moţilor.

Fac în gând socoteala anilor ce s'au scurs de atunci. Imi dau seama că moşneagul e foarte bătrân, şi văd că ar fi posibil, ca el să fie văr cu Avram Iancu. De altfel, am aflat mai târziu, că în satul Vidra, mai sunt şi alţi descendenţi din aceeaş glorioasă familie.

Bătrânul, care e deosebit de simpatic şi a cărui figură, are incontestabil ceva din trăsăturile eroului de odinioară, ne spune că-l cheamă Pop Avram şi repetă:

— „Sunt din neamul lui Avram Iancu, din familia Avram Nemeş".

— „Nemeş" explică bătrânul, înseamnă răzeş sau liberat. „Familia noastră a fost liberată de unguri şi şi-a adăogat numele de *„Nemeş"*.

Il întreb dacă-şi aminteşte ceva de Avram Iancu.

— „Eram copil mic de tot şi mi-l aduc aminte ca prin vis. Ştiu că avea statura dreaptă, frumoasă, şi purta o mantie largă şi noi copiii când trecea el, îl trăgeam de mantie, ca să ne apere în jocurile noastre. Era foarte bun, dar când îl năpădeam prea mulţi, se supăra şi se răstia la noi, gonindu-ne".

Privirile bătrânului se pierd în negura unui trecut uitat. Din vorbă în vorbă, el ne povesteşte cum Avram Iancu, eroul dela 1848 al Moţilor, înfruntând pe împărat, care-l înşelase cu făgăduinţe falşe, trecuse spre muntele „Găina", în fruntea unui pâlc de viteji. Acolo a vrut să vină împăratul în persoană, ca să se înţeleagă încă odată cu el. Dar Avram Iancu a răspuns:

— „Un bolond şi cu un mincinos nu se pot înţelege".

Moşul ne explică înţelesul cuvântului *„bolond"* cuvânt unguresc care înseamnă prost, de jos, nebun.

CASA LUI AVRAM IANCU

Ceva mai încolo, se află însăş casa lui Avram Iancu. E admirabil conservată şi lasă o profundă impresie în peisajul sumbru din jurul ei. E o casă de aceeaş formă specifică, cu acoperişul înalt şi foarte ţuguiat, casă de lemn, dar solid construită. O scară duce într'un mic cerdac. Sub streaşina de deasupra scării, se văd bârnele carbonizate, în locul unde ungurii au vrut să dea foc acestei case, dar n'au reuşit s'o incendieze. Interiorul se păstrează intact, ca pe vremea lui Avram Iancu, cu laviţele acoperite de scoarţe, cu ploşcile şi oalele înşirate pe pereţi, cu ştergarele de-atunci. In jurul casei lui Avram Iancu, s'a construit o altă casă, în patrulater, unde s'a instalat un muzeu naţional, acum câţiva ani, când s'a sărbătorit centenarul naşterii lui.

MUZEUL DELA VIDRA

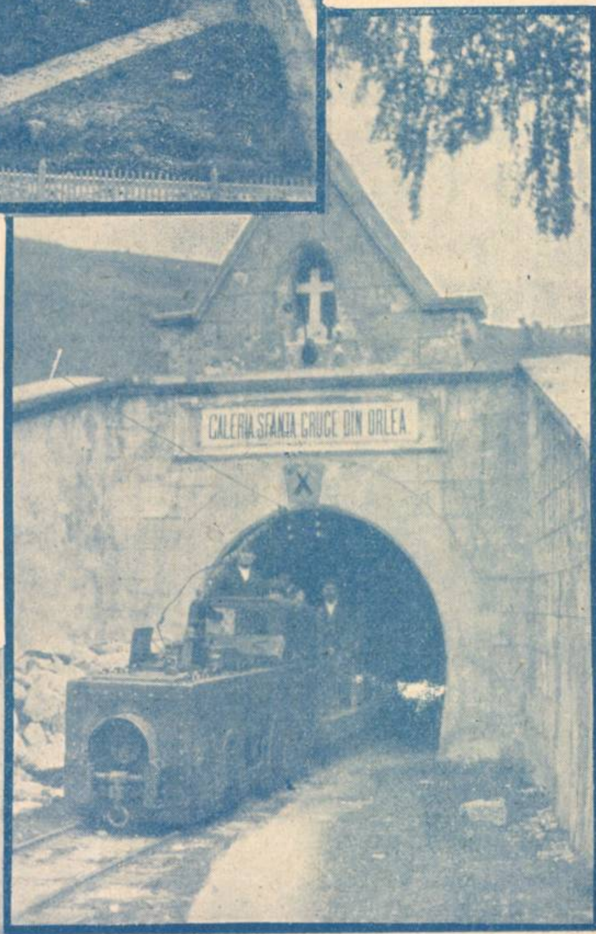
Din acest mic muzeu au fost duse la Alba Iu-

Jos: *Avram Pop, vărul lui Avram Iancu.*

In cap: *Un cadran solar.*
St.: *Uzina din Orlea.*

St.: *Casa lui Avram Iancu, transformată azi în muzeu.*

Dr.: *Intrarea într'o uzină.*
Jos: *Uzinele dela Zlatna.*

lia, — cu ocazia sărbătorilor Unirii, — mai multe piese dintre cele mai interesante: se pot vedea însă și acum lănci și arme vechi, din cele cu care au luptat voinicii lui Avram Iancu. Deasemeni se află aci o secțiune de cusături naționale, o bibliotecă pentru săteni și o capelă. Pe acest edificiu s'a fixat în 1924 următoarea placă comemorativă:

„Ministerul Cultelor și Artelor prin Comisiunea Monumentelor Istorice, Secția pentru Transilvania, și cu purtarea de grije a Asociației pentru Literatura și Cultura Poporului Român, lângă casa de naștere a viteazului și nebiruitului prefect al Legiunilor Române Ardelene din Revoluția de la 1848-1849.

AVRAM IANCU

la împlinirea a 100 de ani dela nașterea sa, în anul Domnului 1924, al României întregite al șaselea an, al glorioasei domnii al M. S. Regelui Ferdinand al zecelea an, ca o vie și grăitoare dovadă a sentimentelor de admirație și recunoștință, pe care Nația Română le păstrează Marelui său Erou".

Inaugurarea solemnă s'a făcut în ziua de 1 Septembrie 1924, în prezența M. S. Regelui și a reprezentanților poporului român de pretutindeni.

LA PEȘTERA LUCIA

Pe drumul dintre Vidra și Câmpeni, în malul stâncos al Arieșului, la o înălțime foarte mare, se vede gura rotundă a unei peșteri. Ascensiunea până la această peșteră este foarte grea, ea deschizându-se în zidul abrupt al muntelui. E peșterea Lucia, în care vitejii lui Avram Iancu, urmăriți de urgia ungurească s'au refugiat acum aproape 100 de ani.

Din vremuri străvechi ea a servit mereu ca tainiță de refugiați politici sau bandiți și multe legende s'au creiat în jurul existenței acestei peșteri, aproape inaccesibile. Moții din partea locului, susțin că ea străbate adânc pe sub pământ, și că răspunde tocmai la Brad.

Pe acelaș drum întâlnim bisericuțe străvechi, de o formă architectonică dintre cele mai originale. Deasemeni în apropiere de Vidra, există un deal fosilifer, numit dealul melcilor; sunt stânci enorme, în care poți vedea cu ochiul liber, forme de melci mari, de cochilii marine de toate felurile, pietrificate și care arată că în vremuri arhaice, pe aci se întindea marea. Pe culmea Dealului Melcilor care e un adevărat conglomerat de miliarde și miliarde de melci, se înaltă o cruce mică, profilată pe cerul incendiat de un minunat apus de soare...

S. V.

Str. Leagănului 11

(Urmarea din pag. 23)

fletească. Altfel sunt bolnavi. Bolnavi în mod real, cu febră și mistuiți de un desechilibru organic.

Și te rog să crezi că există asemenea fenomene monstruoase când „Râsul roșu" al lui Leonid Andriev echivalează cu o carte de filozofie odihnitoare. E cazul celor două domnișoare. Vin la mine tulburate de această maladie nedefinită și insesizabilă în medicină, ca să le povestesc aventuri halucinante, mizerii umilitoare și măceluri sadice. Mai recent am improvizat o poveste despre desmățul dela curtea sultanilor.

Zău, e extraordinar. Adeseori îmi vine să cred că am înebunit, sau că lumea întreagă trăește psihoza unei agonii mintale. Să am talent așí putea să scriu lucruri geniale.

Mai ales partea care mă frământă este să aflu diagnoza acestei boale. De unde provine ea și dacă este un defect organic, sau provocată de mediul social. Am întrebat și pe un medic, dar n'a știut să mă lămurească complet".

Ghicitoarea trânti cărțile ungurești pe cari le ținea în mână și continuă povestirea cu pauze mari de nedumerire.

„Intr'adevăr e extraordinar. Să vezi fetele astea culte și trecute prin tot rafinamentul civilizației cum își destind nervii după detaliile unei tragedii. Intr'o zi mi-au spus că vor să asiste la masacrul unui hingher, iar altă dată s'au rugat de bătrân să le povestească până și cele mai neînsemnate amănunte din copilăria fratelui meu".

Tatăl lui Capone, auzindu-se vizat în discuție, tresări de pe un scaun din bucătărie unde se retrăsese odată cu o înjurătură răzbunătoare.

— Scrintite la cap, domnule. Când or mai veni am să le reped afară și le trimit la muncă.

— Ba să nu faci asta" ripostă tăios d. Deak, care se simte foarte măgulit să se menție asupra casei o atmosferă suspectă de celebritate.

In toiul acestui dialog, în casa din strada Leagănului își face apariția un sergent pentru o citație verbală.

— D. Aurel Capovics, tatăl lui Al. Capone este invitat la comisariat pentru a da relații în legătură cu cecul dela Arad.

E o invitație care nu surprinde pe nimeni aici, dar care forțează sfârșitul interviewului meu cu familia celebrului bandit.

V. MUNTEANU

Buda-pesta - Paris - Veneția

Impresii din călătorie

In ziua de 1 Iulie a plecat din București un grup vesel de excursioniști sub conducerea d-lui Ing. E Erdés.

Primul popas l'am făcut la Budapesta, capitala descendenților lui Arpad, oraș cu poduri monumentale, băi moderne, un Parlament grandios, frumoasa insulă Margareta, biserica încoronării și alte clădiri importante. Seara deși eram obosiți ne-a ademenit frumoasa panoramă de pe malul Dunării, iluminată de sute și mii de lumini cari se oglindeau în apă. Am părăsit orașul cu cele mai bune impresii.

In Viena oprindu-ne iarăș numai o zi, am vizitat în treacăt Hofburg-ul cu multiplele-i săli cari se întreceau în măreție, apoi bogatul tezaur civil și bisericesc care te lasă uimit. După masă am vizitat palatul imperial din Schonbrunn cu parcurile măestrite și sălile luxoase în care se oglindea tot trecutul Habsburgilor. Ce mi-a plăcut mai mult a fost Millionenzimmer, o cameră în stil chinezesc și două camere japoneze, în care Maria Terezia își primia favoriții. Pereții celor mai multe săli erau acoperiți de splendide goblenuri din sec. a XVII-VIII Ne-ar fi trebuit zile dearândul să vizităm amănunțit bogățiile cari se aflau acolo. Ne-am mulțumit de-a mai vedea în treacăt, Opera, monumentele, statuiele lui: Goethe, Schiller, Beethoven, Johann Strauss regele valsurilor vieneze, apoi vechea casă în care Beethoven a compus simfonia a IX-a, Am vizitat apoi bogatul Muzeu al istoriei artelor, catedrala Sf. Ștefan, Prater-ul cu roata sa uriașă.

Ne-am continuat apoi drumul spre Paris; trecând prin pitorescul Tirol cu munți înalți și lacuri fermecătoare, oprindu-ne pentru o singură oră la Insbruch pentru a cunoaște și a admira priveliștea minunată a acestui oraș scăldat în flori și raze de soare.

După o zi și o noapte de călătorie, am ajuns în sfârșit în mult doritul Paris, care exercită o deosebiă atracțiune asupra noastră. Bine odihniți, am plecat cu autocarul și un ghid iscusit, vizitând tot ce se poate vedea pe rând în fiecare zi în decurs de zece zile. In prima zi ne-am plimbat cu autocarul prin frumoasele Boulevarduri, Champs Elysées, Montparnasse, Montmartre, la Bois de Boulogné; la întoarcere am vizitat Trocadero și Pantheonul. A doua zi a fost viziarea Expoziției Coloniale. Ar însemna să scriu pagini întregi despre această expoziție, pentru a reda fidel tot ce se cuprinde în ea. Mă limitez să amintesc doar în treacăt, câteva pavilioane și temple mai interesante, ca celebrul templu din Angkor, la Pavillon de l'Afrique equatoriale francaise, La Mosquée Soudanaise, case și colibe ale tuturor rasselor din coloniile cele mai exotice ca Tunis, Algeria, Madagascar, Polynesia și alte palate nord africane și aziatice ale numeroaselor țări străine. Interesant este faptul că familiile colonialilor aduși la expoziție continuă să trăiască viața lor obișnuită, pe care o duceau în țara lor. Expoziția are o întindere de 110 ha. și formează punctul de atracție al străinilor cari vin din toate colțurile lumii, să vadă faimoasa expoziție. Feerică a fost expoziția colonială văzută noaptea, iluminată de mii și mii de reflectoare colorate, transportându-ne într'o lume de basme.

In zilele următoare, am vizitat pe rând biserica Notre Dame, Sacré-Coeur; Saint-Germaine de Paris, Saint Sulpice, arcul de triumf cu mormântul soldatului necunoscut; am văzut apoi frumoasele Place de la Concorde, de la Bastille unde se făceau mari pregătiri pentru ziua de 14 Iulie.

Din uriașul Turn Eiffel am avut o neuitată perspectivă asupra întregului Paris

O dimineață întreagă am vizitat muzeul Louvre cu sălile lui fabuloase, împodobite de minunate goblenuri, tablouri și fresce lucrate de cei mai renumiți pictori și maeștri. După masă am văzut muzeul Cluny, un adevărat giuvaer

In una din zile am făcut cumpărături la marele magazin Lafayette, unde sgomotul și circulația este atât de mare, încât amețește.

Parisul noaptea este o adevărată feerie; străzile principale sunt iluminate de mii de becuri colorate ale diferitelor reclame.

Am vizitat apoi palatul invalizilor unde se află mormântul grandios al lui Napoleon Bonaparte. Am avut un moment de adâncă reculegere.

In aceiași zi am mai vizitat la **Madeleine** apoi palatul de justiție, cu fioroasa închisoare, unde Maria Antoinette a petrecut ultimile zile și clipe ale vieții sale sbuciumate.

O frumoasă excursie am făcut și la Versailles și Malmaison vechea locuință a lui Napoleon cu camerile puțin scunde, însă încărcate cu mobile și obiecte luxoase și de mare preț de cari se leagă amintiri glorioase. Salonul de biliard, Biblioteca, Salonul de recepție, de muzică, camera înpărătesei Iosefina și altele.

De tristă amintire este patul simplu în care a murit Napoleon pe insula Sf. Elena cât și cămașa sa, îngălbenită, păstrată într'o vitrină.

Dela Malmaison am continuat drumul la palatul din Versailles, cu parcuri și bazinuri fermecătoare, săli bogate și împodobite care trădează luxul din timpul Ludovicilor, superba sală „des Batailles", luxoasele camere ale lui Ludovic al XIV,. Trianonul mare cu camera lui Napoleon și a Mariei Antoinette. Toate de o bogăție rară. Penultima zi a fost rezervată unei alte excursii frumoase, 116 km. de la Paris la Fontainebleau. In drumul nostru am vizitat la Barbizon casa marelui pictor al sec. XIX. Millet Ajunși la Fontainbleau, vechiul castel de vânătoare, am vizitat sala de consiliu, apartamentele splendide ale Mariei Antoinette, apartamentele lui Napoleon Salonul Ludovic XII și alte multe săli luxoase.

Timpul fiind atât de restrâns, tot ce-am enumerat a fost parcă numai o viziune sumară a celor văzute. Cele 10 zile destinate Parisului au trecut ca un vis frumos, regretând că nu s'a mai putut prelungi. Programul nostru era acum Lausaune și Montreux.

Am trecut printr'o regiune cum nu se poate mai pitorească: munți înalți, majestoșii Alpi cu vârfurile strălucind de zăpadă se oglindeau în apele lacului Geneva când albastre ca cerul când verzui ca apa mărilor nordice. Localitățile cari înconjurau acest lac, par'că formau mici fiorduri.

Lausanne, oraș al florilor, părea ascuns în bogată și variată vegetație, situat la o înălțime 650 m. altitud. Fiind un oraș cultural, ghidul ne arăta tot ce era mai însemnat, Biserici vechi din sec. XII statua lui Wilhelm Tell etc. Ne-am coborit apoi cu funicularul la încântătorul port Ouchy aparținând tot orașului Lausanne; Ne-am îmbarcat pe un vaporaș elegant, trecând la Montreux și vizitând castelul Chillon, de care este legat numele familiei de Savoya. Exteriorul castelului este asemănător aceluia de la Bran (Brașov).

Plimbarea aceasta atât de frumoasă nu se poate uita nici odată. Păcat că în răstimpul unei singure zi nu te poți reculege, ci cauți închizând ochii, să imprimi adânc această feerică priveliște în suflet

Drumul prin Elveția cu trenurile electrice care zboară cu 100 km., pe oră și sunt de o curățenie exemplară cum sunt de altfel și hotelurile și restaurantele, este o adevărată desfătare la care se adaugă neîntrecutele priveliști ale munților abrupți, tunelele, lacurile, căderile de apă, oferind vizitatorilor aspecte de neuitat.

Dimineața treziți din somn de dulcea limbă italienească ne-am dat seama că am trecut granița și mergem spre Milano, vizitând iarăși numai o jumătate de zi acest oraș. Gara care este a doua în Europa, Domul care este unic în lume, arta desăvârșită a arhitecturii care te țintuește pe loc ceasuri întregi...

Am vizitat cimitirul monumental, care iți face impresia unei grandioase expoziții de sculpturi. Am admirat apoi Cina cea de taină a lui Leonardo da Vinci din biserica S-ta Maria delle Grazie. Păcat că petele de igrasie nimicesc această capodoperă de o artistică valoare incomensurabilă.

Veneția, oraș unic în felul său. Și aci ca în tot locul, timpul scurt nu ne-a permis de a vedea prea mult. Ne-am plimbat seara cu gondola. Era o perfectă liniște care îmi amintea versurile: S'a stins viața falnicei Veneții...

In ziua următoare ne-am plimbat cu vaporașul pe canalul Grande, trecând pe subt podul Rialto spre piața San. Marc unde ne-au asediat drăgălașii porumbei, atât de... sociabili.

Am vizitat apoi bazilica San Marco, bogată în mozaicuri prețioase, palatul Dogilor, cu sălile lor mari artistice, cu tavanele de o bogăție fabuloasă: sala de consiliu a celor nouă, care avea o ușe spre puntea suspinelor și alte săli cu relicve, din bogățiile Dogiilor. După masa am petrecut-o la Lido făcând bae în Marea Adriatică. Am plecat apoi spre România. Trecând prin Jugoslavia, am simțit o nespusă bucurie. Apropiindu-mă de frontiera românească mi-am adus aminte de inscripție văzută pe o casă din Insbrruck: Ost und West, Zuhauss das best!" inscripție plină de adevăr:

Toate au fost bune și frumoase, chiar fermecătoare, însă inima mea de româncă mă îndeamnă să zic și eu:

Fie pâinea cât de rea,
Tot mai bine'n țara mea!

PROF. MARIA HALALAI

buchetul de trandafiri

ASTAVARA, coborînd în gara de l'Est, la Paris, privirea-mi fu atrasă de un splendid buchet de trandafiri, pe care cineva-l purta în forfoteala de pasageri și hamali a peronului.

Aceste roze erau un prietenesc salut și am avut ciudata impresie, foarte clară și puternică, deși nu știa nimeni că venim și nu ne aștepta nimeni la gară, că florile acelea erau destinate soției mele.

Intr'adevăr, după câteva ezitări prin fața ferestrelor vagoanelor, tufișul de roze — asemeni pădurei pornite să asalteze pe Macbeth, mascându-i inamicii — se opri în fața noastră. Din dosul său se ivi un tânăr domn, foarte distins, care scoțându-și pălăria cu dreapta, în vreme ce cu stânga, îmbrățișa ramurile învoalate — ne interpelă românește:

— Vă rog să mă iertați... sunteți români, nu-i așa?!

— Da...

— N'ați întâlnit în tren pe doamna Rosnovanu-Polizu, de la palat?

— Nu, n'am văzut-o...

— Trebuia să vie cu Arlbergul, de la București. E mătușa mea...

— O cunoaștem, cum să nu.. Am fi întâlnit-o în tren, la restaurant Dar n'am zărit-o tot drumul

Tânărul păru o clipă, contrariat. Apoi își reluă surâsul amabil.

— Ii adusesem câțiva trandafiri... Dați-mi voie să-i ofer doamnei.

— O, mă rog!

— Vă rog, doamnă! Nu e pentru cine se pregătește...". Tânărul cu rozele avea un farmec cuceritor, o simplicitate și-o siguranță de veche boerie, cari nu admiteau rezistență.

Oferind buchetul, el mai salută odată, foarte ceremonios, ca un om grăbit să plece dar care nu vrea să întoarcă așa de curând spatele, unor compatrioți.

Ușor enervați, neliniștiți, ca la orice sosire'n gară, cu grija valizelor, cu teama de-a nu le rătăci sau de-a nu găsi trăsură la ieșire, noi căutam acum un hamal.

Calm, prințul Rosnovanu-Polizu chemă unul, îl încărcă și ne întrebă unde tragem. Ii dădurăm adresa; el o comunică, la rândul său, purtătorului de bagaje, recomandându-i grijă, apoi ne salută, surâzător dar cam de sus și porni, repede, spre eșire, în vreme ce noi, copleșiți de atâta amabilitate și grațioasă distincție, urmăream spatele robust care ne purta geamantanele spre eșire, fericiți că ne aflăm iar în Paris, într'o dimineață de Iunie, parfumată cu douăzeci și cinci de trandafiri roșii.

Prinși de vârtejul metropolei, nu ne-am mai gândit, câteva zile la simpaticul tânăr blond din gara de Est Când ne-am sfătuit, într'o dimineață, dacă trandafirii sunt destul de veștejiți ca să-i aruncăm, sau mai suportau o zi de glastră, simultan, ne exprimarăm regretul că n'am fost destul de afabili cu prințul Rosnovanu-Polizu a cărui excesivă politeță presupunea, din partea noastră, cel puțin o invitație la masă.

Fără îndoială, emoția unei sosiri în Paris, învălmășala de la gară, obișnuita neliniște care te cuprinde pe bazaltul peroanelor, erau, oarecum o scuză a neglijenței noastre

Probabil însă că nici prințul Rosnovanu-Polizu nu ținea atât să ne revadă, căci știa adresa noastră și n'avea decât să depună două cărți de vizită, la care am fi răspuns numai decât printr'o grabnică și cordială contra-vizită.

Incetul cu încetul plăcutul incident din ziua sosirei se ștergea din existența noastră, copleșit de sutele de mici evenimente ale Parisului și nu m'aș mai fi gândit la prințul Rosnovan, dacă ducându-mă, după vre-o trei săptămâni la gara de Lyon, să aștept un prieten care sosea din țară cu simplonul, privirea nu mi-ar fi fost atrasă de un mare buchet de trandafiri roșii, purtat de cineva, pe chei, în așteptarea trenului.

Indărătul acestui buchet, care avea exact forma, culoarea și cantitatea celui oferit nouă cu douăzeci de zile înainte, recunoscui profilul aristocratic al prințului. Tânărul boer purta monoclu și alt rând de haine, foarte elegante.

Intâlnirea aceasta, tot sosirea unui tren, mi se păru bizară. Imi dusei aminte senzația încercată la gara de l'Est când zărind povara de trandafiri am avut siguranța că acele flori ne sunt destinate nouă. In loc să-mi caut prietenul care trebuia să se dea jos din trenul sosit foarte precis, ochii mei urmăreau pe nepotul doamnei Rosnovanu-Polizu iar în mintea mea se înfigea gândul că nici de rândul acesta, venerabila damă de onoare a Reginei, nu-și va primi cei douăzeci și cinci de trandafiri, căci nu era să sosească nici acum.

Intr'adevăr, cum prietenul meu se dăduse cel din urmă jos din tren, avusesem tot răgazul să urmăresc manevrele prințului, care preocupat să cerceteze ferestrele și treptele vagoanelor, nu mă remarcase.

După ce examină toți călătorii, el porni spre eșire, ținându-și trofeul înflorit în brațul stâng, cu un gest de renunțare: femeia așteptată nu venise...

Dacă nu mi-ar fi frică de surâsul sceptic al cititorului, v'aș mărturisi ceva straniu. Știu însă, de la început, că veți primi această mărturisire cu neîncredere și de aceia renunț. O coincidență e firească. Nu odată vi s'a întâmplat și d-voastră să întâlniți aceiaș persoană într'un tren, s'auziți acelaș cântec vechi, uitat, de două ori, pe două străzi deosebite, la aceiaș oră Ați stat la teatru în două rânduri alături de acelaș domn într'un oraș străin, sau ați întâlnit, la Frankfurt, aceiaș pereche de români cu care, trei zile înainte v'ați încrucișat în fața palatului municipal din Padova. Dar ca să-i mai vedeți, după alte trei zile pe cei doi români contemplând primăria din Oxford nu vi s'a întâmplat, sunt sigur, niciodată, după cum nici cu domnul de la teatru nu v'ați mai întâlnit a treia oară, în stal, pe aceiași bancă.

Ei bine, eu am curajul să vă spun— și mi-e indiferent dacă mă credeți sau nu — că, pe la mijlocul lui Iulie, ducându-mă la gara de Est, să aștept niște rude cari veniau din țară, atenția mi-a fost atrasă de un mare buchet de trandafiri roșii, purtat de un tânăr blond, foarte distins, care se uita mereu la ceas, în așteptarea nerăbdătoare a trenului

Cum era prea puțină lume pe peron și riscam să fiu văzut, m'am ascuns după un stâlp de fier, așteptând să văd dacă și de rândul acesta, mătușa prințului Rosnovanu-Polizu își făcuse nepotul să aștepte în zadar. Eram hotărît, cu riscul de a-mi lăsa cumnata și soacra să se descurce singure, să urmăresc până la capăt, pe misteriosul tânăr.

Trenul sosi, rudele mele săriră cele dintâi din vagon alarmate, spăimântate certându-se, strigându-se pe nume smulgându-și geamantanele din mână, căutând în compartimentul părăsit un pachet cu resturi de mâncare și alergând apoi după hamali, cari surâdeau, calmi, purtându-le numeroasele valize unele foarte vechi, altele noi-nouțe.

Amuzat de spectacolul pitoresc al familiei mele în panică, am lăsat-o să plece cu Dumnezeu, ca să urmăresc pe tânărul aristocrat român, foarte elegant, cu monoclu, cu mustața blondă lăsată în jos, în maniera galilor și'n brațe cu lungile ramuri de roze roșii.

După ce trecu în revistă pe toți pasagerii, printre cari nu găsise nici o cunoștință, prințul Rosnovanu-Polizu se îndreptă spre eșire. M'am luat după el. Nu coborî nici în metropolitan, nu se urcă nici un omnibus, nici într'un taximetru, ci o porni pe jos, pe bulevard Sebastopol. Intră într'o florărie, de unde eși fără buchetul de trandafiri și se urcă în tramvaiul Montrouge-Gare de l'Est, care-l va duce probabil în Cartierul latin.

Dezorientat, am rămas locului câteva secunde. Altul ar fi sărit în tramvai după el, ar fi intrat în vorbă, s'ar fi împrietenit și poate c'ar fi lămurit taina acelor așteptări înflorite, aflând din propria gură a prințului ce se întâmplă cu mătușa d-sale, misterioasa damă dela Curtea Regală. Eu însă n'am inițiativă promptă.

Mă gândesc mult până să iau o hotărîre. Mi-a venit cel din urmă gând, care v'ar fi venit d-voastră.

Am intrat în florărie și am cerut să-mi facă un buchet cu douăzeci și cinci de trandafiri roșii.

Florista ridică ochii la mine și mă privi surâzătoare, căci tocmai desfăcea

unul, la fel.

— Dece surazi? am întrebat-o, luându-mi cel mai galeș ton.

— Fiindcă aveți același accent. fiind că ați cerut acelaș număr de roze...

— Cine a mai cerut?....

— Nimic... nu e nimic!.. se scuză dânsa și-și văzu de treabă, adăogând câteva ramuri noui de ferigă, florilor ce se preumblaseră adineauri pe cheiul gării.

— M'ai intrigat, insistai eu. Te rog să-mi spui de ce-ai surâs, adineauri și-ți ofer toate aceste roze d-tale!

Florista care era, fără îndoială curioasă și dânsa, îmi povesti că un tânăr străin, foarte elegant și distins, vine de câteva luni și-i cumpără cam de două ori pe săptămână, o legătură de trandafiri, pe cari îi achită fără să se tocmească.

A pus, însă o condiție: din când în când, va trebui poate, să aducă florile înapoi, după o jumătate de oră și atunci nu va mai plăti pe cele de rândul viitor

Invoiala curgea de câteva luni, într'o perfectă armonie.

Florista ținu să mă informeze că, de multe ori, actrițe celebre își trimit pe scenă sau în cabină, coșuri multe, împrumutate pentru o seară, că anumite persoane, dând recepții, își împodobesc masa cu prăjituri somptuoase și fructe rare, plasate așa fel ca invitații să le poată admira, dar nu atinge, prăjituri și fructe cari a doua zi erau restituite virgine, în schimbul unei mici chirii. Nu poți cheltui totdeauna atât cât iți cere nevoia unei vieți demne, dacă nu fastuoase, și atunci recurgi la acest gest de acomodamente, foarte nevinovate, în fond și cari constituie una din multiplele facilități și aspecte ale vieții pariziene.

Pe o treaptă mai înaltă, într'un domeniu sentimental, se plasa și târgul celor douăzeci și cinci de trandafiri.

Romantică, femeia dintre glastre își închipuia că tânărul acela distins, cu privirea de melancolie, își conduce la gară o logodnică sau că-și aștepta iubita. Uneori, cea de departe sosia; alte ori însă, nu putea părăsi donjonul în care-o ferecase castelanul gelos.

După felul cum vorbia, tânăra floristă, ușor îndrăgostită de clientul ei exotic, trebuie să fi țesut în jurul lui o'ntreagă broderie de vis și tragedie; în lumea ei de crini și orchidele, biata făptură ușor rachitică și cu ochi splendizi, va fi creat multe fantome de iubire și de suferință, petrecând fir după fir, creangă după creangă, floare după floare, în orele de singurătate.

I-am mulțumit, aproape prieten de acum, mi-am luat inutilul buchet și-am eșit din seră mai puțin lămurit de cum intrasem

Dacă n'aș fi avut treabă, aș fi ascultat îndemnul celor douăzeci și cinci de roze, — care mă împingeau spre gară, să aștept trenuri și să văd dacă nu cumva se dă jos din vreunul venerabila damă de onoare a reginei, principesa, mătușa tânărului blond cu mustăță ca a vechilor gali.

Trecură iarăș, câteva zile, în vârtejul metropolei; uitasem, aproape, întâmplarea cu Prințul căci rudele mele, proaspăt sosite, erau dornice să cunoască, repede, tot ce s'a zidit dela Iulian Apostatul, fondatorul Luteției, în orașul de frunte al Parigilor, până'n ziua când m'au transformat pe mine în ghid onorific, adică în mai bine de patrusprezece secole.

Intr'o seară, cercetând terasa unei cafenele de pe Champs. Elysés, în furnicarul de lume, zării la o masă, pe un prieten din Ardeal, fost senator și actual proprietar de mine în Hunedoara, împreună cu doamna.

M'aș fi repezit să le dau buna ziua, dacă n'aș fi zărit la masa lor, pe prințul Rosnovanu-Polizu, căruia, în fond, n'aveam să-i reproșez nimic, dar mi se părea suspect.

— Am toată vremea să-i salut îmi spusei, încredințat că-i voi revedea curând, căci la Paris, românii dau unul de altul, mai curând ca la București.

Intr'adevăr, a doua zi chiar, am întâlnit perechea din Ardeal pe Avenue de l'Opera, în fața unei vitrine cu încălțăminte

Discutau ce pantofi să-și aleagă doamna, iar soțul voia s'o mai întârzie:

— Lasă, omule, nu te grăbi! îi spunea dânsul, „să'ntrebăm pe Prințul, știe el unde să ne ducă...

După exclamațiile de rigoare, ale întâlnirei și întrebările reciproce adusei vorba de tânărul cu care îi văzusem, în ajun, pe terasa cafenelei din Champs-Elyseé.

— Ce noroc... se entusiasmă domnul „Mare noroc am avut! Inchipuește-ți! „Acum cinci zile, — știi că noi n'am mai fost la Paris — când am sosit, neam dat jos din tren și-am rămas ca vițelul la poarta nouă. Ce să vezi? Ne pomenim cu un domn foarte elegant și distins, care-și aștepta mătușa dela București, (știi dama dela Palat, madame Polizu). Prințesa nu venise cu trenul nostru. S'o fi răzgândit.. Atunci nici una nici două, tânărul întinde nevesti-mi buchetul:

— Imi dați voe atunci să ofer doamnei tradafirii ăștia.. Nu e pentru cine se pregătește...

Pas de refuză!.

„A mers cu gentilețea mai departe... Ne-a simțit că venim întâia oară și ne-a ajutat să ne scoatem bagajele, ne-a urcat în automobil, ba ne-a găsit și hotel. E cam scump, dar suntem foarte mulțumiți. Când ne-a văzut instalați, a dat să plece, dar înțelegi, nu puteam să-l las. I-am invitat la masă, aproape cu sila și ne-a dus într'un restaurant straşnic, unde-i spuneau chelnerii „mon prince"

De altfel se și cunoaște omul de neam. Gestul cu florile la gară, n'am să-l uit niciodată. Dar nici noi nu neam lăsat mai prejos!.. El gentil, eu gentil.

Ne-a arătat muzee, biserici, magazine, pe cari nu le-am fi putut găsi singuri, cât lumea și pământul.

In fiecare zi ne duce la alt restaurant, care de care mai luxos. Inţelegi că n'am să-l las să plătească el. Destul că-și pierde vremea cu noi

„Cum avem multe cumpărături de făcut, unde crezi că nu ne-a dus? La blănar, la bijutier, la croitor, la modistă, la pălării, peste tot. Și, peste tot e cunoscut, din „mon prince" nu-l scoate nimeni. Suntem serviți înaintea oricui. Inţelegi ce înlesnire e asta pentru mine Nu mai am nici o grijă. Tocmai îi spuneam nevesti-mi că ce nevoe are să se grăbească, să-și ia pantofi de-aici

Prăvăliile astea din drum sunt pentru streini. Marfă proastă. Ne duce prințul în altă parte. Știe el. Noi am venit cu bani ca românul, să târguim lucruri subțiri.

Am avut noroc să punem mâna pe un cunoscător, nu-l lăsăm cu una cu două.

Când o fi să plecăm, vrea nu vrea, o să trebuie să primească zece cravate cadou sau o pijama de mătasă, altminteri mă supăr. Ieri am vrut să-l împrumut cu niște bani — credeam că o fi la strâmtoare, ca băieții, la Paris — și s'a făcut roșu ca para focului. N'a vrut s'audă. Cât p'aci să mă provoace la duel. Dacă vrei, vino diseară cu noi, să-i faci cunoștința. Ne ducem la teatru. Ne procură el bilete. Știe de unde să ia locurile cele mai bune.

— Plătește el?

— Ferit-a sfântul! Cum am să-l las? El cumpără locurile și seara îi dau banii înapoi. Așa facem și la restaurant. Dacă ar fi după el, ar plăti și la cumpărături.. Dar trimitem nota la hotel...."

Fostul senator din Ardeal mă lămurise mai mult decât florista de pe bulevardul Sebastopol, în privința distinsului personaj.

Mă miram de ce n'a mai dat și pe la hotelul meu, prințul Rosnovanu-Polizu.

Probabil, va fi băgat de seamă că nu viu întâia oară la Paris, s'o fi gândit că știu și eu ce comision oferă marile magazine celor ce le procură clienți serioși și a renunțat să mă inițieze în tainele Metropolei

VICTOR EFTIMIU

Humor

Sus: *Martirul.*

— „Am ajuns în halul ăsta în urma unui accident de automobil".

— „Cum, dar... dumneta nici n'ai automobil".

— „Ce importanţă are? A avut altcineva!"

* * *

In escursie.

— „Ei, mi-ai aduci brânza, ori nu?"

— „Imediat. Numai să scoată mama viermii din ea".

* * *

Jos: *Lupte Greco-Romane.*

— „Domnule arbitru, ah!... comandă te rog o pauză, că sunt tare gâdilos!"

Sus: *In vis, dorinţele se împlinesc.*

Contribuabilul: — „Aşa, aci nu mai dă peste mine nici un perceptor!"

* * *

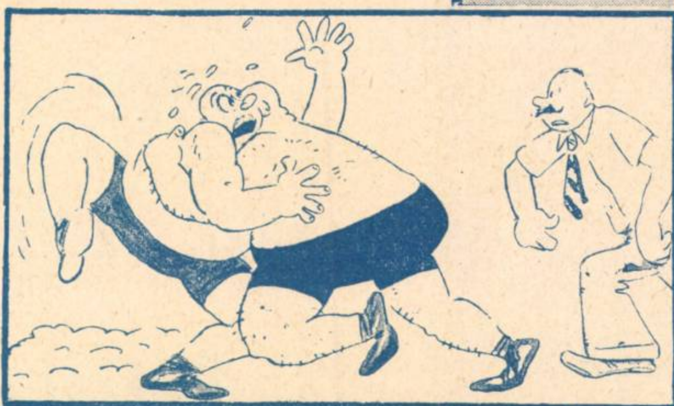
MIJLOCITORUL DE CĂSĂTORII:

Domnişoara despre care vă vorbesc, are câte 10.000 de lei, pentru fiecare an al ei.

Candidatul: *Şi câţi ani are?*

— *„25 de ani".*

— *„E prea tânără pentru mine".*

Stânga: *La momentul oportun.*

— „Imi dai voe Costică să ofer un scaun domnişoarei!"

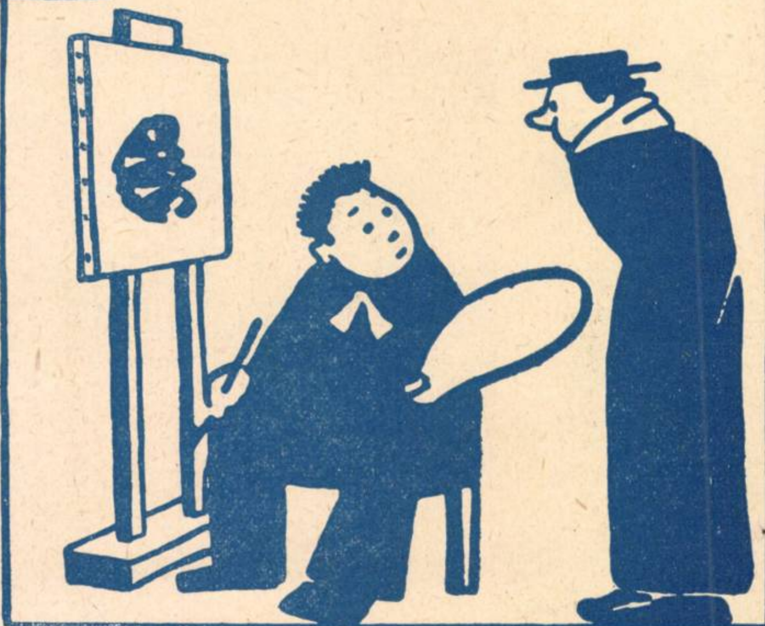
* * *

MOTIV.

— *„Dece această statue care personifică „Adevărul", e înfăţişată goală?"*

— *„Pentruca fiecare s'o îmbrace cum crede de cuviinţă".*

Artă abstractă.

— „Ce pictezi aci?"

— „Dezarmarea europeană".

— „Bine, dar nu văd nimic".

— „Păi tocmai, e cel mai reprezentativ tablou".

INSULA lui Robinson Crusoe

Populara figură a lui Robinson Crusoe

LA CONGRESUL Pan-American care urmează să aibă loc în Octombrie a. c., se va aduce în discuţie soarta insulei Juan Fernandez, situată în Oceanul Pacific, ţinând de Chili şi cunoscută mai ales sub numele de „Insula lui Robinson Crusoe". Se intenţionează facerea unei mari propagande pentru vizitarea acestei insule, dar în acelaş timp, guvernul Chilian pregăteşte un sistem de legi care s'o pună la adăpost de dezastruoasa manie a turiştilor colecţionari de amintiri. S'a constatat că de vreo câţiva ani încoace, un mare număr de americani şi englezi fac excursii pe mica insulă, unde mutilează arbori, în dorinţa de a lua cu ei amintiri. Pe de altă parte, înşişi indigenii ajută la această pustiire, confecţionând din lemn de palmier, santal etc., „suveniruri" ale acestui loc, unde nemuritorul „Robinson Crusoe" şi-a petrecut exilul.

Nu cred să mai existe om care să nu fi citit pe „Robinson Crusoe", dar puţini sunt acei cari ştiu care e partea de adevăr şi care e ficţiunea în această scriere.

Ceeace se cunoaşte în mod vag, e faptul că un scoţian, anume Alexander Selkirk a fost debarcat de către un vas englez, pe insula Juan Fernandez, că acest om a reuşit să trăiască aci câţiva ani, aproximativ cât Robinson Crusoe şi că a fost mai apoi salvat de căpitanul William Rogers. Iată acum ce reese din jurnalul de bord al acestuia, care a fost publicat de curând, în Anglia.

Pornit într'o călătorie de înconjur al lumii, în capul a două vase: *„The Duck"* şi *„The Duchess"* Rogers ancorează în apropierea insulei Juan Fernandez pe ziua de 1 Februarie 1709. Pe înnoptate, câţiva din oamenii echipajului plecaţi în recunoaştere, se întorc cu vestea că au văzut lumina unui foc pe ţărm, ceeace determină pregătiri de luptă pe punte, presupunându-se că golful adăposteşte vreo corabie spaniolă.

In ziua următoare, o altă luntre porni apropiindu-se cu infinite precauţiuni de ţărm şi nedescoperind nici o urmă de corabie, se trimise o grupă mai mare de oameni înarmaţi, în cercetarea insulei. Jurnalul urmează apoi astfel :

Februarie, 2. 1709. *Oamenii noştri reveniră aducând cu ei un om, îmbrăcat în piele de capră. Individul pare mai sălbatec decât primii posesori ai acestui vestmânt. A trăit timp de patru ani şi patru luni pe această insulă, unde fusese părăsit de Stradling, căpitanul vasului „Cinque Ports". E de naţionalitate scoţiană şi se numeşte Alexander Selkirk. A fost secund pe acest vas care mai trecuse prin această parte a lumii, cu câţiva ani înainte. Căpitanul Dampier, cârmaciul meu, care se aflase pe bordul corăbiei „Cinque Ports" la data părăsirii lui Selkirk pe insulă, îmi spuse că individul era foarte cumsecade, astfel că am hotărît imediat să-l luăm cu noi.*

El fusese cel care aprinsese focul pe ţărm în noaptea precedentă, când ne-a zărit corăbiile pe care le-a crezut englezeşti. Ne-a povestit apoi că numeroase au fost vasele pe care le-a văzut trecând, dar că numai două ancoraseră în apropierea insulei; ieşindu-le în întâmpinare, constatase însă cu groază că erau vase spaniole şi fugise urmărit de gloanţele marinarilor. Dacă ar fi fost franceze, s'ar fi predat. Prefera însă riscul de a se prăpădi acolo, singur pe insulă, decât să cadă în mâinile spaniolilor, cari l-ar fi omorît sau l-ar fi robit, punându-l să lucreze în mine. Spaniolii debarcaseră mai înainte ca el să-i fi putut identifica şi numai cu greu isbuti să scape, întrucât aceştia, nu numai că traseră după el focuri de armă, dar îl urmăriră în pădure, unde se ascunsese, căţărându-se într'un pom. După îndelungate rătăciri, fură nevoiţi să se retragă fără a-l fi descoperit. Ne-a spus că s'a născut la Largs, în districtul Fife, din Scoţia şi că a intrat în marină încă din copilărie.

Motivul care determinase părăsirea lui în această pustietate, fusese o neînţelegere între el şi căpitan, neînţelegere la care adăogându-se faptul că vasul avea oarecare avarii, îl făcuse să se decidă a rămânea pe insulă, iar când în cele din urmă se hotărî să plece mai departe cu corabia, căpitanul refuză să-l mai primească la bord.

Avea cu sine vestminte şi aşternut, o puşcă şi puţină pulbere, gloanţe şi tutun, o bardă, un cuţit, o căldare, o biblie, instrumente matematice şi cărţi.

— Căută să se aranjeze cum putu mai bine ; dar în primele opt luni avu mult de luptat împotriva melancoliei şi a teroarei ce-i inspira pustietatea locului.

Işi clădi din lemn două colibe, pe care le înveli cu ierburi şi cu pieile caprelor vânate cu ajutorul puştii, atâta timp cât dură pulberea. Când aceasta se sfârşi, isbuti să aprindă focul, frecând două lemne unul de altul. In coliba mai mică păstra merindele, iar în cea mai mare, dormia. Işi petrecea timpul citind psalmi şi ne spuse că în tot acest timp fusese mai cucernic decât oricând.

La început nu mâncă nimic, din cauza supărării şi a lipsei de pâine şi sare, dar în cele din urmă foamea îl constrânse să întreprindă ceva, pentru a se hrăni. Tot astfel nu se gândi să se culce, până când somnul nu-l învinse ; lemnul de Piemonte, care arde cu o flacără foarte strălucitoare îi procura mijloacele de încălzit şi luminat în acelaş timp, umplând aerul încăperii cu mireasma sa puternică.

Ar fi avut peşte din abundenţă, din care însă, nu putea să mănânce din cauză că-i lipsia sarea. Prindea însă raci, pe-aci foarte mari şi gustoşi, pe care-i fierbea sau îi frigea, după cum făcea şi cu carnea de capră. După socoteala lui omorâse vreo 500 de capre, în timpul cât stătuse pe insulă şi prinsese cam tot atâtea, dar le dăduse drumul, după ce le făcuse câte o crestătură la ureche.

Isprăvindu-i-se pulberea, ajunsese să prindă animalul din fugă, căci datorită nouei sale vieţi de necontenite exerciţii fizice, picioarele-i căpătaseră o agilitate extraordinară şi învăţase să se caţere pe stânci şi dealuri. Aveam un bull-dog pe care-l trimiserăm împreună cu câţiva din cei mai buni gonaci ai noştri, spre a-i ajuta la prinsul caprelor; dar lăsă curând în urmă atât pe câine cât şi pe oameni, cari gâfâiau osteniţi, prinse capra şi ne-o aduse.

Ne spunea tocmai că această agilitate era să-l coste viaţa. Urmări într'o zi o capră cu atâta înverşunare, încât ajungând pe marginea unei râpe mascate de tufişuri, se rostogoli cu capră cu tot, dela o înălţime considerabilă şi se lovi atât de tare, încât numai printr'o minune scăpă cu viaţă. Când îşi reveni în simţiri, găsi capra moartă sub el. Zăcu acolo timp de 24 de ore şi

Robinson Crusoe găseşte urmele de paşi ale sălbaticilor

St.: Insula Juan Fernandez

numai cu mare greutate reuşi să se târască până la coliba sa, care se afla la o milă depărtare.

Curând vestmintele i se sdrenţuiră... fu nevoit să umble desculţ, ceeace-i înăspri picioarele într'atât, încât dela un timp nu mai simţi nevoia încălţămintei şi după ce-l găsirăm, îi trebui iar o bucată de vreme, până să se obişnuiască a umbla încălţat.

Reuşind să-şi biruie neurastenia, se amuza uneori crestându-şi numele în scoarţa copacilor.

In primele timpuri avu mult de lucru cu şoarecii şi pisicile, care coborîseră de pe corăbii şi care se înmulţiseră grozav.

Intr'o dimineaţă, se trezi cu sdrenţele care-i ţineau loc de haine, făcute praf de şoareci. Momi atunci cu bucăţi de carne de capră, pisicile ce abundau în insulă şi în acest mod, multe din ele se domesticiră într'atât încât ajunseseră să stea cu sutele în jurul său şi curând îl scăpară de şoareci.

In scurt timp, reuşi să domesticească şi vreo câţiva iezi, cu cari obişnuia să se joace, când îl prindea urâtul. Astfel, mulţumită providenţei, vigoarei şi tinereţii sale, — fiind acum în vârstă abia de 30 de ani, reuşi să birue toate neajunsurile singurătăţii sale...

Işi făcu alte haine, din piei de capră, pe care le cusu cu curele tăiate tot din aceiaşi piele. Un cui îi servi drept ac şi când cuţitul i se uză de tot, îşi făcu altul, din cercuri de fier, care fuseseră lăsate pe ţărm. Având ceva pânză, deşiră un ciorap şi cu firele astfel obţinute, îşi cusu câteva cămăşi.

La început când a venit pe punte, îşi uitase într'atât limba, încât abia îl înţelegeam: cuvintele ieşiau din gura lui frânte de parcă vorbia cu jumătate gură. Ii dădurăm un păhărel de rom, de care însă nu se atinse, căci tot timpul cât stătuse pe insulă, nu băuse decât apă şi-i trebui câtva timp. până să se obişnuiască iar cu mâncările noastre.

Climatul e aici atât de blând încât iarba şi pomii rămân verzi tot anul. Iarna nu ţine mai mult de două luni: Iunie şi Iulie, când vremea se răcoreşte, cade puţină grindină şi din timp în timp, plouă abundent. Căldura verii e deasemeni moderată iar furtunile sunt foarte rare.

Intâmplarea lui Selkirk ne arată cât e de adevărată maxima că: *„Nevoia e mama tuturor invenţiilor"* din moment ce acest om a găsit mijlocul de a-şi satisface toate nevoile, reuşind să se menţină nu numai în viaţă, dar şi în condiţiuni de sănătate admirabile.

Crusoe şi servitorul său, Vineri, într'una din colibe

Jurnalul căpitanului Rogers continuă să înregistreze episoadele următoare ce vin să accidenteze călătoria sa în jurul lumii, dar nu pomeneşte nimic de anumite detalii, pe care Defoe le ţese în jurul lui „Robinson Crusoe", şi anume, de vizita canibalilor, de credinciosul „Venerel" şi despre ingeniozitatea cu care Robinson şi-a format o turmă de capre şi a cultivat cereale şi legume etc. Se ştie sigur că Selkirk, n'a avut de loc pâine, în cursul anilor cât a locuit pe insulă.

Defoe, în fascinanta sa nuvelă, imaginează un naufragiu, punând astfel la dispoziţia eroului său diverse unelte, de care face uz mai apoi. In realitate însă, Selkirk a fost debarcat şi părăsit cu un echipament ce se limita la: o puşcă, o jumătate kg. de pulbere, câteva gloanţe, un cuţit, o căldare, câteva instrumente matematice şi o biblie. Selkirk n'avea nici un câine cu el.

Inteligenţa sa pare cam lipsită de resurse, prin faptul că nu s'a gândit să-şi procure sare din apa mării. E. A.

JOCURILE REALITĂȚII

MARELE NOSTRU CONCURS

(Continuare)

Premii : I 2000 lei în numerar ; II. Două aparate de radio cu galenă ; III Cinci volume literare din Ed. Adeverul.

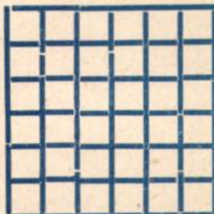
Vom publ ca deasemeni și numele tuturor participanților

Problema VI (Enigmă)

Eu sunt un lucru foarte mic,
Micuț, dar totuși mare !
Pot spune chiar că sunt „voinic"
Şi nu e de mirare....
Sunt un articol și pot face
Dintr'unul singur zece !
Intors, mă poți mânca, de-ți place...
In anagramă's astru rece.
— Mai sunt — și asta trebue s'o știi!
Arbust, dacă mă'ntorci,
Ce-oferă fructe la copii....
— Ş'acum, ghicește-mă, de poți !

Aflând rezultatul acestei enigme, mergeți mai departe.

Problema VII-a (Numele ascuns)

= Plantă textilă.
= Numele unor sultani turci
= Inst lase un funcționar
= Vechiul nume al fluviului Pô.
= ?
= Loc pentru conferi țe

VERTICAL LA FEL

Aflându-se cuvântul indicat cu semnul de întrebare, veți complecta încă un vers.

(Continuare în numărul viitor)

Grijile vieții încep de timpuriu..

Poșta jocurilor

Maior Anibal Popovici (Chișinău). — Vă anunțăm că bonurile dvs., pentru concursul cu automobilul, ne-au parvenit la timp.

Fiindcă ne-ați rugat, să delegăm pe cineva, care să tragă cheia norocului, pentru dvs., am căutat să vă satisfacem dorința, îndeplinind chiar subsemnatul oficiul acesta. Dar... să nu mai vorbim despre noroc, că nu este de loc orb ! Cel puțin, pe mine mă ocolește întotdeauna, fiindcă știi că-i port Sâmbetele!

Dr. V. T. Roman. — Sper că se va publica, după terminarea actualului concurs, care nu îngădue intercalarea vreunei probleme străine.

Natale M. (Dărmănești). — Matale ești un începător, care are nevoie de inițieri... Bun ! Atunci observă d-ta, că la cerbul din rebusul precedent, litera „*c*" se înlocuește cu „*v*", spre a rezulta *un verb de lege condamnat*! Cam asta este. Cât privește restul, n'aveți nici o teamă.

Matilda Dr. Boilă Cluj). — Să vă fi supărat, oare ?...

Mathilda Rufel. — Cam așa : de-i tai un cap, ai conjugat, un verb de lege condamnat!

Luați deci notă...

N. Tufescu. — este bine executat. Nu găsiți că fotografia lui Eminescu, este inutilă ?...

Rebusul a mai fost publicat, în ziarul „Dimineața". — Așteptăm, altceva.

Mai mulți cetitori. — Sunteți satisfăcuți, dacă cetiți un răspuns de mai sus.

(Va urma)

Rebus

Premiații jocurilor din n-rele 235-236

Prin tragere la sorți au câștigat:

PREMIUL I-iu: Lei 1000 în numerar, d-lui C. Marinescu, student, Internatul Casei Corpului Didactic (București).

PREMIUL II-lea: Câte un *aparat de radio* cu galenă: d-lui *Maior Anibal Popovici* (Chișinău) ; d-rei *Constanța In. Gr. Timăreanu* (Rusca-Fălciu).

PREMIUL III-lea: Câte un *volum literar* din Ed. Adevărul ; d-lui *Jean* Roșianu (Dărmănești-Bacău); d-rei *Titica Moscovici*, (Buftea); d-lui *Spiru Teodorescu* (Strihareț-Olt); d. *Florin Iacomi* (Podul Turcului).

N.B. — Deși deținem cupoanele cu adresele concurenților, totuși, fiindcă mulți dau adrese incomplecte, sau între timp își schimbă domiciliul, rugăm pe d-nii câștigători să ne indice din nou adresa, cât mai exactă, pe o simplă carte poștală.

In felul acesta premiile vor porni pe un drum sigur, fără ca să se mai înapoieze, spre a cauza dificultăți în serviciul nostru de expediție.

Rebus

Cupon pentru jocuri
No. 241

Numele și prenumele ____________

____

Adresa ____________

„REALITATEA ILUSTRATA". —*Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: str. Const. Mille 7—9—11. — Telef. 359/99.
Prețul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

REALITATEA
ilustrată

Atelierele „Adeverul" S. A.

PE ȚĂRM, IN RAZE ULTRAVIOLETE

Foto Realitatea-Berman

ANUL V. — Nr. 242 SUPLIMENT GRATUIT „REPORTAJ" 17 SEPTEMBRIE 1931

Surâsul Grettei Popp, *de pe copertă,*
Vă chiamă cititori, — pe toți și toate, —
Să deslegați cu-o soluțiune certă,
Un nou concurs de perspicacitate.

(Condițiunile concursului in pag. 30-a, col. 3-a).

PREȚUL 10 LEI

BANUIALA

E DESTUL să arunci întâmplător o privire în coloanele mondene ale marilor cotidiane spre a vedea că Bellanza este una din cele mai elegante stațiuni balneare din nordul Italiei.

Aci își dau întâlnire, tot ce marile metropole ale Europei și Americii au mai ales. Palatul care găzduește cu adevărat grandios această cosmopolită aristocrație se numește Majestic și admirabilul său bazin de înnot îl plasează deasupra tuturor palatelor similare.

Ce căuta Elsie Gunn la Majestic?

Era o fetiță simplă, de aparență modestă, sărăcăcioasă chiar, purtând însă, cu nespusă grație și demnitate un căpșor adorabil pe care undele mătăsoase ale părului îl învăluiau într'o baie luminoasă de aur ce împrumuta trăsăturilor fine ceva din aristocrația picantă a roșcatelor venețiene.

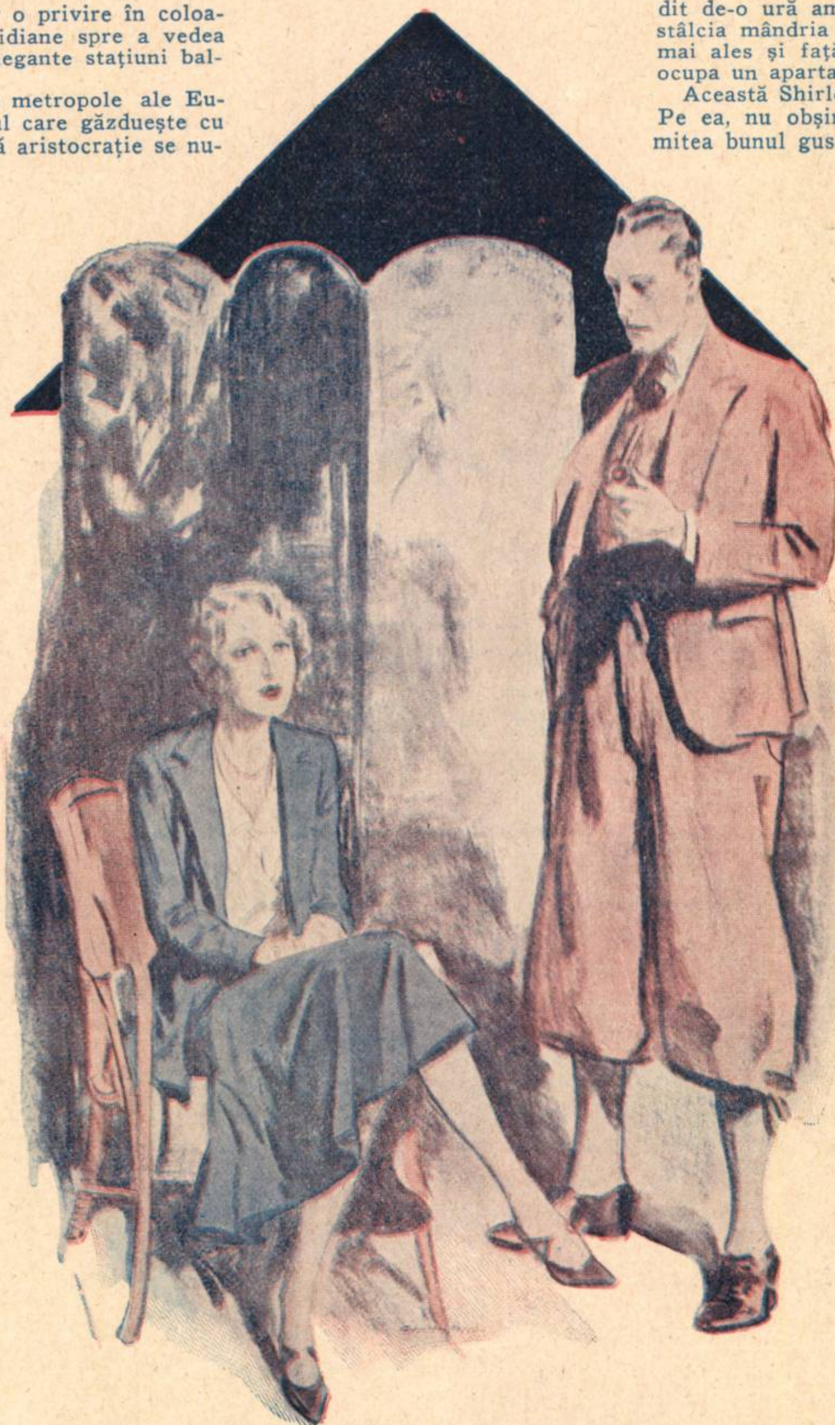
Nu părea să aibă pe nimeni în acest colț de lume, unde eleganța și rafinamentul adunau laolaltă celebrități și aventurieri, unde setea de plăceri se împletia cu suflul patimei, unde râsul era artificial.. calculat...

Abisul ce despărția pe această mică Elsie de ceilalți vilegiaturiști era incalculabil pentrucă la Majestic, femeea în genere, se simte stângace fără zibelină sau chinchila, fără diamante și mătăsuri... Or, Elsie, se remarca, fără cea mai slabă umbră de încurcătură, printr'un singur tailleur, prin perlele-i false din „Regent Street" și prin singura-i rochie din georgette în care se simția aerul Brixtonului.

Bizara apariție ce distona atât de puternic în această ambianță de fast, intriga mult, mai cu seamă publicul femenin.

Onorabila doamnă Hugo Perrin o negustoreasă bogată și foarte inteligentă, deși uneori păcătuia prin snobism, spunea că era absurd ca cineva să stea la Majestic, când — se vedea cât de colo — dispunea de mijloace foarte modeste.

Cele două gemene Sybil și Sylvia Nash — fiicele lui John Nash, regele fierului, remarcară într'o zi în cor, că fetița s'ar fi simțit mult mai bine în Southend. Domnul Hugo râse, iar surorile sugerară tot în cor lui Mostyn Bryde un gazetar care repurtase câteva remarcabile succese literare, ideea de-a scrie pe această temă un articol pentru Londra.

— *„Vreau să-ți vorbesc, miss Gunn", începu el.*

Bryde nu le împărtășia însă de loc părerile. Situația Elsiei îi făcea milă; găsia rușinos și crud modul în care aceste femei bogate făceau tot ce puteau ca s'o umilească.

Intr'o seară, o văzu stând singură ca de obiceiu, într'un colț al vastului hall de marmură..

Fata privia înainte-i, imobilă, somnolentă parcă. Sufletul îi era năpădit de-o ură amară, față de toată această lume, care-i stâlcia mândria în picioare.... față de gemenele Nash mai ales și față de bogata văduvă Shirley Marr, care ocupa un apartament întreg la primul etaj al hotelului.

Această Shirley avea o mare pasiune pentru bijuterii. Pe ea, nu obșinuia să exhibeze mai multe decât permitea bunul gust, dar îi plăcea să cumpere și să colecționeze... O isprăvise cu bărbații — cel puțin așa declara ea — dar avea oarecare simpatie pentru Mostyn Bryde și o încânta mai cu seamă rezerva pe care acesta o avea față de ea, rezervă pe care o punea în sarcina faptului că o știa atât de bogată..

Bryde se afla de câteva secunde înaintea Elsiei, când aceasta își ridică ochii încruntându-se ușor. Bryde își scoase pipa din gură privind cam aiurit. Era grozav de distrat și adesea prietenii săi îl luau în râs sfătuindu-l să-și ia o dădacă.

— „Vream tocmai să-ți vorbesc Miss Gunn", începu el, dar se opri.

— „Poftim" zise Elsie, eu nu te împiedic.

— „Adevărat" admise el, apoi adause brusc. „Dar nu-mi aduc aminte ce anume voiam să-ți spun. Mi-e creerul într'o continuă frământare; lucrez acum la un nou roman".

Fără a spune un cuvânt, Elsie își pironi privirea asupra lui. Bărbatul acesta cam neglijent, în a cărui figură prelungă, nasul cam mare n'aducea totuș un dezechilibru, fusese întotdeauna drăguț cu ea — nu ca ceilalți — și apoi nu înfățișa obraznică, acea desgustătoare bogăție.. Își câștiga viața muncind...

— „Aha! Mi-am adus aminte! exclamă Bryde. „Ascultă-mă!" D-ta ești un mister aici — și mie nu-mi plac misterele — decât în romanele mele — acolo chiar, și sunt, crede-mă, destul de supărătoare...

— „Mi-a plăcut ultimul" îl întrerupse Elsie „Capitolul unde norocul se întoarce iar spre biata Carla!" privirea ei se luminase brusc căpătând o expresie de încântare.

— „Mă bucură" zise Bryde, „și-ți mulțumesc. Aveam impresia că acțiunea lâncezia puțin... Dar eu nu sunt cititor. Oricum, nu mi se plătește nici măcar pe jumătate din ce merită munca mea — îmi revine tocmai cât îmi trebue ca să trăiesc; dar trăiesc bine. Apropos, ce faci mâine?

— „Ca de obiceiu, nimic". Elsie îl privi bănuitoare. „Dar, ia spune ce-i cu d-ta? Ești trimis poate de înfumuratele acelea care nu catadixesc să-mi dea bună ziua? Te văd mereu în tovărășia lor.

— „Asta nu-i adevărat", întâmpină Mostyn, „pentrucă lucrez în odaia mea cel puțin cinci zile pe săptămână. Ești foarte ciudată Miss Gunn. Aș vrea

grozav să știu ce te face să suferi. Shirley Marr mi-a împrumutat Rolls-ul ei pentru Joia viitoare. Mi-ai face mare plăcere dac'ai vrea să mă întovărășești la Gardone. E o localitate superbă. Am câștiga poate ceva la cazino și apoi, e acolo un vaporaș foarte elegant, care face curse pe lacul Garda". I se păru că fata înăbușia un suspin, și-i fu teamă că avea să isbucnească în plâns.

— „Vineri, atunci ?

— „Nu.

— „Nu-ți place poate Gardone ? Ce-ar fi dac'am merge la Brioni ? Hotelul de acolo are un bazin de înot minunat.

Fața Elsiei reflectă uimirea.

— „Te-am văzut într'o dimineață în bazinul de aici. Ești o înotătoare admirabilă, o adevărată sirenă și apoi verdele te prinde de minune. Servitorul mi-a spus că vii acolo în fiecare zi — întotdeauna la o oră când poți fi absolut singură. Astfel, am început să mă întreb — ce sens are o fetiță atât de drăguță ca d-ta, să vie tocmai la Majestic numai pentru o oră de înot pe zi? Se poate să nu faci o excursie la Stresa sau la Fasano? Să nu te duci la Milano pentru operă? Să nu vizitezi catedrala unde se află picturile lui Da Vinci? Nu dansezi, nu flirtezi, nu joci bridge... Ce te-a făcut atunci să vii aici ?

— „Și toate astea te preocupă pe d-ta ?

— „Desigur Miss Gunn" declară Mostyn Bryde, „pentrucă mă interesează în cel mai înalt grad și apoi, ai un corp sculptural.

Urmară câteva clipe de tăcere.

— „Ce-ar fi dac'am merge Vineri, la Veneția sau la Brioni?" reluă el. Aș avea să-ți spun o sumedenie de lucruri!

— „Poate că vrei să-mi vorbești de dragoste?" întrebă Elsie privindu-l ironică.

— „Zău" — bâlbâi Bryde cam încurcat de brutalitatea cuvintelor ei — „sunt atâtea lucruri interesante de văzut la Gardone !

Dar fata clătină din cap.

— „Foarte drăguț din partea d-tale, că te interesezi de mine, dar nu merg. Drumul până la Gardone e tare lung și ai avea prea mult timp să mă descoși.

— „N'am să te întreb nimic despre d-ta" protestă el. „Mi-era neplăcut să te văd tot timpul singură. La început am crezut că un prieten sau o rudă avea să vie după d-ta, sau că aveai să-ți faci, cel puțin, pe aici prieteni.

— „Oh, asta nu s'ar putea întâmpla nici măcar într'o sută de ani!" zise Elsie cu amărăciune.

— „Dar bine, ai unul în mine! exclamă Bryde cu căldură.

— „Slavă Domnului, mă întorc la Londra, săptămâna viitoare", întâmpină ea, încercând în zadar să-și înfrâneze enervarea. Mâinile începuseră să se frământe, destăinuind ceeace

— „Domnule Bryde, nu zic, sunt încântătoare aceste mici aventuri"...

— „Nu vei părăsi această cameră!" răsună vocea agitată a Shirley Marr.

stăpâna lor se silia să ascundă. Bryde privia aceste mâini mici și curagioase, gândindu-se cu silă și dispreț la unghiile lăcuite ale d-nei Hugo și la mâinile încărcate de bijuterii ale lui Shirley Marr.

— „Poate că te voiu mai întâlni la Londra" hazardă el, dar ea nu părea să-l audă.

— „Ești primul, care și-a luat osteneala să-mi vorbească", isbucni fata în plâns. „Toți mă ocolesc și mă ignorează, de parc'aș fi o ciumată! Și de ce d-ta tocmai....?

— „Liniștește-te" zise Bryde cu blândețe, punându-i mâna pe umăr. „Ți-am spus doar că nu puteam îndura să te văd mereu singură — mi se părea nelogic — *mai ales* pentru d-ta. Ți-am mai spus că urăsc enigmele și că-mi place să le desleg...

— „Nu te-a pus nimeni să-mi vorbești ?"

— „Nu".

Fata îl privi un moment iscoditoare, dar pe fața lui Bryde se oglindia simpatie și adâncă înțelegere.

— „Ce mare ispravă dacă au bani ?" zise Elsie. „Asta-i un motiv să nu dea bună ziua unei fete ca mine, care trăește din munca mâinilor ei ? Cred poate că cei cari nu fac parte din clasa lor, n'au dreptul să trăiască ?

Bryde nu răspunse nimic.

— „Poate-i de vină îmbrăcămintea mea? Tailleur-ul ăsta mă costă cinci mii de lei" zise ea, trăgând de pulpana jachetei, „dar blănurile d-nei Shirley Marr nu le-ai putea dobândi fără 500 mii. Poate că nu le place cum vorbesc ? Mi-e silă de toți....

— „E poate gelozia la mijloc" întrerupse Bryde blând. Ești doar atât de frumoasă.

Elsie făcu o mișcare bruscă din cap, care stârni fulgere de aur în păr. „M'am uitat eu de atâtea ori în oglindă, dar niciodată n'am observat așa ceva. Crede-mă, ești primul care mi-o spune.

— „Se poate, dar așa e.

Fata își pironi ochii asupra lui. Pe fața ei se zugrăvia acum indignarea. Bryde o privia uimit. Dacă atitudinea ei era un simulacru — îș zise el, ce actriță minunată!

— „Spuneai că urăști misterele" zise ea ridicându-se să plece, „ei bine, află atunci că nu sunt decât o mică vânzătoare la „Marvell" în Oxford Street... am intrat acolo de copil... Acum trei ani am citit câteva rânduri într'un jurnal despre localitatea asta, și mi-a plăcut numele: Bellanza. Suna atât de dulce!... de mult nutriam visul să văd Italia. Am strâns bani, timp de trei ani, refuzându-mi orice plăcere. Acum,

Shirley Marr întredeschise ușa, atât cât îi trebuia să vadă pe cel care ciocănise. Elsie era înconjurată de un paravan viu.

mi-am cheltuit toate economiile și plec înapoi săptămâna viitoare. Am făcut o nebunie; știu. Bellanza, sună tot atât de dulce ca și înainte, locurile sunt dumnezeești de frumoase — dar nu fac de mine, și apoi, femeile acestea proaste și înfumurate strică tot farmecul. Patronul mi-a dat un concediu de 2 luni, pentrucă fusesem bolnavă. Am rezistat o lună, și acum, singura mea avere este timpul. Peste o săptămână voiu fi iar la Londra!" încheiă ea cu amărăciune.

— „Iți pare rău că trebue să te întorci ?

— „Londra mă înăbușe" răspunse Elsie zâmbind. „Nu-ți închipui cât de rău îmi fac clădirile înalte, ce îmbâcsesc orizontul și mai cu seamă circulația aceea febrilă și asurzitor de sgomotoasă.... Apoi, aveam ambiția să nu mă întorc nici măcar cu o secundă mai de vreme decât proectasem. Dar acum, s'a isprăvit. Se pare că cerul nu e deschis decât pentru cei cu bani. La revedere.

— „Stai puțin" zise Bryde încercând s'o reție. „Ași putea.... de ce n'ai rămâne mai departe, ca oaspe al meu? Mi-ar face mare plăcere....

— „Nu, mulțumesc" răspunse fata repede. „Aș vrca totuș să te văd uneori la Londra".

— „Bine, în privința asta, am să aranjez eu. Și acum, ascultă... mâine dau un mic „cocktail party" la ora șase. Ai să vii, da? Făgăduește-mi c'ai să vii !

— „Nu", zise Elsie.

— „Ba da", insistă el. „Țin mult să vii. Te aștept".

Fata se depărtă. Mostyn rămase pe gânduri. După câteva clipe își reaprinse pipa. Cazul Elsiei Gunn îl preocupa grozav. Povestea ei era poate banală, dar avea cu toate astea scânteeri de straniu. Mai știi, era poate de vină și părul ei roșcat...

Un râs de femee de-o neplăcută stridență, veni să rupă la un moment dat șirul gândurilor. Onorabila d-na Hugo Perrin și Shirley Marr ieșind de după unul din paravanele de lac negru ale hallului, îi stăteau acum înainte, privindu-l ironic.

Era neîndoios că discuția sa cu Elsie Gunn fusese auzită.

— „Noi n'avem nici o vină, Mostyn" zise d-na Hugo. „Eram în dreptul paravanului când ai început și, drept să-ți spun, nu ne-a lăsat inima să te deranjăm. Așa că am auzit totul. A fost foarte interesant.

— „Ai stat atâta" zise Shirley Marr pe un ton de imputare, „încât am avut impresia că ai făcut-o intenționat. Știai doar că obișnuiesc să-mi petrec aici timpul, înainte de cină.

— „Așa ?" zise Bryde înfrânându-și indignarea. „Uitasem".

Amabilul zâmbet pe care d-na Perrin îl purta mereu pe buze, dispăruse. Figura ei era acum ciudat de rece și de aspră. Ambele femei îl priviau ca pe un copil care a făcut o poznă. Ar fi vrut să le vadă plecate odată.

— „E pentru prima dată în viața mea că asist la o scenă atât de romantică" rânji d-na Perrin. „Cum are să te mai prostească fetița asta, dac'ai s'o lași, Mostyn! Admir această discretă metodă a d-tale, de-a face curte.

Shirley Marr luă și ea ofensiva alături de d-na Perrin:

— „D-le Bryde, nu zic, sunt încântătoare aceste mici aventuri, indiferent de desnodământul lor. Dar îmi pare c'ai nimerit-o prost cu această mică Elsie. A scâncit, a suspinat... dar ce-ai aflat despre ea ? Te-ai lăsat amețit, pur și simplu.

— „N'o să ne certăm pentru un astfel de nimic" murmură Bryde.

— „Nu mă cert de loc. Am făcut doar câteva constatări.... Dar nu asta intenționam să-ți spun, ci cu totul altceva: Ai surprins fata strecurându-se din apartamentul meu zilele trecute, — când am lăsat ușa dinspre coridor deschisă. Mi-ai spus doar, că, fără să vrei, i-ai ieșit înainte. De ce n'ai întrebat-o ce căuta acolo ?

— „Pe legea mea" exclamă Bryde cu o expresie de profundă surpriză pe față. Asta vream tocmai să-i spun, și am uitat !

— „Văd" zise Shirley furioasă. „Umbli mereu ca un adormit și uiți totul, afară de pipa aia oribilă, pe care o ții veșnic între dinți. Iți displace, — știu — că-ți desconsiderăm prietena, dar trebue să-mi recunoști dreptul de a fi precaută! Oriunde mă mișc, pungașii îmi dau târcoale, atrași de bijuteriile mele, ca moliile de lumina lămpii. O vezi ieșind ca o hoață, din camera mea... și mai poți avea încă încredere în ea. In ziua aceea Odel & Ballow îmi anunțau expediția unui inel. Scrisoarea lor era pe masa din salon. Pariez că-i cunoaște conținutul pe dinafară.

— „Faci aluzie la inelul cu smarald nu?" zise Bryde zâmbind. „Ai vorbit întregului hotel de această nouă bijuterie a d-tale. Sper că ți-a parvenit fără nici un accident.

Blândețea vocii lui o calmă.

— „Mesagerul a trebuit să aștepte vaporul următor. Am primit o telegramă în care-mi anunță că mâine va fi aici" zise văduva cu ochii strălucind. „Am dat pe el zece mii de dolari, dar e o adevărată minune....

— „Hai se mergem Shirley" zise d-na Hugo Perrin spre marea lui ușurare. „Visele îndrăgostitului nostru sunt mult mai frumoase decât toate pietrele tale. Gândește-te numai ce noroc: să surprinzi așa pe negândite un corp frumos de fată, îmbrăcat doar într'un maillot de baie!!!!

* * *

Micile serate ale lui Bryde erau întotdeauna încununate de succes, pentrucă acest om avea darul de-a amuza și apoi, era renumit pentru măestria cu care prepara cocktailurile. In salonul său se aflau în seara aceia zece femei și patru bărbați — adică, 11 femei, dacă o punem la socoteală și pe Elsie, care, ca de obiceiu, sta deoparte și nu bea cocktailuri, pentrucă le ura.

Nimeni afară de Bryde, nu părea să aibă ideie de existența ei. Cele zece femei, erau dintre cele mai elegante pasagere ale Majesticului, și, cu excepția d-nei Hugo Perrin, dintre cele mai bogate.

Extraordinarul succes al petrecerii, nu se datora de astă dată nici cocktailurilor lui Mostyn nici elegantei „causerii" a distinselor doamne, nici smaraldului pe care Shirley Marr urma să-l arate. Vă va mira poate, dar se datora în fond, micii Elsie Gunn.

Veni în sfârșit și clipa când Shirley scoase din poșetă cutiuța ce conținea smaraldul....

Bijuteria începu să treacă din mână în mână... Insăși Elsie fu admisă câteva clipe, pentru prima oară de când se afla la Majestic, în sânul acestei societăți, spre a admira bijuteria. Ca și ceilalți, o ținu în mână, timp de o secundă.

Piatra era admirabil șlefuită dar marea sa valoare consta în faptul că împodobise odată degetele unui preot budist. Shirley Marr puse în cele din urmă inelul în cutiuță și cutiuța la loc, în poșetă, pe care o lăsă deschisă.

Femeile reluară firul vorbei eliminând din nou pe Elsie din cercul lor, ignorându-i prezența ca și mai înainte.

Zece minute mai târziu, veselia luă brusc sfârșit.

Shirley Marr, vrând să mai privească odată inelul, luase poșeta, deschisese cutiuța, dar.... aceasta era goală. Fața i se învineți, iar strigătul de fiară rănită ce-i ieși din piept, întinse o pânză grea de ghiață asupra atmosferei de „voie bună" ce domnise până atunci.

Din gestul cu care Shirley Marr arătă cutia goală, înțeleseră ce se întâmplase. Ochii ei căzură asupra Elsiei care se strecura spre ușă. Ca un

(Continuare în pag. 6)

Abonaţi-vă gratuit la „Realitatea Ilustrată“ !
Abonaţi-vă gratuit la „Magazinul“!

Ţinând seama de criza generală, care nu permite nimănui să facă cheltueli suplimentare, iar pe de altă parte, dorind ca fiecare să continue a avea hrana intelectuală şi momentele de desfătare pe care le oferă săptămânal „Realitatea Ilustrată“ şi în fiecare lună „Magazinul“. am găsit soluţiunea fericită, de a putea oferi abonamente gratuite tuturor.

Până la 15 Octombrie vă puteţi abona gratuit la aceste două reviste.

Iată cum: Publicăm mai jos o listă de obiecte uzuale cu preţurile lor, mai mici decât preţurile curente ale pieţii. Fiecare are nevoe de articole de toaletă, de articole de înbrăcăminte, de apă de Colonia, de săpun, etc. Alegeţi din listele publicate lucrurile de care aveţi nevoie, în valoare totală de 450 lei. Trimiteţi această sumă, cu lista obiectelor şi adresa dv. la redacţia revistei str. Const. Mille, 7—11 şi veţi primi pe lângă toate obiectele cerute, un abonament gratuit pe timp de un an, la „Realitatea Ilustrată“ sau la „Magazinul“,—după dorinţă.

Cei din provincie vor însoţi comanda lor cu un surplus de 60 lei, pentru porto obiectelor.

Suntem încredinţaţi că cititorii vor profita de această posibilitate unică de a avea „Realitatea Ilustrată“ sau „Magazinul“ gratuit.

ARTICOLE DE GALANTERIE BARBATEASCA ŞI DAMA

	Lei
Bascuri dn celofan şi mătase din fabrica „Simon Judith", str. Gabroveni No. 59.	200
Batiste de mătase penru dame	200
pentru bărbaţi	280
din fabrica „Simon Judith", str. Gabroveni 59.	
Două perechi ciorapi din produsele fabricii „Adesgo" cal. I	500
Ciorapi bărbăteşti div. culori per.	80
Cravate de mătase diverse	200
Cordoane de piele diverse lăţimi	200
Guleraşe de pichet pentru garnituri rochii din fabrica „Simon Judith" str. Gabroveni 59, buc.	100
Gulere bărbăteşti oricare număr din calitate extra fină, dela firma Davidovici & Michail, str. Academiei No. 1	60
Port monais din piele veritabilă excelent executat de la firma „Frisch" str. Academiei 3	160
Poşetă cu fermoir din piele veritabilă pentru dame, diverse culori, idem	400
Pudriere de galalit pentru poşetă din fabrica „Napoleon", Oradea, prin Reprezenanţa generală „Precizia" str. Colţei 1, Bucureşti, buc.	120

ARTICOLE DE IMBRACAMINTE

Grisetts pentru una rochie dela firma Popp & Bunescu	360
Voile pentru una rochie, idem	400
Zefir pentru una cămaşă dela mag. Radu, cal. Victoriei 81	200

ARTICOLE DIVERSE

	Lei
Ceas de buzunar de nichel marcă elveţiană.	280
Lanţ pentru ceas de buzunar: din metal argintat	20
nichelat	25
nichelat (mai mare	30
nichel veritabil	60
platinin	120
double garantat	350
Toate din depozitul „Precizia", str. Colţei No. 1	

ARTICOLE DE TOALETA

	Lei
Apă de Colonia dela Drogheria Sft. Gheorghe, str. Lipscani 96, „Chipre de Paris", flacoane a 1 litru	450
Lame pentru bărbierit „Bassatis" pachetul cu 10 buc. idem	40
Săpun de toaletă extra parfumat idem bucata	40
1 Flacon Colonia, diferite mirosuri după alegere dela drogheria „Venus", cal. Victoriei 56, 1 litru	400
1 Cutie pudră diferite mirosuri după alegere, idem	80
1 Perie dinţi idem	50
1 Puf mare, idem	30
1 Cutie cu 6 săpunuri toaletă idem	240
1 Flacon parfum, idem	200

ARTICOLE DE MUZICA DELA FIRMA MISCHONZNIKI S. A. FURNIZORUL CURŢII REGALE STR COLŢEI No. 7

Plăci de gramofon bucata **Lei 150**

1) Vraja
May time Fox-trot
2) Un jour viendra Tango
J want to be happy
3) Amitie, Valse boston
Fleurs d'amour
4) Navilla Tango
Valencia One Step
5) J want to be rich
Valentine One Step
6) L'Adorée Tango
Collegiate, Foxtrot
7) Kyoto Fox
Dunărea albastră, Vals
8) Capitol Tango
Lilas Tango milonga
9) Mormon Fox-Trot
Paquita, Tango
10) Sevilla, Sevilla One Step
If you knew Susie, Fox-Trot
11) My original Charleston
J miss my Swiss
12) The Sensational Blanck Bottom
Barcelona Spanisch One-Step
13) The „Perfection" Fox-Trot
Picador Spanish One-Step
14) Partir Tango
Yes Sir, that's my Baby Fox-Trot
15) Cara Mia Tango
Ukulele Lullaby Charleston
16) Ombra Tango
Zirkusprinzessin: Kleine Madel im Trikot

Ace de gramofon cutia de 200 ace Lei 40

NOTE

	Lei
Când vioara cântă lin	35
Vino la mine, Tango	35
Iubirea Doamnă nu-i o jucărie	35
Ţigani, Tango	35
Râsul tău e primăvară	40
Imi săruţi mâna domnule, dece nu gura mea?	35
Bea dragul meu, bea	35
Tu poţi să pleci, Tango	35
Prima iubire, primul sărut	35

DIN FILMELE SONORE

E multă vreme, Slow-Fox	40
Azi e ziua ta, Vals	40
Pe o mică bancă într'un parc, Tango	40
Uitarea să m'adoarmă, Tango	40
Cine? Cine? Dans	40
Vino mai aproape, Tango	40
Fără tine nu se poate	40

BOMBOANE

Una cutie bomboane specialităţi	300
Una cutie bomboane a 1 kgr.	200
dela „Bomboneria Palatului".	

Bănuiala (Urmare din pag. 4-a)

(Urmare din pag. 4-a)

arc, îi sări înainte și întoarse cheia pironind asupra fetei niște ochi de tigroaică.

— „Nu ți-am luat inelul" zise Elsie cu vocea înecată întinzând palmele deschise. „Urăsc inelele — n'am purtat niciodată așa ceva. Deschide ușa.

— „De ce pleci?"

— „Pentrucă m'a plictisit această stupidă adunare" răspunse Elsie sfidătoare. „N'am cu cine schimba o vorbă și nu pot suferi aceste băuturi caraghioase. Ce rost ar avea să mai stau aici?...

— „N'ai să faci un pas din această cameră" zise Shirley Marr barând ușa.

Bryde lăsă din mâini pipa, pe care până atunci o îndopase cu tutun și veni întrele ele. Dacă Elsie se aștepta să-i ia apărarea, avea să încerce o mare decepție.

— „Ascultă Shirley...

— „Nu ascult nimic, îți mulțumesc. Regret, dar eu sunt cea care trebue ascultată. Inelul a trecut prin mâna fiecăruia din cei ce se găsesc în această cameră. Toată lumea a văzut sau ar fi putut vedea că l-am pus în cutiuța și că am băgat cutiuța în poșetă. Această domnișoară are să rămână pe loc și tot astfel veți face și dv. până la găsirea inelului!"

Apartamentul lui Mostyn Bryde se compunea din 3 încăperi.

— „Incuie te rog și ușa aceea" zise Shirley, arătând cu o mișcare a capului, ușa care da în biroul lui Bryde. Acesta se supuse.

Cu fața oacheșă și cu părul negru ca noaptea, bogata văduvă părea incarnarea fatalității.

— „Asta-i nemaipomenit" răsună vocea pițigăiată a uneia din gemenele Nash. „Caută-l bine, trebue să fie în poșetă".

Cineva scutură poșeta pe masă, dar inelul nu mai era.

— „In orice caz", zise cealaltă soră, „nu poate fi una din noi", și-și fixă privirea asupra Elsiei care se făcuse mică de tot. Fata se înfioră sub această privire și-și îndreptă ochii spre Bryde, care-și întoarse brusc capul într'altă parte.

— „Ce copilărie" râse ea amar, să cred în sinceritatea prieteniei d-tale!

— „Aș putea să știu... făcu un început de protest, soția unui ambasador, o femee adorabilă, cu părul alb ca neaua, dar n'apucă să sfârșească, pentrucă Shirley Marr stinsese luminile.

— „Stai lângă ușa d-tale Mr. Bryde — iar eu voiu vedea de aceasta, „răsună vocea ei în întuneric". Peste câteva minute voiu reaprinde luminile. Incerc, pe cât îmi stă în putință, să ușurez situația. Dau o șansă și numai una! Cel care a luat inelul, îl poate pune acum pe masă. Și nimeni nu va ști cine l-a pus".

Urmară câteva clipe de tăcere grea. Camera fu în cele din urmă năpădită de lumină. Ochii se îndreptară clipind spre masă unde se aflau ca și mai înainte, serviciul de cocktail, sandwichuri, prăjituri și punga cu tutun a lui Bryde... de inel, însă nici urmă. Shirley Marr ridică din umeri.

— „Dar vă întreb"... reîncepu Lady Bastin, soția ambasadorului.

— „Poți să întrebi cât poftești, că n'ai să primești nici un răspuns" exclamă Shirley cu brutalitate. „Am să fac numai ceeace cred eu de cuviință și nimeni n'are să se amestece. V'am dat o șansă tuturor..." Apoi către soția ambasadorului:

„D-ta vei percheziționa pe fiecare din doamnele de față, Lady Bastin. Pe toate, precum și pe mine. Iar d-ta, d-le Bryde, vei trece în încăperea alăturată și vei percheziționa domnii.

— „Nu!" strigă Elsie.

Shirley isbucni în râs.

— „E prima care protestează! zise ea. „Asta-i frumos!"

— „Nu m'aș fi așteptat la așa ceva" declară Lady Bastin.

— „Nu-i nevoe să te aștepți" răspunse furioasă fosta posesoare a smaragdului.

— „Nimeni nu va părăsi apartamentul d-lui Bryde mai înainte de a-mi fi găsit inelul — după cum v'am spus! Dacă cineva din dvs. refuză să se lase a fi cercetat, voiu telefona directorului, care va veni imediat aci, va chema poliția — și percheziția *va trebui* să aibă loc! E oare mai bine așa?

O nouă răsvrătire a Elsiei, aduse o adiere de veselie în penibila atmosferă.

— „Nu! Lasă-mă să plec, te rog, nu ți-am luat inelul, pe cuvânt de cinste îți spun, că nu l-am luat. Nu voiu lăsa pe nimeni să mă percheziționeze!"

Singură bătrâna d-nă Bastin încercă s'o compătimească, fără să reușească însă. Celelalte își amintiră că fusese surprinsă strecurându-se spre ușă, în momentul când Shirley descoperise dispariția inelului. Și fiecare femee încetă să-și mai bănuiască vecina, delectându-se parcă de disperarea Elsiei.

Bryde trecu cu bărbații în încăperea alăturată iar Shirley Marr și cu Lady Bastin se apropiară de răsvrătită.

* * *

Spiritele tuturor erau în așteptarea unuia și aceluiaș eveniment: — găsirea inelului. Și la drept vorbind, asta n'ar fi fost tocmai o surpriză, întrucât părerea generală era, că bijuteria se află la Elsie.

Elsie Gunn își trase rochia. O secundă căpșorul ei roșcat dispăru, — era acea secundă în viața cotidiană a femeilor, când chiar Elena a Troiei sau Cleopatra (dacă ar trăi în zilele acestor rochii ieftine, ce se vând cu miile, de gata) n'ar rămânea decât un pachet inform de femee în intimitate, desbrăcându-se.

In clipa următoare însă, apărea o nouă Elsie, neașteptată, minunat de frumoasă. Liniile gingașe ale trupului său, trezira la început invidia; dar aceasta se șterse curând, făcând loc admirației.

Strânse ciucure în jurul ei, femeile priviau extaziate acel vestmânt intim pe care obișnuim să-l desemnăm cu franțuzismul „dessous" și ființa atât de disprețuită până atunci, se pomeni înconjurată de afectuoase ciripiri... Căci această piesă de lingerie, pe care fata o exhiba acum cu mândrie, întrecea în calitate, formă și culoare orice plăsmuire a imaginației femenine. Era dintr'o țesătură ușoară, ca o suflare de copil, iar croiala de o genială simplitate, contura cu grație și îndrăsneală liniile svelte ale trupului ei de Diană modernă, evidențiând printr'un albastru cu reflexe de smarald, auriul cald al pielei.

— „Nu ți-am luat inelul" zise Elsie zâmbind îmbujorată. „Dar când am văzut că mă bănuiai, m'am speriat. Spaima îmi luase mințile. Lucrurile astea frumoase mă costă ani de zile de economii. Am pentru ele o adevărată patimă. Puțin îmi pasă de ceeace port pe deasupra".

— „Dar ești frumoasă, copilă" zise Lady Bastin mișcată.

— „Oh, dar e grandios" se auzi vocea stridentă a uneia din gemenele Nash. „De unde le iei? Spune"!

Era prima care punea întrebarea ce se agita de câteva minute, în toate spiritele. In clipa în care Elsie da să răspundă, se auzi la ușă o energică bătaie. Shirley Marr alergă repede și o întredeschise, dând cu ochii de Bryde, care părea extrem de agitat. Intre timp, femeile făcuseră un paravan viu în jurul Elsiei.

— „Nu poți intra încă" zise ea.

— „Nici nu mă gândesc la asta ceva. Veniam să-ți spun numai că am găsit smaragdul. Vai Mrs. Shirley, n'am să mi-o iert niciodată. Vina e numai și numai a mea. Mi-am muncit creerii să găsesc o ascunzătoare bună. Și am ascuns smaragdul d-tale, pot spune, fără să-mi dau seama... apoi am uitat...

— „Ei, e foarte bine dacă l-ai găsit.

— „Ascultă zise Bryde dezolat, l-am vârât în pipa pe care am îndopat-o apoi cu tutun.

Intinse stângaciu un braț:

— „E acolo pe cămin. Cineva m'a chemat apoi să fac un cocktail și bang! mi-a sburat din minte. Intâiu mi s'a părut că-l băgasem în punga cu tutun; l-am căutat acolo, dar, cum era și natural, nu l-am găsit".

— Stai pe loc" zise Shirley, apoi luă pipa și i-o dădu. Acesta scoase tutunul cu grijă și-i puse inelul în palmă. Femeia îi aruncă o privire furioasă.

— „Sper că n'ai să te aștepți la mulțumiri" zise ea închizându-i ușa în nas.

Se îndreptă apoi spre Elsie, care vorbia surorilor Nash.

— „Desigur, sunt teribil de scumpe. Dar cunosc pe patroană de mult — și-mi face rabaturi considerabile".

Apoi către Shirley:

— „Le am spus. Este un magazin în Old Brompton Place. Patroana se numește Rachel Boys, dar pentru clienți e Roxanne. Broderiile sunt făcute de călugărițe".

— „Vrei să cinezi cu mine?" zise Shirley. „Te rog!"

— „Am să-i scriu chiar astă seară" zise una din gemenele Nash.

* * *

La biroul lui Bryde, onorabila d-na Perrin făcea socoteli... Mostyn Bryde, tovarășul său de afaceri, își îndopa pipa cu tutun, iar Elsie Gunn, nepoata d-nei Hugo, cocoțată pe masă, urmăria linia impecabilă a piciorușelor, pe care și le legăna în tactul gândurilor... D-na Hugo Perrin era una și aceeaș persoană cu Roxanne dela Old Brompton Place.

— „Dela Shirley Marr, vom avea cel puțin o mie de pfunzi pe an, dacă nu chiar două. Mai sunt apoi: Lady Bastin, pițigăiatele acelea de Nash, și cu siguranță, trei-patru din celelalte... Toate astea la un loc, ne vor face comenzi de cel puțin opt mii de pfunzi pe an, din care jumătate e câștig. Și unde mai pui că Shirley Marr ne va mai aduce o sumedenie de clienți. Ești o actriță minunată, Elsie! Acum, să vedem de nu putem da o lovitură cam în acelaș gen, la Berlin sau la Cairo.

Trad. de E. A.

Școală

IN ultima vreme opinia publică a fost turburată de vești contradictorii în privința școlilor. Nu era zi dela D-zeu, ca să nu se desființeze o școală, care de bunăseamă, se reînființa în ziua următoare, pentru ca un comunicat oficial să ne asigure apoi, că școala reînființată ,n'a fost de fapt desființată, și că de aci înainte nu vor mai funcționa decât școlile reînființate, dintre cele desființate.

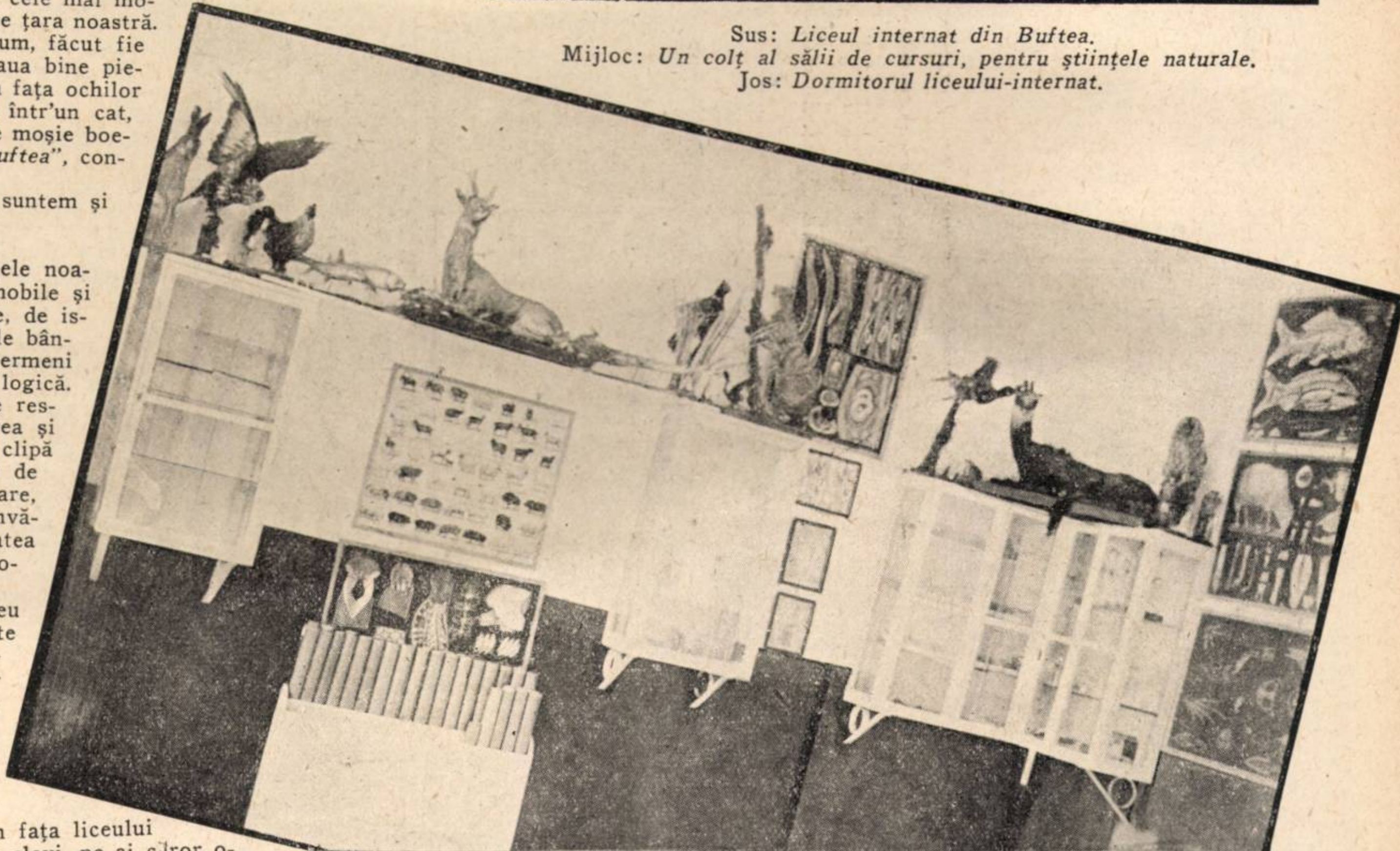
Mă gândiam la acestea străbătând cei 20 de km., cari despart binecuvântata noastră Capitală de unul din cele mai moderne licee-internate pe care le are țara noastră.

După vreo jumătate oră de drum, făcut fie cu trenul, fie cu mașina pe șoseaua bine pietruită ce duce la Buftea, apare în fața ochilor drumețului, o clădire impozantă într'un cat, curată și elegantă ca un conac de moșie boerească. E *„Liceul Internat din Buftea"*, condus de d. prof. C. Dinu.

Am fost — și din păcate mai suntem și astăzi, — obișnuiți să spunem: *„S'a dus la școală la oraș".*

Poate pentru trecut ,când orașele noastre nu erau bântuite de automobile și tramvaie, de sgomot și nesănătate, de ispitele și trepidația nebună care le bântuie astăzi, alăturarea acestor doi termeni în fraza de mai sus, să fie fost logică.

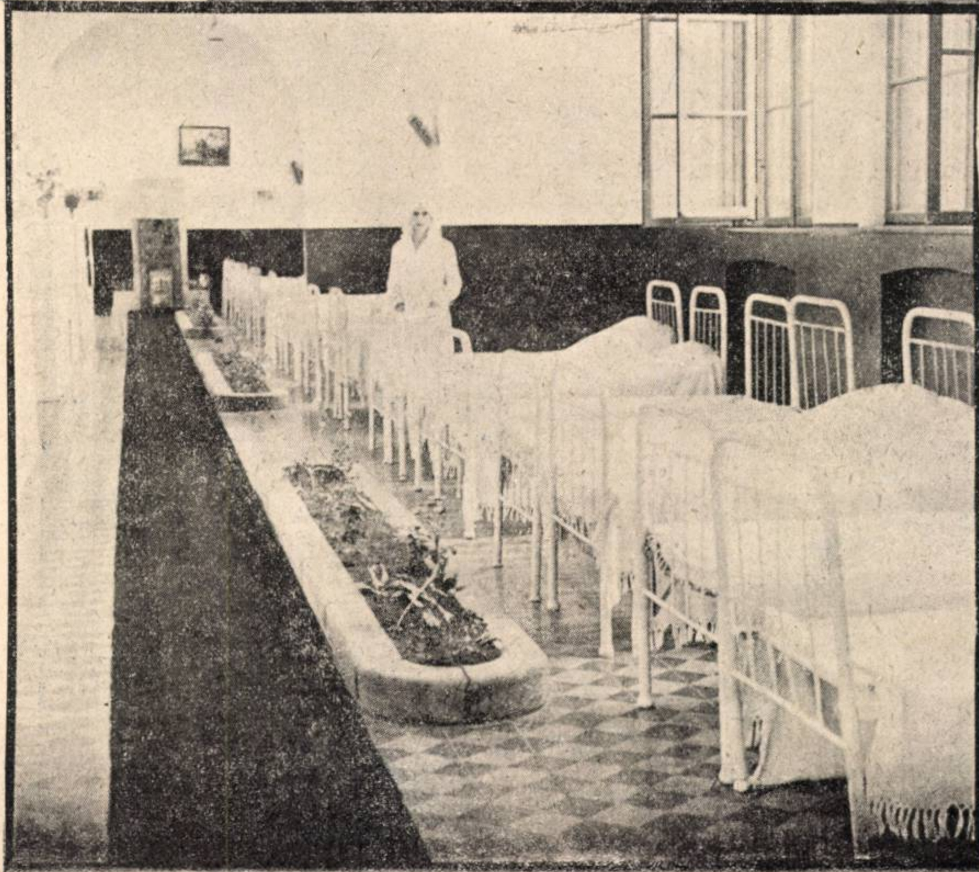
Astăzi însă, când abia se poate respira în aerul îmbâcsit de dogoarea și de praful orașului, când nu ai clipă de liniște, nici măcar în miez de noapte, nu există greșeală mai mare, decât să crezi că un copil poate învăța în liniște, păstrându-și sănătatea totodată, în mijlocul unui oraș modern.

Liceul din Buftea este un liceu model. Când am pășit zilele trecute pragul acestei instituții, ne așteptam în prima clipă să fim întâmpinați de mirosul fad de școală, de atmosfera apăsătoare, cu care ne-au obișnuit școlile în genere. E drept însă că din prima clipă, această penibilă impresie ne-a fost ștearsă.

In parcul uriaș ce se întinde în fața liceului am fost întâmpinați de grupuri de elevi, pe ai căror obraji paloarea imprimată de aerul viciat în care trăesc bieții orășeni, fusese înlocuită de bronzul sănătos al ozonului de la țară. Se plimbau printre straturile de flori, oprindu-se ici-colo, îndreptând o plantă sau curățind-o. Am aflat mai târziu că florile erau sădite chiar de elevi, cari și-au creeat astfel o mică grădină botanică, de-ajuns de bogată în varietăți. In genere, domnește mai mult o atmosferă de colegiu occidental decât de liceu obicinuit.

D. director Dinu, ne-a întâmpinat cu multă amabilitate, oferindu-se să ne conducă.

Sus: *Liceul internat din Buftea.*
Mijloc: *Un colț al sălii de cursuri, pentru științele naturale.*
Jos: *Dormitorul liceului-internat.*

CURSURI IN AER LIBER

— ,*Sunteți la inceputul cursurilor, d-le director și probabil că după amiază elevii n'au încă ore*", spun eu.

— , Din contra, am început cursurile în mod regulat. Elevii pe care-i vedeți colo în câmp au momentan curs. Sunt în ora de desemn. De altfel noi ținem, — cât e vremea frumoasă,— cursurile în aer liber, indiferent de materie.

— *„Dar elevii nu sunt mai puțin atenți?"*

— „Nu atenția este chiar mai perfectă decât în clasă. Lipsa catedrei și a catalogului, nestingherirea elevului, creează între profesor și el un fel de prietenie care obligă. De altfel, acesta este principiul nostru. In școala veche exista o barieră între catedră și bănci, barieră pe care noi căutăm s'o sfărâmăm."

— *„In timpul iernii însă...?"*

— „Atunci, de bună seamă, ținem cursurile în clasă, dar nu în clasele cu care sunteți obicinuiți dvs. ci

CLASE PENTRU FIECARE MATERIE IN PARTE

— *„Adică?"*

— **„Pentru fiecare materie în parte, avem o clasă specială. Avem astfel câte o clasă pentru științe naturale ,fizico-chimice, istorie și geografie, limbi moderne, și limbi antice, etc.".**

— *„Care-i caracteristica acestor clase?”*

— „Tot materialul necesar lecţiei respective, se află în acea clasă. Spre exemplu în clasa de istorie şi geografie, avem toate hărţile necesare, tablouri şi fotografiile care ne ajută la ţinerea cursului. Avantagiile sunt numeroase. Pe de-oparte, materialul nu se deteriorează, pe de altă parte, profesorul îl are întotdeauna la îndemână”

— *„Dar*

EDUCAŢIA FIZICĂ?

— „In programul nostru educaţia fizică ocupă un loc principal. un lucru de mirare poate: n'avem sală de gimnastică.”

— *„Atunci?”*

— „Sport în aer liber”.

— *„Dar iarna?”*

— „Şi iarna. Avem loc pentru patinaj, jocuri în zăpadă, etc. Dealtfel elevii sunt supuşi unui regim special. Dimineaţa, zilnic, dela şase la şapte şi jumătate, fac gimnastică în aer liber, toţi, fără excepţie. Urmează apoi orele de curs, cu recreaţii de câte o jumătate de oră între ele. După amiazi au iarăş ore de gimnastică, apoi din nou curs. Seara la şase şi jumătate masa, iar la 8 dorm cu toţii”.

— *„Dar Duminicile?”*

— „Facem excursiuni prin împrejurimi”.

— *„Un program în felul acesta facilitează*

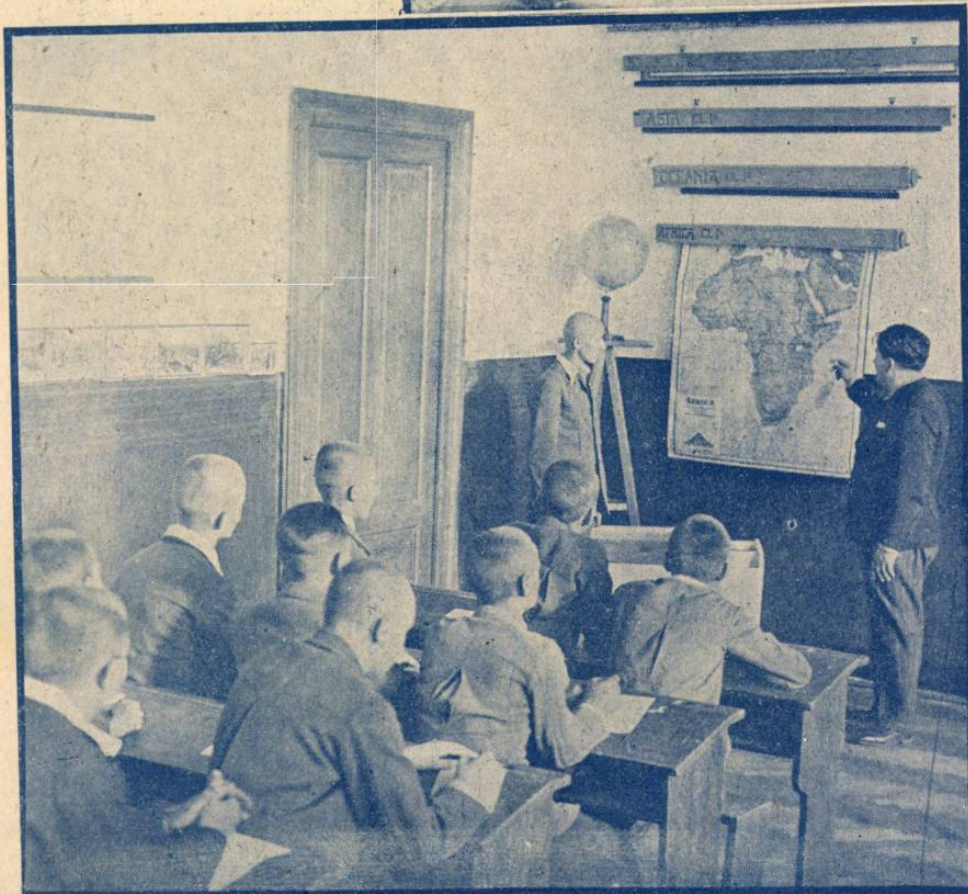
EDUCAŢIA HIGIENICĂ

— „De bună seamă, în afară de aceasta avem medicul liceului, care pe lângă faptul că ne consultă alevii foarte des, le şi dă sfaturile necesare unei higiene corporale foarte severe. In orice caz, în felul cum am organizat viaţa în liceu, face ca la noi să existe o sănătate excepţională. Avem şi dentistul special al şcolii. Băile şi camerele de toaletă sunt instalate după ultimile perfecţiuni”.

Intr'adevăr vizităm dormitorul minunat instalat, camerele de duş, toaletele, sufrageria, toate ţinute în cea mai perfectă ordine şi curăţenie. Vizităm clasele spaţioase şi bine aerisite, în care întâmplător se ţin cursuri In curte, opresc câţiva elevi şi le vorbesc. Sunt între ei fii de ţărani şi orăşeni, copii de oameni bogaţi şi săraci. In cadrul simplu al naturii înconjurătoare, fraternizează toţi. Pădurile mărginesc jur împrejur, lanuri de porumb şi grâu. Peisagiul e de o armonie atât de perfectă, încât pornirea elevilor la muncă, e tot atât de spontană pe cât e de tinerească.

Sus: *Ora de desen, in grădină.*
Mijloc: *Masa în aer liber.*
Jos: *la cursul de geografie.*

TRIBUNALELE DE CLASĂ

— „E poate una din inovaţiile noastre mai însemnate”, **ne spune d.** director Dinu. „In fiecare clasă se alege un tribunal de elevi, care judecă diferendele dintre ei precum şi pe elevul care se abate dela îndatoririle sale.

— *Şi care sunt pedepsele?”*

— „Boicotul pe timp limitat, adică, elevului pedepsit nu i se adresează şi nu-i răspunde nimeni. E un izolat. Apoi privaţiunile ca aceea de a-l împiedica să ia parte la excursiuni, la sport, etc. In alte rânduri, dau pedepse mai grave. Trimit avertismente părinţilor colegului recalcitrant şi înaintează direcţiei cererea de eliminare. Cu sistemul acesta avem linişte în şcoală”.

— *„Şi dvs. direcţia şi profesorii, nu pedepsiţi niciodată?”*

— „Bineînţeles că în cazurile mai grave intervenim şi noi. Una din pedepsele pe care le administrăm mai des, e aceea a discuţiei cazului în faţa întregii şcoli. Impresia asupra elevului e covârşitoare şi nu ni s'a întâmplat încă să nu reuşim a-l îndrepta”.

MUNCA MANUALĂ

— *„Există tendinţa, d-le director, de a se introduce munca manuală obligatorie în liceu?”*

— „De fapt ar trebui să se facă numai aplicaţiuni practice, adică elevii să cunoască din practică industria predominantă în judeţul lor. Planul e greu de pus în aplicare. Deaceea, în liceul nostru nu se face decât legătorie de cărţi, puţină grădinărie şi pentru clasele superioare, sculptură în lemn. In felul cum avem organizat programul, cu toate că nu prea avem timp totuş ne ocupăm de lucrurile acestea”.

LICEUL MIXT

— „In genere, la noi există tendinţa de a da cât mai multă libertate elevului. Astfel, în afară de orele de religie, elevul nu e constrâns să se roage. Am instalat însă un mic paraclis, pe care vă rog să veniţi să-l vedeţi.

Coborîm câteva trepte. O odăiţă mică, întunecoasă, abia luminată de o candelă în faţa unei icoane, o bancă şi un preş înaintea ei. Acesta e paraclisul.

— „Mi se întâmplă deseori, ca trecând pe aci, să găsesc câte un elev prosternat în faţa icoanei, rugându-se cu evlavie, sincer, din inimă. Rareori, mi se întâmplă să cer elevilor să facă rugăciune. Astfel, când le este un coleg bolnav sau chiar unul din profesori, la invitaţia mea de a face o rugăciune pentru ei, răspunde majoritatea elevilor; am obţinut astfel fără a-i constrânge, *„să creadă”*.

— *„Imi pare d-le director că aţi avut aci, liceu mixt”.*

— „E foarte adevărat. Şi rezultatele au fost din cele mai bune. Colaborarea fetelor şi băieţilor la învăţătură, făcea ca nivelul intelectual al unei clase să se ridice simţitor în scurtă vreme, datorită orgoliului băieţilor de a învăţa ei mai bine, şi al fetelor, care nu se lăsau mai prejos. Colegialitatea era perfectă, şi nu ni s'a întâmplat niciodată, să avem neplăceri.

— *„De bună seamă, că şi corpul profesoral vă ajută mult”.*

— „E drept că am colaboratori excelenţi ca d-nii Gh. Ionescu, M. Botez, dr. Călinescu, D. Maxim, Părintele Badea N. Albescu, Manoliu şi d-rele Jeny Cruţescu, Zoe Ionescu, dr. Schmidt şi Maria Tilici.

Fără să băgăm de seamă, după amiaza trecuse. Am părăsit liceul cu o vagă tristeţe. Aproape că regretam anii adolescenţei, pe care i-am petrecut între pereţii cenuşii ai unui liceu din Capitală, în atmosfera sufocantă a oraşului, şi parcă în acea clipă, mi-aş fi dorit ca la sunetul clopoţelului care chema la masa de seară, să mă reped şi eu, să mă amestec în ceata sgomotoasă a elevilor, şi să le rămân coleg...

S. VORTEŞ